

PADLI V OGNJU REVOLUCIJE

**PADLI V OGNJU
REVOLUCIJE**

Tekmovalcu,

*nastopajočem v ekipi „kviza“ v počastitev
krajalnega praznika na Senovem.*

Senovo, 7.2.1976

ZB Senovo

PADLI V OGNJU REVOLUCIJE

ZVEZA ZB NOV OBČINE KRŠKO
1971

UMRLI? DA STE UMRLI?
NE! ŽIVITE!
TO PRIČA KAMEN TA
IN SRCA NAŠA
POMNLJIVA ŽRTVE
BRIDKO PLEMENITE,
KI VZELA NASE JO MLADOST
JE VAŠA.
SPOMIN KRVI ZA DOM
IN NAS PRELITE
NENEHOMA SE V DUŠAH
NAM OGLAŠA.
VAM PLETE VENEC
HVALE VEKOVITE,
IZ RODA V ROD
NAJ ŽIVA SE PRENAŠA.
TAKO SIJALI BOSTE
V ZARJI SLAVE,
DOKLER IZVOR NE USAHNE
VAŠE SAVE.

Ant. Sovre

Zgodovinska pot generacij Posavja je vezana na trajna prizadevanja za uveljavitev svobodnega slovenskega človeka. Želja po svobodi in borbeni duh sta spremljala slovenskega človeka na njegovi zemlji in na zemlji njegovega gospodarja. Iskal je ugodnejše življenjske pogoje, boril se je za večje človeške pravice, svoj obstoj je v stoletjih uveljavljal z besedo in orožjem. Po soteskah in poljanah je vihral boj posavskega kmeta zoper fevdalnega gospoda. Adam Bohorič in Jurij Dalmatin sta v svobodnejšem Lutrovem protestantizmu utirala pot svobodnejšemu razvijanju duha slovenskega človeka. Valvasor je upodobil in opisal življenje in delo ljudi na naši zemlji z željo, da bi ovekovečil čas, ko so se v teh krajih ljudje razvijali v samostojne ljudi.

Bogata zgodovina Posavcev je vpisana v poglavjih borbenih dejanj in želje po svobodnem, samostojnem odločanju o svojem položaju in napredku. Delo političnih organizacij med obema svetovnima vojnama je pospeševalo osvobajanje posavskega človeka iz teme preteklosti, iz okvirov podrejenosti in ponižanja. Nastajanje proletariata, delo KP in želja po svobodi so opravile svojo zgodovinsko nalogo. Posavje se je vključilo v politični boj za pravice delovnega človeka.

Tako borbeno razpoloženje je bilo ob začetku druge svetovne vojne. Hitlerjev vojaški stroj je ogrožal borbeni duh in cilje delovnega človeka. Plodovi dela KP in sindikatov so zavestno usmerjali ljudi v odpor proti okupatorju. Skojevci iz Krškega, zbrani v prvo oboroženo skupino, so bili hkrati prve žrtve domačih izdajalcev. Njihova smrt naj bi bila po mnenju okupatorja strah in opozorilo Slovincem. Okupator pa je dosegel nasprotno. Razplamtel je vso jezo v srcih zavednih Slovencev in vzbudil je-kleni borbeni duh slovenskega človeka.

Krško polje in neposredna okolica Krškega je postalo območje izseljevanja v tujino. V teh predelih naj bi slovenski človek najprej popolnoma izginil. Večina je bila izseljenih v Bosno, Hrvatsko, Srbijo in predvsem v Nemčijo. Priseljeni Kočevarji pa naj bi tvorili jedro nove narodne okupatorjeve zavesti.

Slovenski človek je tudi na tem območju poiskal svojo staro načrtano pot k neodvisnosti. Razplamtele so se vse oblike narodnoosvobodilnega boja, ki so zajele vse predele Slovenije. Tudi posavski človek je postal borec za osvoboditev izpod okupatorja in borec za neodvisnost. Narodnoosvobodilni boj je pritegnil v svoje vrste številne borce in aktiviste. Mnogi so žrtvovali svoja življenja v borbi ali pod besnim mučenjem okupatorjevih nasilnikov. Območje občine je pokrito s spomeniki in obeležji, ki pričajo

o organiziranih akcijah narodnoosvobodilnega boja in o grozodejstvih okupatorjevih rabljev. Nemo opozarjajo na borbeno preteklost Posavja v revoluciji. So zgovoren dokaz moči in volje slovenskega naroda, da bi dosegel svobodo in neodvisnost. Vsi ti spomini slavne in krute preteklosti so neme sence časov, ko se je oblikovala svoboda in neodvisnost tistega človeka, ki si je upal upreti večkrat premočnemu sovražniku. Hkrati pa kažejo mladim generacijam pot, po kateri bodo nadaljevali boj za odpravo zla in sile nad človekom, ki ima pravico do svobodnega življenja.

To knjigo izdajamo z namenom, da ohranimo spomine na prehojeno pot v najnovejši zgodovini slovenskega naroda in vseh narodov Jugoslavije. Le-ta je tako bogata, da je lahko mladim pokolenjem vzor in napotilo za življenje. Priobčeno gradivo ni pripravljeno kot zgodovinsko gradivo, ampak je bolj pripomoček za ohranitev nekaterih dejstev, ki bodo pomagala oblikovati to zgodovino. Fotografski posnetki obeležij in spomenikov naj bodo osnova za razgrnitev celote borbenih dogodkov in njihovih posledic na območju občine. Vemo, da s tem ni bilo mogoče zajeti celote, vendar menimo, da smo uspeli zbrati s fotografijami jedro tistih dogodkov, obeleženih na spomenikih, ki so največ prispevali k oblikovanju, borbene zgodovine predelov naše občine.

Sistematična razdelitev gradiva na tri osnovne dele je posledica različnih načinov delovanja v narodnoosvobodilnem boju. Prikaz zgodovinskih spomenikov in spominskih obeležij priča o različnih oblikah boja proti okupatorju v različnih predelih občine in v različnih časovnih obdobjih. Življenjepisi in slike borcev NOV kažejo na sestav in pripadnost tistih, ki so padli v boju kot aktivni borci NOV. S tem želimo prikazati veličino hotenj posameznikov in borbene moči organiziranih enot NOV. V zadnjem delu žrtev fašističnega nasilja pa smo skušali zbrati primere žrtev, ki jih je povzročila vojna kot posledica strahot uničevalne vojne tehnike.

S knjigo predstavljamo le del resnice o boju slovenskega človeka v narodnoosvobodilnem boju. Opozarjamo predvsem na tisto, kar naj bi bilo in mora biti za zgodovino NOV Posavja. Obenem želimo, naj knjiga služi kot učni pripomoček mladim pri spoznavanju borbene preteklosti slovenskega naroda v drugi svetovni vojni. Vsem tistim, ki pa poznajo še druge neobjavljene dogodke iz časov NOV, naj služi v vzpodbudo, da dajo svoj prispevek k izpopolnitvi zgodovine slovenskega naroda v boju za svobodo in neodvisnost.

Slavko Šribar

Stanko Škaler

IZ REVOLUCIONARNE PRETEKLOSTI KRŠKE POKRAJINE

Občina Krško, ki se s to knjigo spominja svojih padlih borcev za svobodo, združuje naselja na levem in desnem savskem bregu. V njej je združen velik del tistega področja, ki je bilo včasih pod upravo okrajnega glavarstva oz. poznejšega sreza Krško. Danes spadajo pod krško občino raztresena naselja pod temno zelenimi bohorskimi vrhovi na severu (Ložce, Dobrovo, Leskovec,) na jugu pa občinska meja vključuje še slikovite vasice pod samim grebenom Gorjancev (Oštrc, Črneča vas, Planina). Pod temi gozdnimi vrhovi so razložene valovite vinske gorice s prijaznimi zidanicami in hrami, ki v svojem vznožju prehajajo v ravnino Krškega polja.

Reven je bil ta svet in težko je bilo življenje njegovih ljudi. Pred sto leti so si skušali pomagati z izseljevanjem v tujino, pozneje je nekaterim ponudil skromen zaslužek rudnik premoga v Senovem. Toda to je bilo premalo za mnoge kruha potrebne ljudi. Zato je veliko število viničarjev in bajtarjev moralo životariti od dnine na večjih vaških posestvih in na graščinski zemlji.

To številno vaško revščino so zato nadloge in krivice štiriletne prve svetovne vojne še posebno hudo prizadele. Mnogim fantom in možem, ki so jih pošiljali umirat v Galicijo, v Karpate, na Sočo in v Tirole, so bila vojna leta šola revolucionarnosti in politične razgledanosti. Njihova upornost, ki so jo na frontah zanetile revolucionarne iskre ruskega oktobra, se je po vrnitvi domov stopnjevala zaradi splošnega pomanjkanja, pa tudi zaradi družbene ureditve v novi državi SHS, ki jim je z novo monarhijo prinašala enake krivice in težave, kot so jih prej trpeli pod črno žolto zastavo. Ker so torej spontano predvidevali, da si v novi državi ne morejo obetati boljšega življenja, so začeli kmetje v nekaterih vaseh krškega glavarstva — današnje občine Krško — terjati in ustvarjati pravico sami. Tako je že 1. novembra 1918 20—30 z bajoneti oboroženih kmetov iz Velikega Mraševa, Cerkelj, Češenjc in Krške vasi vdrlo v orožniško postajo v Cerklje. Tam so razorožili osovražene avstrijske orožnike ter sneli iz postaje nemški napis in prejšnji državni grb. Isti večer so poškodovali tudi orožniško postajo na Čatežu, 4. novembra pa so se lotili žandarjev tudi pri Kostanjevici.

Višo sodišče

Vr. III. 436/18

dn.

122

kral.

prilag.

Ns. 1184/19

Višjemu deželnemu sodišču

Ljubljani.

Predložitev spisov v kazenski stvari proti Francetu Anžurju in tovarišem zaradi hudodelstva po § 83 k.z. vsled prošnje Franceta Anžurja, Jožeta Andrejčiča, Franceta Kovačiča, Antona Zagorca in Leopolda Žokalja za milostno odpustitev kazni.

Prosileci so dne 1. novembra 1918, torej ob času prevrata, vdrli deloma oboroženi v vežo in sobo orožniške postaje v Cerkljah, so ondi s silo odnesli tri puške, tri bajonete, 10 patron in eno sabljo; razven tega je vdaril Žokalj orožnika Franceta Hudeta s puško po glavi tako, da mu je prinačjal telesno poškodbo, ki je motila zdravje najmanj 20 dni.

V celni preiskavi in tudi pri glavni obravnavi se ni niti eden obtožencev

Prošnja za znižanje kazni Francu Anžurju in tovarišem zaradi napada na orožniško postajo Cerklje dne 1. novembra 1918

Tega dne so nastopili tudi kmetje in rudarji iz okolice Brestanice. Zgrnili so se pred rudniško upravo v Senovem in pregnali osovražene nemške uradnike. Naslednji dan pa je okoli 50 delno oboroženih rudarjev in kmetov odkorakalo v Brestanico, kjer so hoteli prisiliti trgovce, ki so skrivali blago, naj jim ga prodajo po starih cenah. Po trgu so se razvrstile oborožene straže in pregnale orožnike. Nato so šli pred trgovino osovraženega župana Preskarja. Ker jim trgovine ni hotel odpreti, so s silo vdrli vanjo. Naslednji dan je 11 oboroženih upornikov demonstrativno šlo na lov v grajski gozd Globoko z izgovorom, da je »lov zdaj vsem prost«.

Uporni duh po vaseh na Krškem polju se tudi v naslednjih tednih ni podel. 18. decembra 1918 so iz krškega okrajnega glavarstva poročali, da po okoliških vaseh vlada veliko nezadovoljstvo. Ljudje v občini Cerklje nočejo oddati ne orožja ne živeža, če pa bi izvajali rekvizicijo, se bodo gotovo odkrito uprli. Iz vasi na Krškem polju so 2. in 7. januarja 1919 prišle v Krško in Leskovec skupine ljudi in demonstrirale proti verižnikom. Nasilno so preiskale trgovine, če imajo trgovci kaj skritega blaga. Posebno so se zanimali za sladkor, petrolej, sol in tobak. Da bi pomiril vznemirjeno ljudstvo, je krški okrajni glavar dobil v pomoč 10 srbskih vojakov; orožnikom pa je ukazal, naj vsak pojav nasilja s kruto silo zatrejo. Svoj ukaz je dal razglasiti tudi po vseh občinah.

Toda dolgo ta ukaz ni pomagal. Spomladi so se nemiri po vaseh okoli Krškega znova in v še večjem obsegu razvneli; posebno nemirno je bilo v Podbočju in okoli Kostanjevice. V začetku maja je orožniška postaja iz Kostanjevice poročala, da »je tudi pri nas ljudstvo z nekakšnim nezadovoljnim duhom prepojeno, katerega so največ z Ruskega vračajoči se vojaki prinesli«. To je v svojem poročilu potrdilo orožniško poveljstvo v Krškem, ki pravi, da je »ljudstvo občine Sv. Križ in Kostanjevice najbolj nestrpno in nezadovoljno v celem političnem okraju Krško in sicer že od začetka državnega preobrata«.

Proti koncu maja se je nemir po vaseh okoli Kostanjevice razrasel v odkrita uporniška dejanja. Začelo se je 25. maja 1919 na seji občinskega odbora v Kostanjevici, kjer so se odborniki uprli novim davkom in kričali, da ne priznavajo srbskega kralja, ki ga nihče ni izvolil. Nato so celo sneli s stene sliko prestolonaslednika Aleksandra.

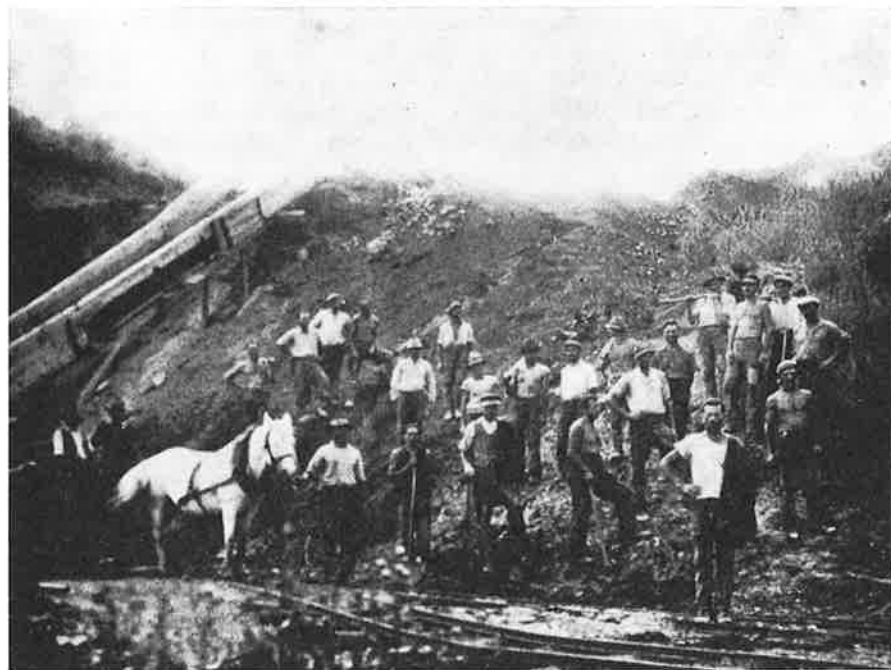
Vojnim ubežnikom po gorjanskih vaseh okoli Kostanjevice tamkajšnji orožniki nikakor niso mogli do živega. Ko so v Oštrcu aretirali 6 spečih vojnih obveznikov, je to še bolj podžgalo uporniško razpoloženje po okoliških vaseh. Brž se je zbralo kakih 40—50 delno oboroženih mož, ki so krenili proti Kostanjevici. Tam so od orožnikov zahtevali, naj izpustijo zaprte vaščane. Ko pa se to ni zgodilo, so napadli orožniško postajo. Orožniki so odgovorili z ognjem in takoj brzojavno prosili za pomoč. Iz bližnjega Šentjerneja, Krškega in Krške vasi ter še iz drugih krajev je prihitelo v Kostanjevico na pomoč kar 33 orožnikov, ki so zastražili oba mosta na Krki, čolne pa potegnili na mestno stran.

Že naslednje dni se je upor razvnel na Krškem polju. Sprožilo ga je sledeče dejanje. Trije orožniki iz Krške vasi so šli zgodaj zjutraj 2. junija 1919 po vojnega obveznika Mihaela Ivanca v Gorico. Vaščani pa so jih pričakali s streljanjem, nakar so se orožniki umikali proti Velikemu Podlogu in se tam zatekli v šolo. Šolo je obkolilo kakšnih 30 ljudi, ki so jim orožniki potem, ko jim je zmanjkalo streliva, oddali svoje orožje in nato razoroženi odšli v Krško.

To je upornike opogumilo, da so krenili po Krškem polju proti Brežicam. Spotoma so se skupini pridružili še novi puntarji, nekateri oboroženi z orožjem, drugi pa kar z vilami in gorjačami. Na orožniški postaji v Krški vasi so vzeli puške in 300 nabojev. V Brežicah, kjer se je slišalo streljanje, so zvedeli, da »razsajajo po Cerkljah oborožene boljševiške tolpe 150—200 moških«. To je na okrajnem glavarstvu in pri meščanih povzročilo pravi preplah. Odleglo jim je nekoliko šele potem, ko so zvedeli, da je »boljševiška tolpa« zavila proti Krškemu. Vendar so se v Brežicah bali, da bi jih utegnili napasti s štajerske strani, kjer mesto ni mogoče tako uspešno braniti kot na mostu čez Savo. Zato je brežiški okrajni glavar brzojavno prosil za pomoč vojaško poveljstvo v Zagrebu in deželno vlado v Ljubljani. Štab IV. armijske oblasti v Zagrebu je presodil, da je položaj resen. Tretjega junija je vrhovni komandi brzojavno sporočil: v Brežicah in v Krškem, na ozemlju dravske divizijske oblasti, so nastali nemiri. Uporniki so presekali telefonsko zvezo Ljubljana—Zagreb. Komandantu savske divizije smo ukazali, da pošlje tja 2 četi, komandantu dravske divizije pa, da pošlje 1 četo s strojnici.

Res je že zgodaj zjutraj tega dne v Krškem izstopila četa vojakov in orožnikov dravske divizije iz Ljubljane in Celja, v Brežicah pa sta takrat že čakali dve četi, 240 moških, savske divizije iz Zagreba. Skupaj okoli 400 vojakov in orožnikov je obkolilo 3. junija 1919 uporniško ozemlje od Kostanjevice do Dobove. Skupine vojakov in orožnikov so nato hodile od vasi do vasi in izvajale očiščevalne akcije. O njihovih namerah se je takoj zvedelo po Krškem polju in mnogi vojaški obvezniki so se pravočasno skrili. V tridnevni očiščevalni akciji je zato vojski uspelo na Krškem polju ujeti samo 38 vojaških obveznikov in najti 28 pušk. Ker očiščevalna akcija ni dosegla predvidenega uspeha, so jo na Krškem polju ponovili še enkrat od 6. do 7. junija. V Kostanjevici je 5. junija prispel tudi poverjenik za notranje zadeve pri deželni vladi v Ljubljani. Ugotovil je, »da se je sicer v Krškem političnem okraju pojavilo med vojnimi obvezniki gibanje boljševiškega značaja, pa ne v toliki meri, kakor se splošno govori«. Za dogodke na Krškem polju se je tiste dni zanimal tudi notranji minister kraljevine SHS Pribečević, ki je od deželne vlade v Ljubljani brzojavno zahteval, naj mu sporoči, »kaj je ukrenila, da ne bo več prišlo do takih napadov na orožnike in kaj je s krivci«.

Proti jeseni leta 1919 so se uporne vasi na Krškem polju nekoliko umirile. O oboroženih spopadih ni več slišati. Toda iskra upornišтва je

Dnevni kop v rudniku Senovo leta 1929

pod pepelom tla naprej. »Boljševiški duh«, ki je tem ljudem pomenil oblast svobodnih delavcev, se je znova prebudil v letu 1936. Iz vasi na Krškem polju (Hrastje, Gorica, Leskovec, Raka) so takrat ilegalno odhajali moški (med njimi so bili tudi udeleženci upora v l. 1919) na španska bojišča braniti demokratično republiko, kjer so nekateri za vedno ostali v španski zemlji.

Če se je revolucionarno razpoloženje kmečke revščine poleglo na Krškem polju, pa se to ni zgodilo v Brestanici in v Senovem. Tu so »boljševiški duh« prevzeli in razvijali rudarji iz Senovega. V prvem desetletju po vojni, ko je Trboveljska premogokopna družba širila tu svoj obrat, je bilo pri rudniku zaposlenih okoli 1000 ljudi. V prvih povojnih letih je v »Rdečem praporu« mogoče zaslediti dopise, ki poročajo o komunistično usmerjeni dejavnosti skupine rudarjev.

Diferenciacija med senovskimi rudarji v komuniste in desničarsko usmerjene socialiste oz. socialdemokrate se je izvršila v l. 1920. To kaže dopis v Rdečem praporu dne 11. 8. 1920, v katerem dopisnik med drugim pravi: »Naša stranka je sklicala v nedeljo 8. t. m. javen ljudski shod v Rajhenburgu v gostilni pri Planincu. V Rajhenburgu se odpira nov rudnik in tam dela že sedaj nad 1000 rudarjev. Kljub temu pa, da je v tem kraju

toliko proletariata, je obstojala tam dosedaj samo socialnopatriotična politična organizacija, ki je organizacija komaj po imenu, ker število v njej organiziranih članov je malenkostno. Kakor pa se je na našem shodu pokazalo, tudi ti njeni člani niso socialnopatriotični, ampak navdušeni komunisti, ki stojijo popolnoma na naši strani. Shodu je predsedoval tovariš Kukovičič, za zapisnikarja pa je bil izvoljen tovariš Kokole. Na shodu sta poročala tovariš Gustinčič in Žorga Marcelj iz Ljubljane. Tovariš Gustinčič je poročal o »zjedinenju delavnega ljudstva« in pokazal pomen in cilje komunističnega proletariata, tovariš Žorga pa je govoril o zadnji železničarski stavki in žigosal brutalno zatiranje delavstva.

Svojo dejavnost so senovski rudarji manifestirali s praznovanjem 1. maja. Ker ga rudniška uprava ni dovolila praznovati v Senovem, so ga 1. 1923 praznovali na Velikem Kamnu pri gostilni Šerbec. Poziv in program tega praznovanja so objavili tudi v Rdečem praporu.

Ker pa je bila komunistična stranka takrat prepovedana, so senovski rudarji-komunisti prenesli svoje delo v strokovno Zvezo rudarskih delavcev. Zveza se je borila za osnovne pravice zaposlenih rudarjev; za spoštovanje delavske zakonodaje s strani delodajalcev, predlagala in volila je delavske zaupnike, skrbela za bolniško blagajno zaposlenih. Razen tega pa je bil dolgoročni politični cilj zveze »ustvariti enotno fronto proletariata proti enotni fronti kapitala«. Iz pogostih dopisov v časniku »Strokovna borba« (l. 1922/23) je videti, da so se senovski rudarji, organizirani v združenju rudarskih delavcev, morali boriti za takšne osnovne delavske pravice, ki se nam danes zdijo same ob sebi umevne. Tako se v dopisu rudarji pritožujejo, da jim inž. Marek nenehno grozi: »Jaz vas takoj odpustim.«

Iz dopisa v »Strokovni borbi« je znan primer, da je res takoj odpustil nekega rudarja z večletno delovno dobo, ker zaradi narasle Save ni mogel z brodom iz Dolenjske v Rajhenburg in je izostal en šiht. Podobnih primerov, ki kažejo, da so rudarjem lahko odpovedali delo kadarkoli, je zaslediti še več.

Vedno so se morali boriti tudi za plače. Ko jim je TPD poleti 1923 nenadoma hotela ukiniti družinske doklade, so 20. julija začeli stavkati. Rajhenburška podružnica Zveze rudarskih delavcev si je tudi vzorno prizadevala vzgajati svoje člane k solidarnosti z rudarji Trbovelj, Hrastnika, Zagorja in Kočevja. »Nikakor ne smemo čakati, da nam priborijo naši sotrpini sami izboljšanje plač, temveč skupno z njimi se hočemo boriti v vsaki borbi eden za vse in vsi za enega«, pravijo v svojem dopisu.

V »Združenju« organizirani rudarji so si pri redukcijah delavcev prizadevali, da ne bi bili odpuščeni najsiromašnejši tovariši, ki so morali preživljati družine res samo s svojim skromnim zaslužkom.

Med leti 1924–1926 so tudi med senovskimi rudarji bila močna strankarska nasprotja med orjunaši in komunisti. Orjunašem so pomagale tudi oblasti, ki so preganjale člane Strokovne organizacije. Orožniki so pri njih večkrat uprizarjali preiskave na stanovanjih z izgovorom, da »iščejo ko-

muniste«, pobirali pa so jim sprejemnice in članske izkaznice Strokovne organizacije. Nekatero vidnejše člane organizacije (Hlebec, Parfant) so pri preiskavah tudi zaprli. Aretacije so navadno sledile ovadbam orjunašev, kar jim v Strokovni borbi tudi odkrito očitajo.

Politična razgibanost senovških rudarjev je porasla predvsem ob volilnih agitacijah in volitvah. Živahno predvolilno dejavnost med senovškimi rudarji je zaslediti v začetku leta 1925, ko skušajo pridobiti čimveč volivcev za listo delavsko-kmečkega republikanskega bloka, katere nosilec je bil sodrug Ivan Makuc. Kot republikanci in komunisti so v tisku ostro napadali Koroščevo klerikalno SLS, ki so mu zamerjali, da »je s svinčenkami zadušil železničarski štrajk« in »ki vedno vodi politiko bankirjev, fabrikantov in bogatih sploh.« Prav tako ostro so napadli tudi »orjunske demokrate« (Žerjav), Pašičeve radikale in Pucljeve samostojneže, »ki so se zvezali v nacionalni blok, da ohranijo sedanjí nasilni režim, da ohranijo monarhijo in še bolj zaslužijo Slovence!«

Razen živahne politične dejavnosti, v kateri je bilo tudi precej osebne ostrine, ne smemo pri senovških rudarjih prezreti tudi njihovega prosvetnega udejstvovanja. Središče napredne kulturne in prosvetne dejavnosti je bil novi »Delavski dom«, ki so ga odprli 1. 1925. Hkrati z Delavskim domom je zaživelo tudi Prosvetno društvo »Svoboda«. Društvo je imelo dramski, glasbeni in pevski odsek. Povezovalo se je s sorodnimi društvi v revirjih in prirejalo občasna gostovanja. Seveda je bila dejavnost Svobode razredno politične narave. Na njenih prireditvah so bile poleg slovenskih trobojnic obešene tudi rdeče zastave. To pa je spravilo v zadrego orožniškega stražmojstra iz Rajhenburga, ki je v pismu prosil sreskega načelnika v Brežicah, naj mu sporoči, ali so rdeče zastave dovoljene ali ne. V še hujši zadregi so se znašli rajhenburški orožniki ob praznovanjih 1. maja, ko so senovski rudarji na majsko drevo obešali poleg slovenske tudi rdečo zastavo. Orožniki so sicer sedaj že vedeli, da je to prepovedano, toda zastave niso mogli sneti niti si tega niso upali storiti.

Leta šestojanuarske diktature od 1. 1929 naprej so politično in prosvetno dejavnost senovških rudarjev zadušila. Kot môra pa je legla tudi v to rudarsko središče gospodarska kriza, ki je povzročila, da so rudarje odpuščali, krčili delovni teden, zmanjševali mezde. Nekateri rudarji so se bedno preživljali z dnino in občasnimi posli, nekaj se jih je celo izselilo.

Obnavljanje političnega in prosvetnega življenja med senovskimi rudarji je opaziti spet po letu 1934. V delavskem domu so spet priklicali v življenje novo prosvetno društvo pod imenom »Vzajemnost«. V njem pa srečamo spet skoraj iste ljudi kot v prejšnji Svobodi.

V tisku ni opaziti, da bi bilo v tem času v političnem življenju toliko strankarske žolčnosti in osebno usmerjene ostrine kot v prejšnjem desetletju. Po letu 1934 je tudi tu bila razširjena Ljudska pravica, ki je strankarsko žolčnost nekaterih prejšnjih časopisov zamenjala z jasno in revolucionarno zarisanim političnim programom.

Nekateri dopisi v Ljudski pravici iz Posavja kažejo, da so se tudi tu začele združevati napredne sile iz delavskih in kmečkih vrst. Tako na pr. neimenovani dopisnik iz Posavja v Ljudski pravici (l. II., šte. 20) začenja svoj dopis tako: »Doslej smo molčali, ker so v tem smislu nas ‚vzgojevali‘ oni od zgoraj. Toda danes smo jasno spoznali, da je molk naša poguba in da se z molkom delavnih množic vedno okorišča le gospoda. Zato proč z molkom, nadomestimo ga s krikom po ljudski pravici! Da. Po ljudski pravici, ki pripada vsem delovnim slojem, ki naj jim osigura človeka primerno življenje, da jih ne bodeta več trla glad in beda, da jim ne bo treba več za svoje pravice prosjčiti in moledovati. Tako pojmujeemo ljudsko pravico in take se nam je zahotelo. Zahtevajmo jo!« Nato pa opisuje dopisnik krizo, ki »je tudi pri nas, zlasti v naših posavskih vinskih predelih, pustila težke posledice, posebno v krajih Zdole, Ravne, Sromlje in Pišcece.« Nato nepodpisani dopisnik iz Krške občine (?) nadaljuje: »Naravnost obupne so tukaj razmere viničarjev in vinskih delavcev, ki obdelujejo vinograde večjega obsega brežiške graščine, veletrgovca Ivana Savnika iz Kranja, barona iz Pišec in še nekaj drugih tukajšnjih večjih in veleposestnikov.« Nato dopisnik navaja, da je vinogradniški delavec leta 1935 tu zaslužil na dan poleg hrane le od 5 do 12 dinarjev. (t. j. bilo 2 do 4 kg kruha!), brez hrane pa od 7—15 dinarjev. Če vemo, da je moral delati od 9—12 ur na dan, na uro torej ni zaslužil niti enega dinarja (niti dveh škatlic vžigalic na uro!) Nato dopisnik ugotavlja, da »osiromašenje in beda rasteta iz dneva v dan bolj. Tukajšnji viničar, mali kmetje in njih družine, ki so tudi po večini odvisne od zaslužka v vinogradih, danes nimajo več za milo, sol, zabelo, petrolej... kaj šele za obleko. Če greste danes skozi tukajšnje vasi, vidite od dela in bede oslabele in izmozgane bledolične postave, ki se skrivajo pred tujcem iz sramu, da jih ne vidi raztrgane in gole. Danes oni, ki dela od svita do mraka, nima niti za sol, milo, zabelo, za najpotrebnejšo obleko; njemu ni življenje res življenje, marveč le stopnjevano odmiranje. Dočim na drugi strani vidimo ljudi, ki živijo iz dneva v dan bolj razkošno, ki niso v vsem življenju mogoče niti enkrat občutili vso trdoto napornega dela, ki lahko kot lastniki tovarn, rudnikov, veleposestev, vinogradov živijo brez dela. Ali je to ljudska pravica, da tisti, ki garajo iz dneva v dan bolj, od svita do svita, morajo polagoma odmirati od oslabelosti, pomanjkanja in bede? Mar niso vse dobrine na zemlji plod dela, plod žuljev in truda delovnih množic?«

Iz navedenega dopisa v Ljudski pravici je vidna resnično pretresljiva podoba življenja kmečke revščine v krški občini v letih pred drugo vojno. Iz vsebine dopisa je videti trezno presojo gospodarskega in političnega položaja, v njem so tako jasno kot v komunističnem manifestu zapisane vloge, pravice in bodočnost delavskega razreda.

V tem času se KPS trudi združevati vse napredne in demokratično misleče slovenske ljudi iz vseh slojev. Odmev takšnega prizadevanja je prisoten, kot je videti iz dopisov v Ljudski pravici, tudi v kmečkem življu

krške občine. Dopis kmeta iz Kozja z naslovom »V novo življenje« se bere kot poziv k ljudski enotnosti. Takole pravi v njem: »Ljudska sila hrvaškega, slovenskega in srbskega naroda ni nikoli klonila. Prenesla je ta prirodna sila vse, pripravljena je bila na vse in to je še danes. Zato kličeta danes slovenski kmet in slovenski delavec slovenskemu inteligentu: Pridruži se tej naravni sili, pomagaj ji, narod je hvaležen za vsak korak, za vsak nasvet. Pripravljen je za vsako borbo, je toliko požrtvovalen, da se lahko vsak, ki hoče narodu dobro, nasloni nanj. Odklanja pa narod nasilno teptanje svojih pravic, odklanja vsakogar, ki nima čistih rok in poštenih namenov. Združitev vsega slovenskega naroda, ki je večini delaven narod, naj pomeni korak v novo življenje. Na to življenje gradi in upa sleherni človek iz ljudstva. Na tebi, poedinec, pa je, da se odzoveš temu klicu. V združitvi slovenskega delovnega naroda je zmaga in lepša naša in naših potomcev bodočnost.«

V teh dopisih so vsebovane misli, ki so jedro znanega proglasa »Kaj hočemo«, katerega so izdali in podpisali pobudniki Ljudske fronte. Na proglasu je tudi lepo število podpisnikov iz krškega okraja. Podpisali so ga: Bizjak Ivan, čevljar iz Krškega, Šribar Alojz, kmet iz Ardra pri Raki, Godler Jože, trgovec iz Starega grada, Horvatič Martin iz Krške vasi, ter Pirkovič Jože iz Šentjerneja. Oblast je na proglas »Kaj hočemo« hitro odgovorila; nekatere podpisnike iz Posavja (Godler Jože) so takoj po izidu zaprli in nekaj tednov zasliševali v Celju.

Od leta 1934 naprej je tu občasno politično deloval »ljudski agitator« Ivan Kreft. Leta 1936 je bil v krškem in brežiškem okraju ob priliki občinskih volitev 100 dni in pripravljaval opozicijske liste proti vladajoči klerikalni stranki. Takrat je po krškem podeželju razpečaval brošuro »Olimpijada nasilja traja dalje«, v kateri je razkrinkana nacistična vladavina v Nemčiji.

Med kmečko revščino se je namreč takrat širil škodljiv pojav; nezadovoljen zaradi svojega bednega, brezizhodnega položaja in razočaran nad klerikalno politiko, je ta sloj začel nasedati hitlerjanskim agitatorjem. Z namenom, da bi Partija te hitlerjanske demagoge čimbolj razkrinkala, je izšla brošura »Olimpijada nasilja traja dalje« (leta 1936 je bila namreč Olimpijada v Berlinu, ki so jo nacisti izkoristili za to, da so tudi preko te svetovne športne manifestacije proslavljali svojo vladavino).

Uspeh te daljše in načrtne propagandne dejavnosti je viden v odnosu kmečkega podeželja do španske državljanske vojne. Iz vasi okoli Krškega je odšlo na španska bojišča kar 15 prostovoljcev, čeravno je vladajoča klerikalna stranka branila in podpirala vojaško akcijo generala Franca. Iz okolice Krškega so bili v Španiji: Gramc Janez iz Hrastja, Rupar Janez iz Mrzlave vasi, Meke Franc iz Grzeče vasi, Ivanc Anton iz Gorice, Ivanc Alojz iz Gorice, Dornik Alojz iz Gorice, Polc Vinko iz Leskovca, Puntar Karel iz Dolenje vasi, Fabjan Anton iz Škocijana, Junker Franc iz Rake, Juvanc Mirko iz Krškega, Kozole Jože iz Koprivnice, Ledinek Anton iz Senovega, Koleča Viktor in Zajc Ivan, oba iz Krškega.

Manjše 29.10.37

Dragi domači!

Pisaval sem se s tedne v mano-
 borskem ropu in sem danes obsojen na
 smrt. Poskrbite mano, Githota, Plinkota
 in ostalo sorodstvo. Sprejmite kadije
 poravnane od svojega muke.

Tas me skupaj pogubljaja
Jova.

Vezovišek Ivan,
 elektnikar
Rajhenburg 55

Poslovilno pismo na smrt obsojenega borca Brežiške čete Ivana Vezoviška iz Brestanice

Množična manifestacija »Ljudske fronte« v Posavju je bila 24. oktobra 1937 v Dobovi, ko so tam odkrivali spomenik padlim vojakom prve svetovne vojne. Ker je bila ob tej priliki zbrana velika množica ljudi, so to izkoristili predstavniki Ljudske fronte. V Dobovo sta prišli »na izlet« skupini iz Zaprešiča in okolice ter iz Ljubljane, ki sta jo pripeljala Maks Stermecki in Andrej Šmid. Ker so jim orožniki preprečili pohod v 5 km oddaljene Kapele, so začeli svojo politično manifestacijo na postaji v Dobovi. Ivan Kreft je stopil kar na voziček za prtljago in začel govoriti zbrani množici. Tedaj pa so preko poslušajoče množice skušali z nasajenimi bajoneti prodrati orožniki in govornika onemogočiti. Ta je za trenutek prenehal z govorom in se obrnil nanje z besedami: »Obžalujemo vas, ker vas notranji minister dr. Korošec izkorišča kot valpte proti lastnemu ljudstvu... Spoznajte pravočasno, da je ljudstvo tisto, ki mu morate služiti.« Orožniki so nato Krefta pustili govoriti, toda ne ve se, ali zato, ker je naslovil nanje gornje besede, ali zato, ker je pri njih posredoval in jih pomiril Kreftov sodelavec Jože Godler iz Starega grada, ki se je z orožniki poznal.

Politična manifestacija Ljudske fronte je bilo tudi zbiranje podpisov za Društvo prijateljev Sovjetske zveze, ko je v Beograd prišel prvi sovjetski poslanik Plotnikov. V Krškem so zbrali kakšnih 40—50 podpisov.

V predvojnih letih (1938—1941) je v občini Krško bila že čvrsta partijska organizacija z več celicami. Glavni idejni in organizacijski vodja KPS v Posavju je bil v teh letih Maks Stermecki, sekretar okrožnega komiteja KPS za Posavje. Stermecki je kot absolvent medicine bil zaposlen v krški bolnici in je tu živel pri svojih sorodnikih.

Sekretar partijske celice v Krškem je bil Franci Preskar (člani: Jože Godler, Pacek Franc in trije bratje Kaplanovi).

Sekretar partijske celice v Brestanici je bil Jože Borštnar (člani: učitelj Ivo Levstik, Anton Kacjan, Jože Sinkovič, Kornher in neki »Bosanec« Mirko.)

V Senovem je bil sekretar partijske celice Karel Šterban, (člani: Jože Jerič, Jože Zidarič, Martin Mencej, Matko Ljubič, Jože Omerzo in Nace Trater).

Tov. Borštnar Jože se partijske dejavnosti v Brestanici (Rajhenburg) oz. v Posavju tako spominja: ... »Po odsluženju vojaškega roka sem se vrnil v službo nazaj v Rajhenburg, kjer smo se zopet povezali Levstik, Šuštaršič (Brežice) in jaz in delali med delavci. Končno smo dobili stike s Stermeckim Maksom, ki je prišel v Krško iz zaporov v Mitrovici. Tovariš Stermecki nas je učil teorije in praktičnega dela in nas sprejel v partijo skupno z Mencejem Martinom. V Partijo smo bili sprejeti: Levstik Ivo, Šuštaršič Valter, (Brežice) Pungarčič Jože, Kolman Herman (oba iz Sevnice) in jaz. Obenem, ko sem bil sprejet v Partijo, sem postal član Okrajnega komiteja KPS za Posavje kot njen odgovorni tehnik in sekretar celice v Rajhenburgu.«

Takšna je bila dejavnost in stanje naprednih sil ter organizacije KPS v krški občini v usodnih dneh aprila 1941, ko je v nekaj dneh prišlo do zloma jugoslovanske države. V Krško so prve nemške enote prišle že v petek, 11. aprila, popoldne.

Okupatorjeva oblast je proti naprednim silam delovala hitro in odločno. Prvi se je moral iz Krškega umakniti v Ljubljano Maks Stermecki, saj je bil najbolj osumljen komunizma; dne 1. julija mu je sledil Jože Borštnar.

Člani partijskih organizacij v Krškem, Brestanici in Senovem so po okupaciji delovali naprej sami. Šele sredi pomladi je prišel v Posavje član CK KPS Slavko Šlander in se najprej v Senovem sestal s Karlom Šterbanom. Z njim sta se dogovorila za kraj in čas sestanka vseh posavskih komunistov. Ti so se nato res v največji tajnosti sestali v gostem grmičevju na levi savski obali med Rajhenburgom in vasjo Rožno, na kraju, ki se imenuje Penk. Preživeli udeleženci ocenjujejo, da jih je bilo na sestanku okrog 30. Po tem sestanku so začeli z delom vsak v svojem kraju. Zbirali so orožje, municijo, razstrelivo, vojaško opremo in obleko. Krška skupina se je zbirala v šotoru v gozdu Zvika nad mestom.

Ponedeljek, 28. julij, je bil usoden za Krško skupino. V Krško je ta dan pripotovala Ivanka Uranjekova — Angelca, doma iz Griž pri Celju. Prinesla je propagandni material, toda na dogovorjeni javki v brivskem lokalu na Vidmu, ki je bil ob ponedeljkih zaprt, je ni nihče pričakoval. Zato je šla iskat Rada Kaplana, ki bi jo bil moral pričakati, v brivnico v Krško, kjer pa ga tudi ni našla. Tu je pozabila propagandni material, in ker se je zdela nekemu pomočniku v brivnici sumljiva, je takoj pogledal v aktovko in vse izročil policiji v Krškem.

Tako se je z izdajo začela katastrofa. Vsi člani Krške skupine so se tisti dan srečno rešili v nekaj kilometrov od Krškega oddaljeni gozd Rore, kjer so prenočili v šotoru. Dne 29. julija so se nameravali umakniti čez nemško-italijansko mejo.

Tisto jutro pa je Preskar, član te skupine, skrivaj šel domov po neke osebne potrebščine. Ko se je vračal k skupini v šotoru, se je našel še drugi izdajalec, neki cestni delavec, ki mu je sledil in nato skrivališče skupine izdal policiji v Krškem. Policija je dopoldne 29. julija zajela 10 članov Krške skupine v skrivališču v Rorah. Iz gozda so jih peljali najprej na domove, kjer so temeljito opravili hišne preiskave. Zvečer, 29. julija so jih zaprli in vso noč zasliševali na policiji v Krškem. Zgodaj zjutraj 30. julija so jih s kamionom odpeljali v 6 km od Brežic oddaljen gozd Dobrava in jim prebrali smrtno obsodbo. Skupen grob so si izkopali sami.

Dvojna izdaja je bila kriva, da se je okupatorju posrečilo uničiti Krško skupino. S tem je bila partijska organizacija v Krškem razbita in tudi priprave za upor pretrgane. V Sloveniji je bila to prva uporniška skupina, ki so jo Nemci zaradi nesrečnega naključja in dveh podlih izdaj izsledili in uničili.

Stirje padli borci Brežiške čete, četrti od desne Drago Hlebec iz Brestanice

Podobno je bila zaradi izdaje 28. novembra 1941 uničena tudi druga partizanska enota v Posavju — Brežiška četa, v kateri je bilo tudi 8 borcev iz Brestanice in Senovega. Ustanovljena je bila 28. oktobra in je v enem mesecu izvedla celo vrsto uspešnih in drznih akcij. Med najbolj tvegane in uspešne akcije vsekakor sodi vdor v sevniški zapor, od koder so osvobodili 4 člane OF iz Brestanice.

Zadnje dni novembra 1941 se je Brežiška četa zadrževala nekaj dni pri kmetu Bračunu v Lokvah, nato pa so se preselili v hram Jožeta Kuneja v Gorjanah pri Podsredi. Hram stoji na meji med vinorodnim pobočjem in gozdom; oddaljen je od ceste Brestanica—Podsreda slabe pol ure. Nedaleč od hrama je Novakova hišica in nekoliko dalje nekaj kmečkih domačij. Zato je bilo zadrževanje čete v hramu nevarno. Že čez 3—4 dni so borci na hramu opazili iz bližnje, le kakšnih 50 m oddaljene Novakove hiše. Družina se je zaradi nepoučenosti bala, da bi jim ponoči kaj vzeli in so zato poslali svojo hčerko k blokfirerju Moškonu s sporočilom, da se na Kunejevem hramu nahajajo sumljivi moški. Pri Moškonu je bil domačin Grzina, ki je razumel nemško; poslal je Novakovo in Moškonovo dekle z nemško napisanim sporočilom na občino v Podsredo. Župan tega sporo-

čila niti ni vzel preveč resno, češ kaj pa naj jim vzamejo, saj itak nič nimajo.

Toliko bolj pa se je za sporočilo zavzel tajnik Jercelj, ki ga je takoj posredoval žandarmeriji v Kozje. Popoldne, 28. novembra, se je policija, kakšnih 40 mož, ki jih je vodil Jercelj, neopazno približala hramu in tam obkolila 15 borcev; trije so bili takrat odsotni. Borba je trajala okrog pol ure. Štirje borci so padli (iz Brestanice Drago Hlebec), 6 je bilo ranjenih. Deset ujetih borcev so ustrelili v Mariboru 27. 12. 1941, eden (Marko Gerjevec) je z dobro izmišljenim zagovorom ušel smrti.

V novembru, ko je v Posavju izvajala svoje akcije Brežiška četa, je okupatorjevo zločinsko početje nad našimi ljudmi doseglo višek. Preko zbirnega taborišča na trapistovski pristavi v Rajhenburgu so takrat v nekaj tednih preselili v nemška taborišča okoli 35 000 ljudi. Rajhenburg, kjer so nacisti že v začetku maja, prve tedne po okupaciji, uredili zbirno taborišče za izseljence, bo zato mnogim tisočem prebivalcev Krškega in Posavja ostal v spominu kot prva postaja na poti v izgnanstvo.

Prvi val izgnancev so iz Rajhenburga pošiljali od julija do septembra na Hrvaško in v Srbijo. V tem času je bilo izgnanih iz Posavja 644 oseb (profesorji, učitelji, duhovniki, trgovci, obrtniki itd.); od tega iz Brestanice 63, iz Krškega 19 (mnogi so od tu pred aretacijo pobegnili že sami) in iz Senovega 36 oseb. Splošno preselitev prebivalcev iz Posavja v nemška taborišča, ki je zajela tudi večji del krške občine, pa so začeli izvajati 23. oktobra 1941 in je bila v glavnem končana do konca leta.

Trnova pot, ki so jo v 4 letih okupacije hodili prebivalci Slovenije, je bila podobno kot drugje tudi v krški občini iz leta v leto hujša. Zato je oboroženi odpor naraščal, število partizanskih borcev se je večalo, iz leta v leto je bilo več žrtev iz vrst borcev in iz vrst prebivalstva. Ne smemo namreč pozabiti, da je težu osvobodilnega boja pomagalo borcem nositi vse prebivalstvo, ki je prevzemalo nase velike žrtve. Krški občani gotovo ne bodo nikoli pozabili ustaškega pokola moških prebivalcev na Planini in v sosednih vaseh, Kostanjevičani se bodo vedno spominjali svojih talcev.

14. septembra 1942 so ustaši, ki jih je vodil domačin Pavle Heraković iz Novega sela, pridrli iz Samobora na Planino. Izdajalec Heraković je vedel, da vaščani podpirajo partizanske borce in je to izdal ustašem. Ti so v vasi ujeli 26 mož in fantov, jih zvezali in odvedli v bližnjo Osunjsko goro in jih v Lisičjih jamah ustrelili. Pokopali so jih vaščani iz hrvaškega Novega sela tam, kjer so padli. Naslednji dan je Heraković že zgodaj spet pripeljal ustaše na Planino. Iz postelj so zmetali še starčke in tiste moške, ki jih prejšnji dan niso našli doma. Deset so jih zvezali z vrvjo in jih na Stipičevem vrtu postrelili.

Cez dobro leto, 21. oktobra 1943, so podobno usodo doživeli prebivalci Kostanjevice. Tistega dne so začeli Nemci iz levega brega Krke prodirati na osvobojeno ozemlje na desnem bregu. Vdrli so najprej v Kostanjevico, kjer je partizanska mina pod kostanji na Malem trgu ubila

Laufende Zahl	Name des Häftlings	Geburtsdatum, Ort	Tag der Einführung	Einführungs Stelle	Delikt	Bemerkungen (U-Haft, Strafe, Verfügung, Gesch.-Z.)	Tag der Entlassung
41	August Roßner Gendarmen Dresden, Br. 8 Hof, Hberg	10.10.1928 Dresden	26.12.1942 Hof	Katzen Bann	Politisch	Br 29/43 11.3.1943 von GutsMuth	
42	Maxime Omerow Gendarmen Dresden, Br. 8 Hof, Hberg	2.10.1899 Sorau Hof, Hberg	26.12.1942 Hof	—	—	Br 20/43 11.3.1943 mit einem Abwärtstakt	
43	Dominik Simonthal Gendarmen Hof, Hberg	1.11.1892 Hof, Hberg	26.12.1942 Hof	Hof, Hberg	—	Br 29/43 11.3.1943 von GutsMuth	
44	Maxime Simonthal Gendarmen Hof, Hberg	1.11.1892 Hof, Hberg	26.12.1942 Hof	—	—	Br 29/43 11.3.1943 von GutsMuth	
45	Maxime Simonthal Gendarmen Hof, Hberg	1.11.1892 Hof, Hberg	26.12.1942 Hof	—	—	Br 29/43 11.3.1943 von GutsMuth	
46	Dominik Simonthal Gendarmen Hof, Hberg	1.11.1892 Hof, Hberg	26.12.1942 Hof	—	—	Br 29/43 11.3.1943 von GutsMuth	
47	Simon Simonthal Gendarmen Hof, Hberg	1.11.1892 Hof, Hberg	26.12.1942 Hof	—	—	Br 29/43 11.3.1943 von GutsMuth	
48	Maxime Simonthal Gendarmen Hof, Hberg	1.11.1892 Hof, Hberg	26.12.1942 Hof	—	—	Br 29/43 11.3.1943 von GutsMuth	
49	Maxime Simonthal Gendarmen Hof, Hberg	1.11.1892 Hof, Hberg	26.12.1942 Hof	—	—	Br 29/43 11.3.1943 von GutsMuth	
50	Maxime Simonthal Gendarmen Hof, Hberg	1.11.1892 Hof, Hberg	26.12.1942 Hof	—	—	Br 29/43 11.3.1943 von GutsMuth	

4 višje nemške oficirje. Belogardisti in Nemci pa so trdili, da so mino vrgli domačini. Da bi se maščevali, so ujeli 70 moških in jih 25 še isti dan ustrelili za Krko na Malencah. Ostale ujete moške so odpeljali na Rako, nato pa na prisilno delo; le nekaj starejših so izpustili. 21. oktobra so ustrelili tudi 3 talce v Orehovcu, 1 na Dolščah, 13 pa na Prekopi.

Čeravno je velik del današnje krške občine bil izseljen, in so po njenih vaseh gospodarili Kočevarji, je občina vendarle dala slovenski osvobodilni vojski sorazmerno veliko število partizanskih borcev. Prav tako je bilo v občini oz. na njenih mejah od leta 1941 do l. 1945 več pomembnih partizanskih akcij. Naj naštejemo samo nekatere.

Da bi ovirali nemško preseljevanje prebivalcev iz sevniške in krške občine, sta Novomeška in Mokronoška četa, združeni v Dolenjski bataljon, dne 1. novembra 1941 pod poveljstvom Jerneja Gašperšiča napadli nemško obmejno postojanko na Bučki. Čeravno se Dolenjskemu bataljonu takrat ni posrečilo vdreti preko meje na nemško ozemlje, je njegov napad vendar precej vznemiril okupatorjevo oblast, slovenskim prebivalcem okrog Rake, Bučke in Studenca pa je napad pokazal, da nastaja pri nas slovenska osvobodilna vojska.

Oktobra 1942 in februarja 1943 je druga četa Kozjanskega bataljona izvedla akcijo na Zdolah nad Krškim, kjer je bil nameščen nemški policijski bataljon.

V noči od 7. na 8. julij 1943 sta Cankarjeva in Šercerjeva brigada iz Gorjancev prešli nemško-italijansko mejo na Krki in napadli nemško letališče v Cerkljah. Cankarjeva brigada je v napadu uničila nekaj letal, Šercerjeva pa je nato likvidirala obmejno postojanko Brod pri Kostanjevici.

Gubčeva brigada in drugi divizion artiljerske brigade VII. korpusa sta 11. in 12. oktobra 1943 napadla Nemce in belogardiste v Kostanjevici. Sovražnik se je pred napadalci umaknil na otok, le v šoli so se še branili močno utrjeni domobranci.

Na področju Bohorja so bile večje partizanske akcije v februarju 1944, ko je tja na svojem pohodu na Štajersko prišla XIV. divizija. Komisar divizije Viktor Avbelj se je na Ložcah sestal s komandantom in komisarjem Kozjanskega bataljona in z njima pripravil napad na žandarmerijsko postojanko v Senovem. Napad so izvedli v noči od 9. na 10. februar. Orožniki, ki so bili v svoji postojanki oboroženi tudi z minometi, so napadu Tomšičevcev kljubovali do jutra. Postojanka je bila za obrambo bolje pripravljena kakor so to mogli dognati obveščevalci. Toda medtem, ko je trajal boj za postojanko, je del brigade uničil rudniško separacijo, materialno skladišče in strojnico v jašku Zakov. Izpraznili so rudniško trgovino in se oskrbeli z najnujnejšim. Rudniška uprava je v poročilu o napadu »banditske« divizije ocenila materialno škodo na 346 000 mark. Ohromljeno pa je bilo tudi nadaljnje pridobivanje premoga, saj v vsem letu 1944 niso dosegli več tiste količine kot eno leto pred tem.

Na Ložcah je divizija izročila kozjanskim borcem 16 svojih ranjencev z nalogo, naj jih zavarujejo in skrbijo za njihovo okrevanje. V ta namen so pripravili zasilno bolnišnico na hribu Plešivec nad Dobrovim.

Žrtve, ki jih je zahtevala borba s premočnim sovražnikom, pa je včasih zakrivila tudi izdaja. To se je 24. marca 1944 zgodilo dvema četama Kozjanskega bataljona v Jelšah nad Senovim. Borci so se 22. marca ustavili v zaselku Jelše pod hribom Oslica in prenočili pri dveh samotnih domačijah, bratrancih Šoštaričih. V tem zaselku so prenočevali tudi naslednjo noč, kar pa je bilo zanje usodno. Mimo domačij vodi pot iz Zagorja proti Senovemu. Kdo je šel v tisti noči po poti skozi Jelše proti Senovemu, bo najbrž ostalo za vedno neznano, gotovo pa je tisti neznani popotnik izdal policiji v Senovem, kje se nahajajo kozjanski partizani. Le tako si lahko tolmačimo, da so okrepljene policijske sile zjutraj 24. marca skoraj popolnoma obkolile zaselek in samo čakale, da se zdani.

Okrog 6. ure je bil zadet stražar. Borci so takoj vedeli, da so obkoljeni in da se je treba pripraviti na umik. Položaj je bil toliko težavnejši, ker je bilo med njimi več novincev, ki še niso imeli orožja niti izkušenj partizanskega bojevanja. Slednje je namreč bilo usodno. Pri umikanju niso upoštevali povelja in navodil, ampak so se vsi skušali reševati po isti poti mimo vaškega studenca in nato v hrib Oslica. Ta pot pa je bila najboljša tarča sovražnikovega orožja. Največ borcev je padlo prav na poti proti studencu. Izgube so bile izredno boleče; padlo je 23 borcev, nekaj ranjenih pa so ujeli.

* * *

Bežno smo pregledali nekatere najpomembnejše dogodke iz 50-letne revolucionarne preteklosti krške pokrajine. Svoj višek in hkrati zmago so ta dogajanja dosegla v 4-letni osvobodilni vojni 1941—1945, ko so bile izvojevane mnoge tiste socialne in narodnostne pravice, za katere so se napredne sile tudi na tem koščku naše zemlje borile nad 50 let.

Mnogo trpljenja in gorja, bede in pomanjkanja je bilo usojeno trpeti tej pokrajini; mnogo žrtev je terjala revolucionarna preteklost od njenih ljudi. Veliko je bilo mater, ki so v vihri osvobodilne vojne izgubile svoje sinove, veliko je bilo otrok, ki nikoli niso poznali svojih očetov, nikoli uživali topline družinskega življenja.

Skoraj tri desetletja nas že ločijo od tistih težkih dni. Življenje teče naglo dalje in nam prinaša vedno nove, drobne vsakdanje skrbi. V tem naglem življenjskem toku, zavzeti z mnogimi skrbmi, včasih pozabljamo na trpljenje in na tiste žrtve v preteklosti, ki so bile potrebne za uresničenje naše sedanosti. Da bi revolucionarna dogajanja in padle žrtve oteli pozabi, naj poleg drugega služi tudi ta knjiga, ki naj bo »mrtvim v spomin, živim v trajen opomin«. Če bo knjiga dosegla ta svoj namen, bomo s tem dokazali, da spoštujemo tisto osnovno zakonitost vsakega zavednega naroda, ki jo je veliki angleški državnik Winston Churchill izrazil z besedami: »Narod, ki spoštuje svojo preteklost, ima tudi svojo bodočnost.«

Viri in literatura:

- Janko Jarc: Kostanjevica in njena okolica v času narodnoosvobodilne vojne; Kostanjevica na Krki, 1953.
- Franček Saje: Odmevi oktobrske revolucije, Dolenjski list, 1967.
- Ivo Pirkovič: Partizanske bolnišnice na Gorjancih, Dolenjski list, 1967.
- Arhiv CK ZKS: Biografski podatki Jožeta Borštnarja in Stanka Holyja.
- Dopisi v časnikih Rdeči prapor, 1920, Strokovna borba, 1923/24, Delavsko-kmetijski list, 1925/26, Ljudska pravica, 1935/36,
- Ivan Kreft: Spomini ljudskega agitatorja, Maribor, 1954.
- Stanko Škaler: Posavje v l. 1941, Brežice 1958.
- Stanko Škaler: Kozjanski odred, Brežice 1967.
- Arhivsko gradivo o prosvetnih društvih Svoboda in Vzajemnost v Senovem hrani Posavski muzej v Brežicah.

SPOMINSKA OBELEŽJA NOV
V OBČINI KRŠKO

OBMOČJE
BRESTANICE

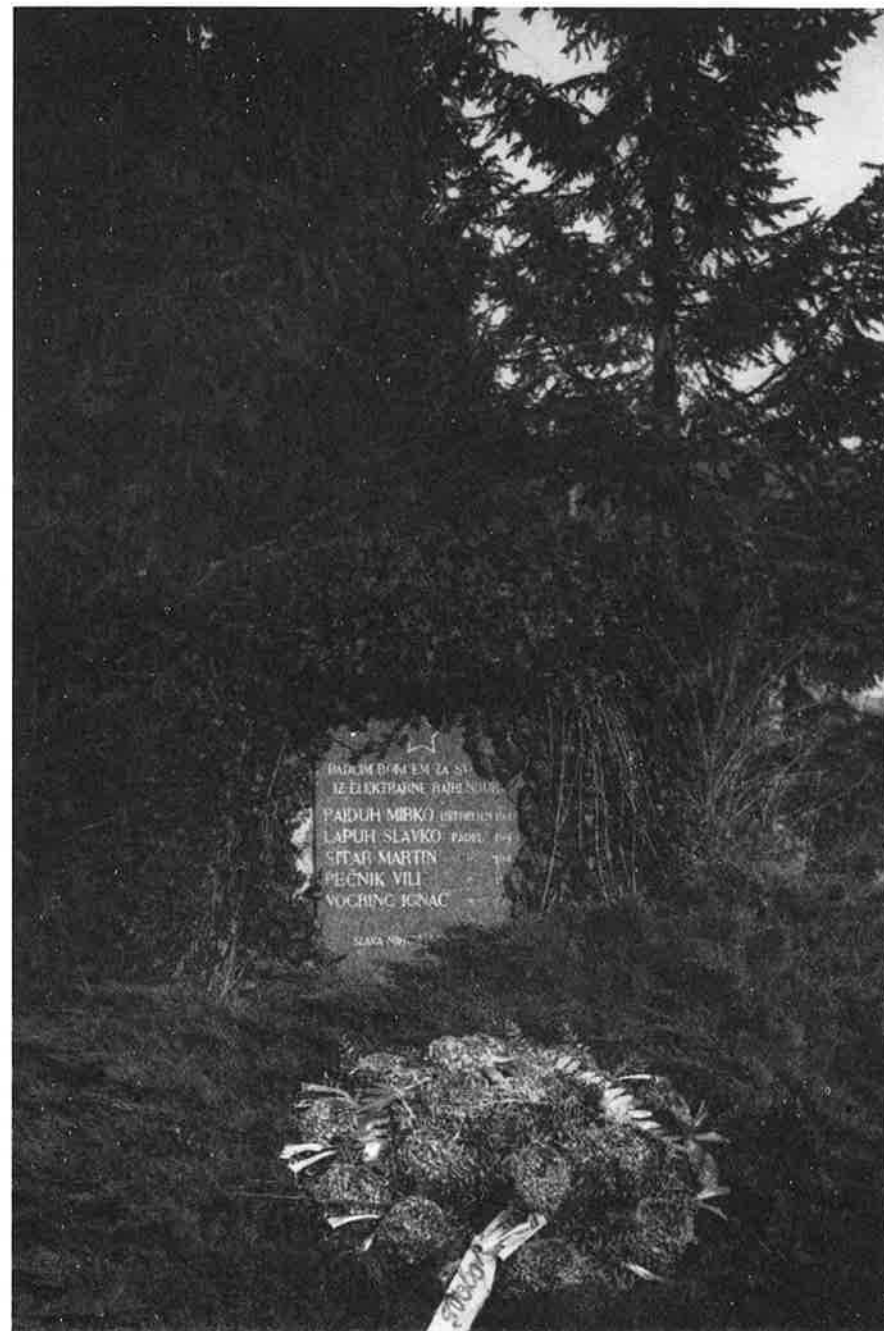

Na strmih pečinah nad Brestanico stoji grad, ki ga je dal zgraditi solnograški škof KONRAD v letih 1130–1147 za obrambo proti napadom Madžarov. Pred drugo svetovno vojno so v njem živeli trapisti, ki so jih Nemci 1941. leta pregnali, samostan pa preuredili v preseljitveno taborišče za izganjanje Slovencev. Prostore v gradu sta preseljitveni štab in poveljstvo taborišča uporabljala za svoje pisarne in bivališče, izgnanci pa so morali prebivati v blevih oziroma v lesenih barakah, ki so jih v ta namen zgradili jeseni 1941. Spomladi 1942 so taborišče ukinili in nato nekaj mesecev uporabljali le še barake, ki so jih zgradili pri postaji. V gradu so bile nato druge nacistične ustanove in uradi, npr. štab za naseljevanje Nemcev, nemška naseljitvena družba, štab neke nemške divizije itd.

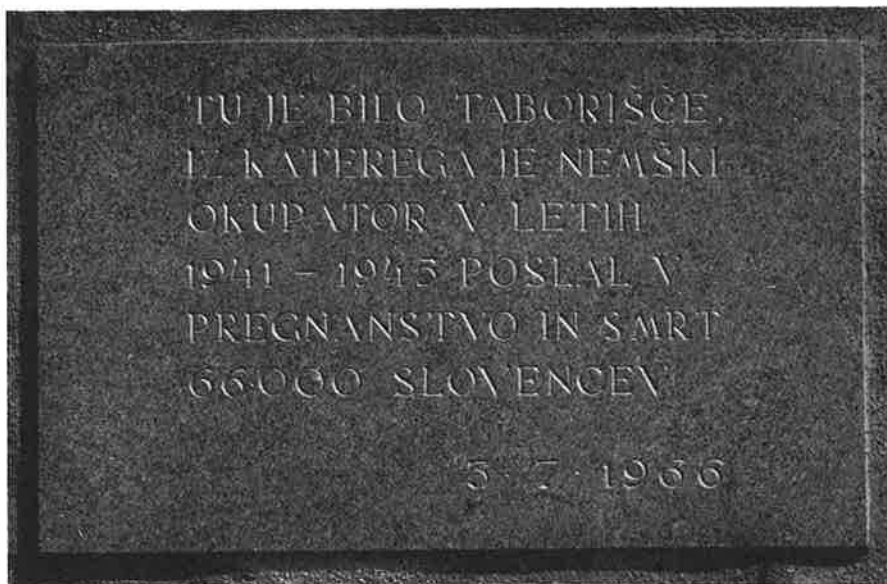
Skozi brestaniško taborišče je šlo v pregnanstvo okrog 45.000 izgnancev vseh poklicev in starosti.

Sedaj je v gradu stalna muzejska razstava o slovenskih izgnancih med drugo svetovno vojno.

Vsebinsko je razstavo, ki so jo odprli junija 1968. leta, uredil dr. Tone Ferenc, oblikovno pa inž. arh. France Filipčič. S pomočjo krajevnih, občinskih in republiških organov so jo 4. julija 1971 še dopolnili in razširili.

Kolektiv Termoelektrarne Brestanica je svojim padlim tovarišem postavil pri vhodu v podjetje spomenik z imeni padlih in ustreljenih v času NOV.

Spominska plošča na gospodarskem poslopju na brestaniškem gradu je vzidana v spomin na preseljevanje Slovencev.

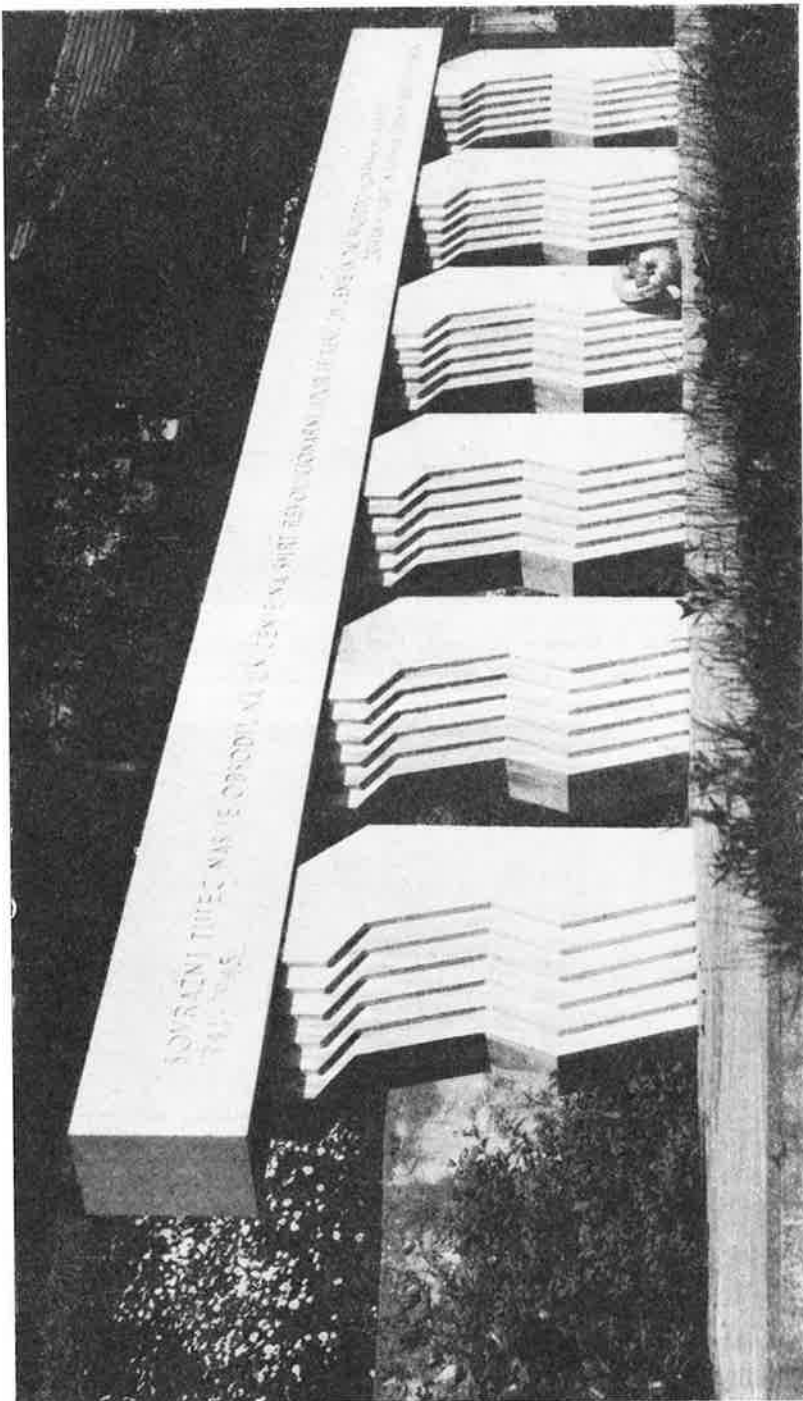

Spominsko ploščo je Ciril-Metodovo društvo Slovenije vzidalo v živo skalo ob vznožju ceste, ki pelje na grad Brestanica. Plošča je posvečena zavednim slovenskim duhovnikom, ki jih je okupator izgnal.

V Penku pri Rožnem je postavljen spomenik, kjer je bilo 5. maja 1941 partijsko posvetovanje Posavja. Posvetovanje je vodil Slavko Šlander, član CKS.

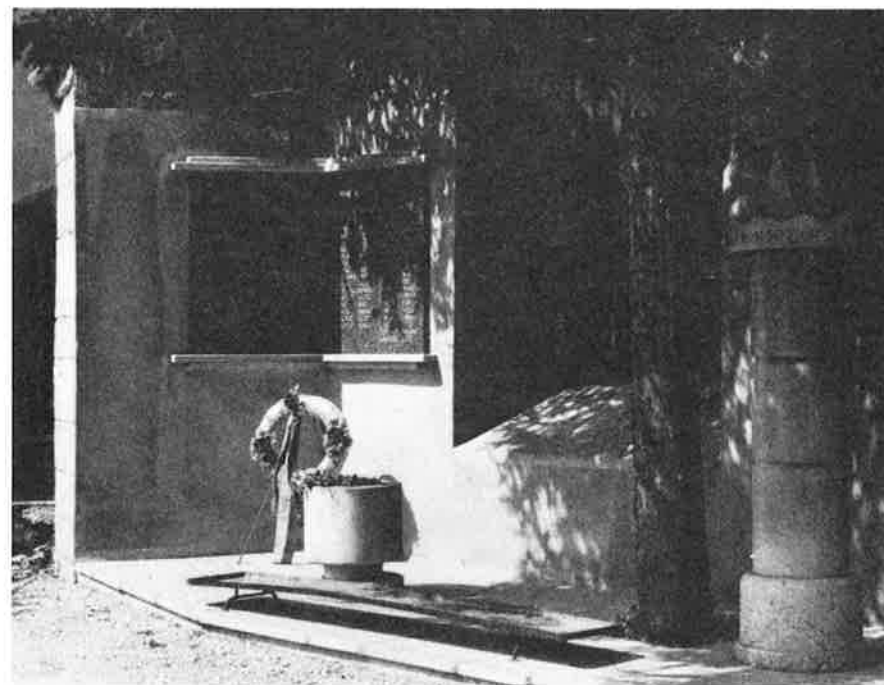

Spomenik, ki je bil postavljen leta 1962 ob vznožju brestaniškega gradu, spominja na težke dni preseljevanja in deportiranja Slovencev. Ponazarja težo bremena, ki so ga naši izgnanci, konfiniranci in zaporniki morali prenašati v letih 1941–1945.

Ob otvoritvi osnovne šole v Brestanici leta 1967 je bil pri vhodu vzidan relief, delo akademskega kiparja Vladimirja Štovička, ki v detajlih predstavlja: preseljevanje, narodnoosvobodilni boj, vrnitev.

Na spominski plošči ob vhodu na pokopališče Brestanica so vklesana imena padlih borcev NOV in ostalih žrtev II. svetovne vojne.

OBMOČJE
KOSTANJEVICE

V urejenem parku pred Domom kulture v Kostanjevici stoji spomenik, ki upodablja padajočega talca.

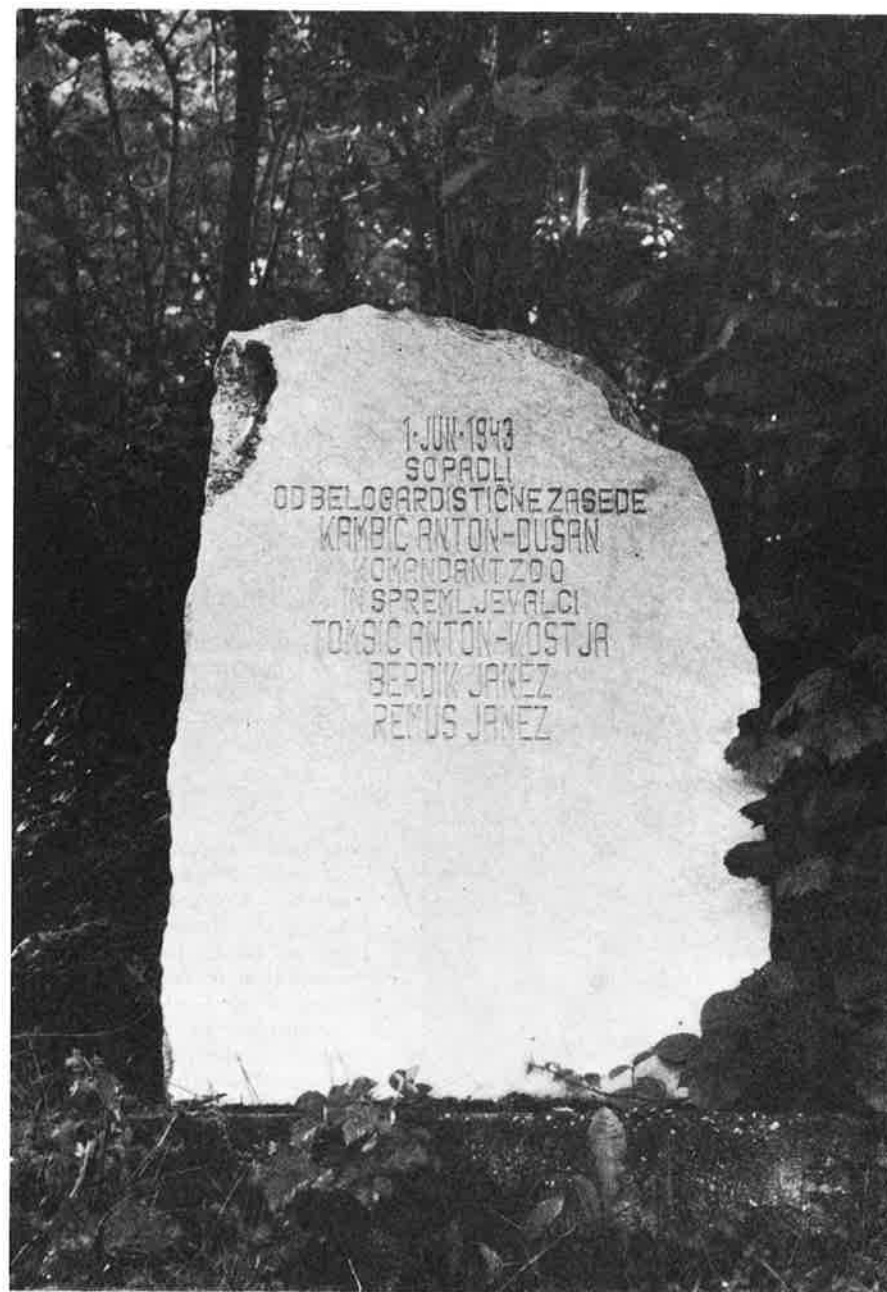

Na zidni ograji pokopališča na Oštrcu je na grobišču postavljen spomenik petnajstim padlim borcem NOV.

Njihova imena so vklesana na skupnem spomeniku v vasi.

Ob cesti Kostanjevica—Oštrc—Črneča vas je postavljen spomenik padlim borcem in žrtvam fašističnega nasilja iz Oštrca in okoliških vasi.

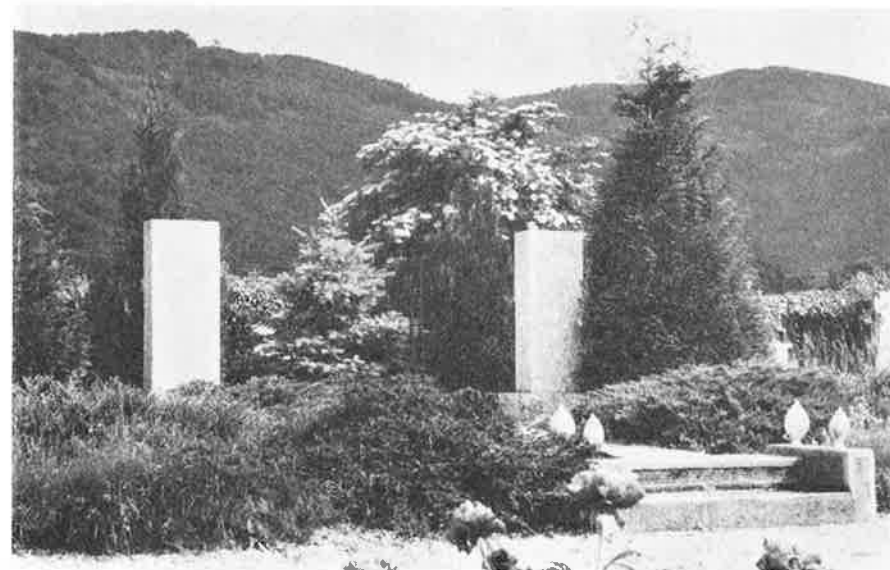

Spomenik je postavljen med vasema Velike Vodenice in Ržišče, kjer je 31. maja 1943 padel Anton Kambič-Dušan, znani in hrabri komandant Vzhodno-dolenjskega odreda s svojimi tovariši

Gorjansko območje je bilo razen Kostanjevice osvobojeno in pod kontrolo partizanske vojske. Ob kapitulaciji Italije je v Kostanjevici italijansko vojsko zamenjala nemška, ki je pripravljala veliko ofenzivo na Gorjance. Tik pred to ofenzivo pa je Gubčeva brigada vztrajno napadala nemško postojanko v Kostanjevici, kar je Nemce in belogardiste še posebej razbesnilo. V predpripravi na ofenzivo so Nemci s pomočjo domačih izdajalcev in belogardističnega vodstva delno odkrili organizacijo OF in tako 21. oktobra 1943 v Kostanjevici aretirali 25 moških, nekaj otrok in vse v Malencah ustrelili kot talce.

Na tem mestu je postavljen spomenik, Kostanjevica pa ima 21. oktobra svoj krajevni praznik.

Na pokopališču v Kostanjevici je urejeno spominsko grobišče padlim borcem in žrtvam fašističnega nasilja z območja krajevene organizacije ZB NOV Kostanjevica.

DALI ŽIVLJENJA ZA NAŠO LEPŠO BUDOČNOST 1942 — 1945	
GOJARIČ JOŽE	1921
KRASOVEC IGNAČ	1919
ZUPAN MARTIN	1913
ČVELBAR JANEZ	1926
ZUPAN ALOJZ	1924
ZAGORC JANEZ	1915
ZGONEC JOŽE	1901
ZGONEC JOŽE	1931
DIVIAK JANEZ	1897
PAVLENC LEOPOLD	1899
PAVLENC LEOPOLD	1925
KIRN ANTON	1893
GOLTEZ IGNAČ	1897
GOLTEZ KAREL	1898
JEREB SILVI	1923
GOLTEZ ALOJZ	1889
KUHAR ALOJZ	1911
SELAN MARTIN	1902
PAVLENC JOŽE	1912
ZAGORC JOŽE	1885
ZAGORC JOŽE	1911
ŠKODA ANTON	1884
ŠKODA PEPI	1906

SLAVA NJIM !

Spominska plošča je vzidana na Gasilskem domu v Prekopi v spomin na padle borce NOV in žrtve fašističnega nasilja iz Prekope in okolice.

14. sept. 1942 so ustaši napadli slovensko partizansko bolnišnico na Priseki na Gorgancih, ki jo je vodil Stanko dr. Černelič. Ustaši so pobili vse bolniško osebje in ranjence, razen treh, ki so se z begom rešili.

V Kostanjevici so l. 1970 odkrili spominsko ploščo na stavbi, kjer so se že od leta 1941 zbirali mladi ljudje — skojevci. Tu so se skojevci pripravljali na boj proti okupatorju, veliko jih je od tu odhajalo v partizane ali pa so se ukvarjali s terenskim delom.

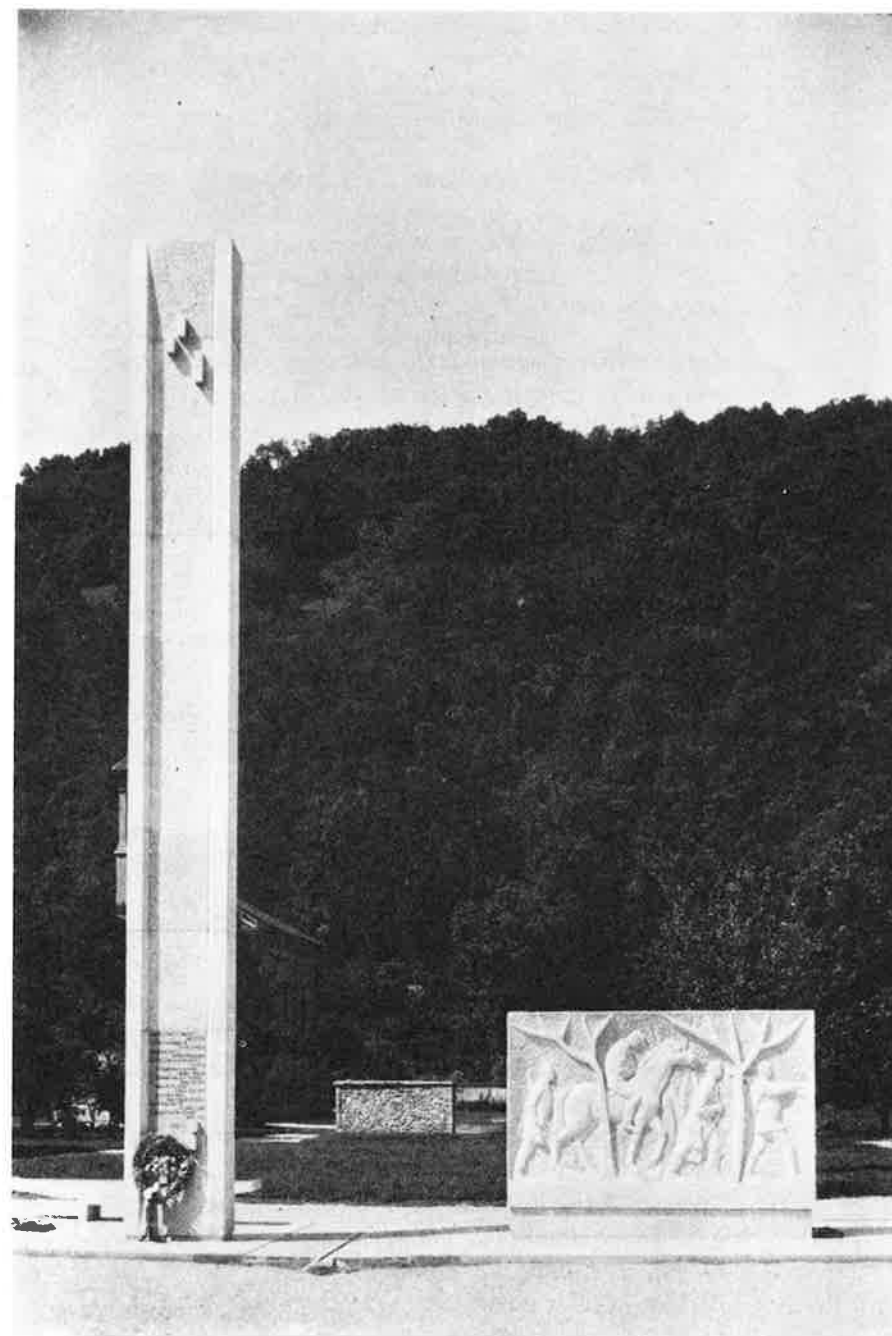

Spomenik v Kostanjevici je bil izdelan in postavljen avgusta 1968.

Izdelan v času del Forma viva.

Spomenik jugoslovanskim partizanom je umetnikovo darilo Kostanjevici — umetnik Romun Eugen CIUCA

OBMOČJE
KRŠKEGA

Osrednji spomenik občine Krško je posvečen NOV in preseljevanju. Stoji sredi mesta v lepo urejenem parku na desnem bregu Save.

NESMRTNIM

Janez Kovačev

*Kot v strašnih sanjah, več kot pred četrto stoletja,
v cvetju je izruval vas vihar,
heroji prvi Krškega ste mesta,
pozabil narod vas ne bo nikdar.*

*Noči in dni jokala je Kaplanov mati.
»Rado, Milan, Zdenko,« je klicala.
Preskarjeva: »Franci, Tone!«
Dve materi Kastelic: »Rajko, Franc!«
Jože Grabarjev, ti sin najmlajši!
In Jernejčev Peter šel je v smrt,
bila deseta Uranjek je Ivanka,
sovrag je mislil, da je narod strt.*

*V Dobravi sami so si grob kopali,
na njih prežala je zelena zver.
Ko črna jama vanje zazijala,
se vodja Peter je vzravnal:*

*Na vzhod pogled je svoj uprl,
kjer kakor on je sonce čakalo na zarjo.
Do neba visoko za pogledom tekle so besede
in težke, temne, strašne bile na vojake
kot pesti jeklene:*

*»Srečen, kdor dočakal zoro bo rdečo,
kdor videl domovino plamenečo,
ko klicala sinove bo domov!
Preklet naj bo vojak,
ki narod svoj izdaja,
naj vid mu potemni,
da nikdar sonca ne bo videl!«*

*Prekinili so streli glas neustrašen,
v daljave se je čul odmev,
usulo se je mlado cvetje,
maščevanje klical strašni gnev.*

*Izbuljili oči so podli strelci,
postalo Jünglinga je strah.
Nad jamo še stoji Kaplanov Zdenko,
v sovraga upira srep pogled.*

*Pustila muza ni mu umreti,
bil najmlajši je poet:
»Streljajte še, vi strahopetci,
od dvajset pušk bom jaz zadet!«*

*Še enkrat streljali so vsi zelenci,
v krvi padel je na obraz.
Zagreblji borci so nacisti,
kulture njihove je to dokaz.*

*Mlad rod krške Žvike sivih skal je pal...
Ostal je gozd, ostali so bregovi,
kot prej šumijo Save še valovi,
Prešernov rod bo trdno stal.*

SPOMINSKI PARK

Pri novi stavbi osnovne šole Jurij Dalmatin Krško je bil ob njeni otvoritvi, 29. avgusta 1971, odkrit tudi spominski park Prvih krških borcev.

PRVIH KRŠKIH BORCEV

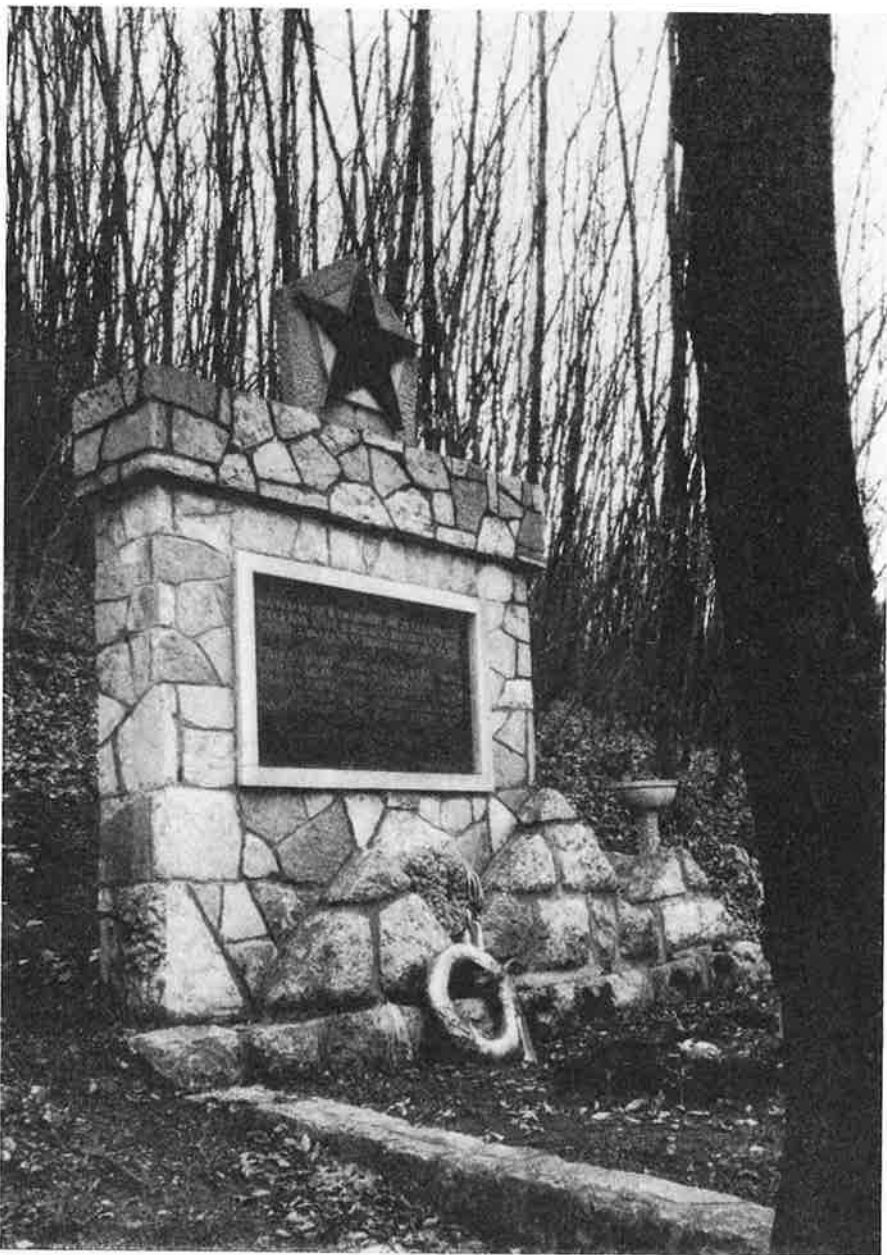
V parku so na kamnite plošče pritrjene bronaste plakete s portreti prvih krških borcev, delo akademskega kiparja – medaljerja Vladimira Štovička.

Na pokopališče v Krško so bili preneseni posmrtni ostanki prvih krških borcev in nekaterih drugih padlih borcev iz Krškega. Poleg imen padlih je v spomenik vklesano naslednje posvetilo:

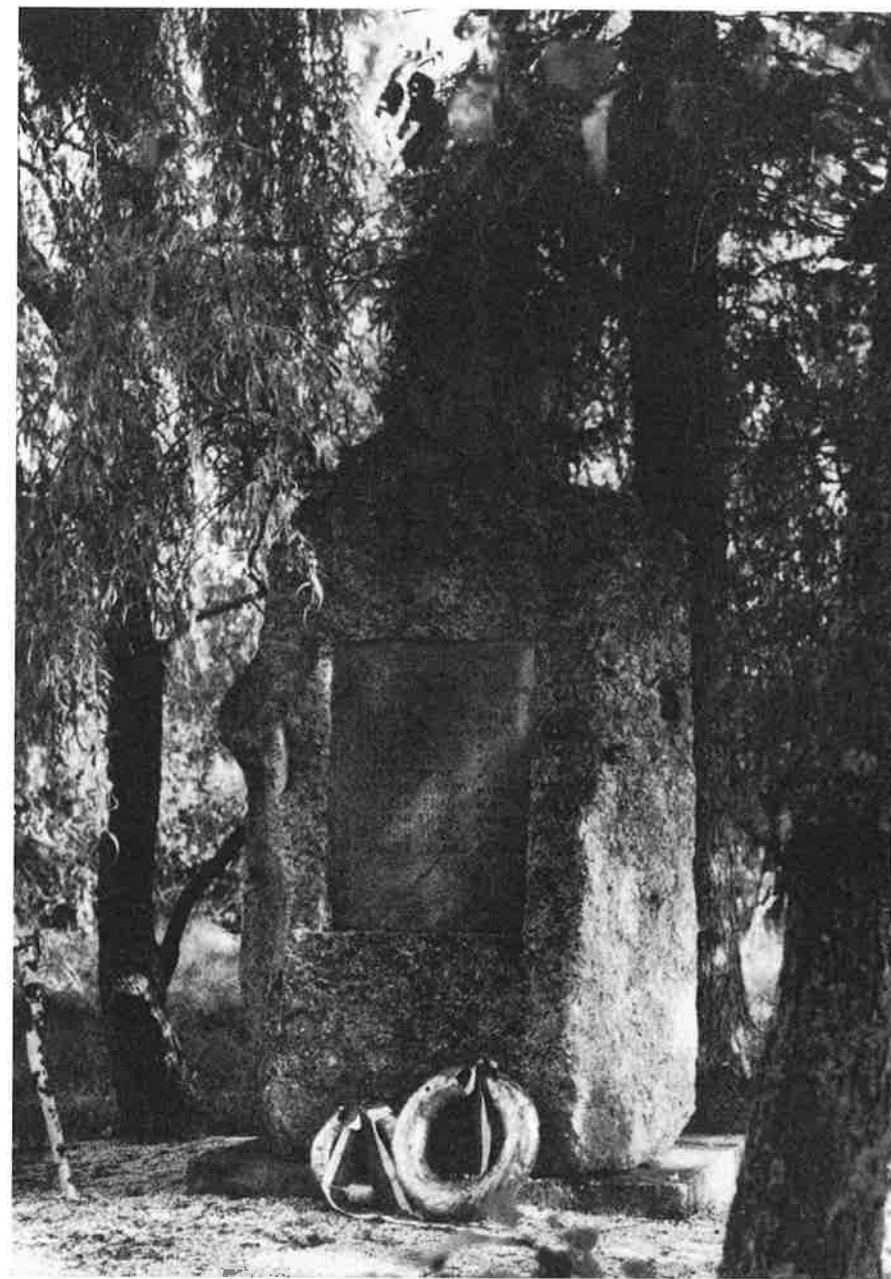
Sloveniji dali ste mlada življenja,
trpljenja ne zabi nikdar naš rod,
razstreljena prsa še kri je zavrela
ljudstvo le, narod, b'la skrb je vseh,
en dih – še, to zadnji je bil – domovina.

Spomenik v Rorah je postavljen na mestu, kjer so dne 29. julija 1941 taborili krški borci in se nameravali umakniti preko nemško-italijanske meje. Bili so izdani in ujeti.

Tlorisna površina spomenika obsega približno tlorisno površino šotora, torej objekta, v katerem so našli zavetje, ko jim je izredno močan nalive preprečil prehod razmejitvene črte.

30. julija 1941 je okupator storil prvi zločin na Slovenskem nad skupino desetih borcev iz Krškega.

Na kraju zločina v gozdu Dobrava pri Brežicah je organizacija ZB NOV Brežice postavila spomenik prvim padlim borcem.

Spominska plošča je vzidana na gasilskem domu Krško v spomin članom prostovoljnega gasilskega društva Videm, ki so padli kot borci NOV ali kot žrtve fašističnega nasilja.

Spominska plošča je vzidana v Krškem na hiši, v kateri je živel in delal v letih od 1938 do začetka vojne znani revolucionar, marksist, organizator NOV v spodnjem Posavju, absolvent medicine Maks Strmečki.

OBMOČJE LESKOVCA

V Krakovskem gozdu stoji spomenik, kjer je zaradi izdaje 27. marca 1945 padlo pet borcev.

V spomin narodnemu heroju Milki Kerin je krajevna organizacija ZB NOV Leskovec vzdala na njeno rojstno hišo v Velikem Podlogu spominsko ploščo.

Spominska plošča, vzidana na Zadružnem domu v Velikem Podlogu, je posvečena padlim borcem NOV in žrtvam fašizma iz Velikega Podloga in okolice.

Na Zadružnem domu v Leskovcu je vzidana spominska plošča, ki je posvečena padlim borcem in žrtvam fašizma iz območja Leskovca in okolice.

OBMOČJE
PODBOČJA

Spomenika v vasi Planina in na Novoselski gori sta tesno povezana z vasjo Planina, ter skupaj z njo predstavljata en sam spomenik.

Ni hiše v vasi, ki ne bi že 14. in 15. septembra 1942 plačala krvnega davka v boju za osvoboditev. Vas s trinajstimi hišami je bila do tal požgana in izropana, žene in otroci pa izgnani.

V tem znanem ustaškem pohodu je bilo postreljenih in zaklanih 32 moških iz vasi in okolice. Njim v spomin je postavljen spomenik na Planini z imeni vseh talcev, padlim borcem NOV in žrtvam fašističnega nasilja iz kasnejših časov.

Spomenik v vasi Planina je postavila Zveza ZB NOV Krško leta 1953, obnovila pa leta 1970.

Spomenik na Novoselski gori stoji na kraju, kjer so ustaški krvoloki 15. septembra 1942 opravili svoj zločin.

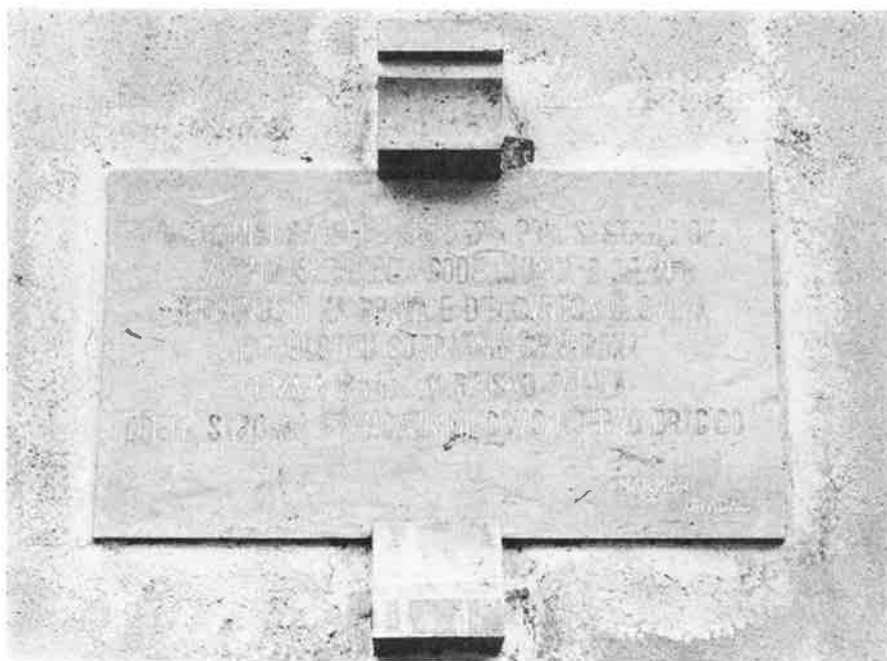

Na Božičevem hramu v Gradnju, ki je bil last po vojni umrlega Janeza Božiča iz Prušnje vasi, nosilca Spomenice 1941, je vstavljena lesena spominska plošča, kjer je bila od novembra 1942 pa do oktobra 1943 tehnika za tisk za sektor Kostanjevica—Podbočje.

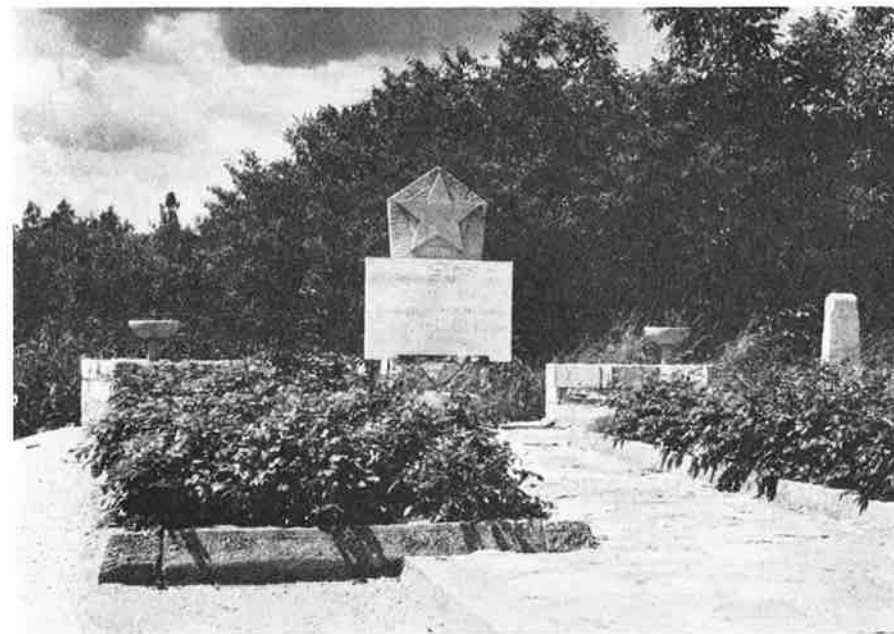

Na bramu Jožeta Božiča v Gradnju, ki so ga ubili ustaši na Priseki 15. septembra 1942, je vstavljena lesena spominska plošča. V tem bramu je bil v letih 1943 sedež terenskega odbora OF za Kostanjevico in Podbočje.

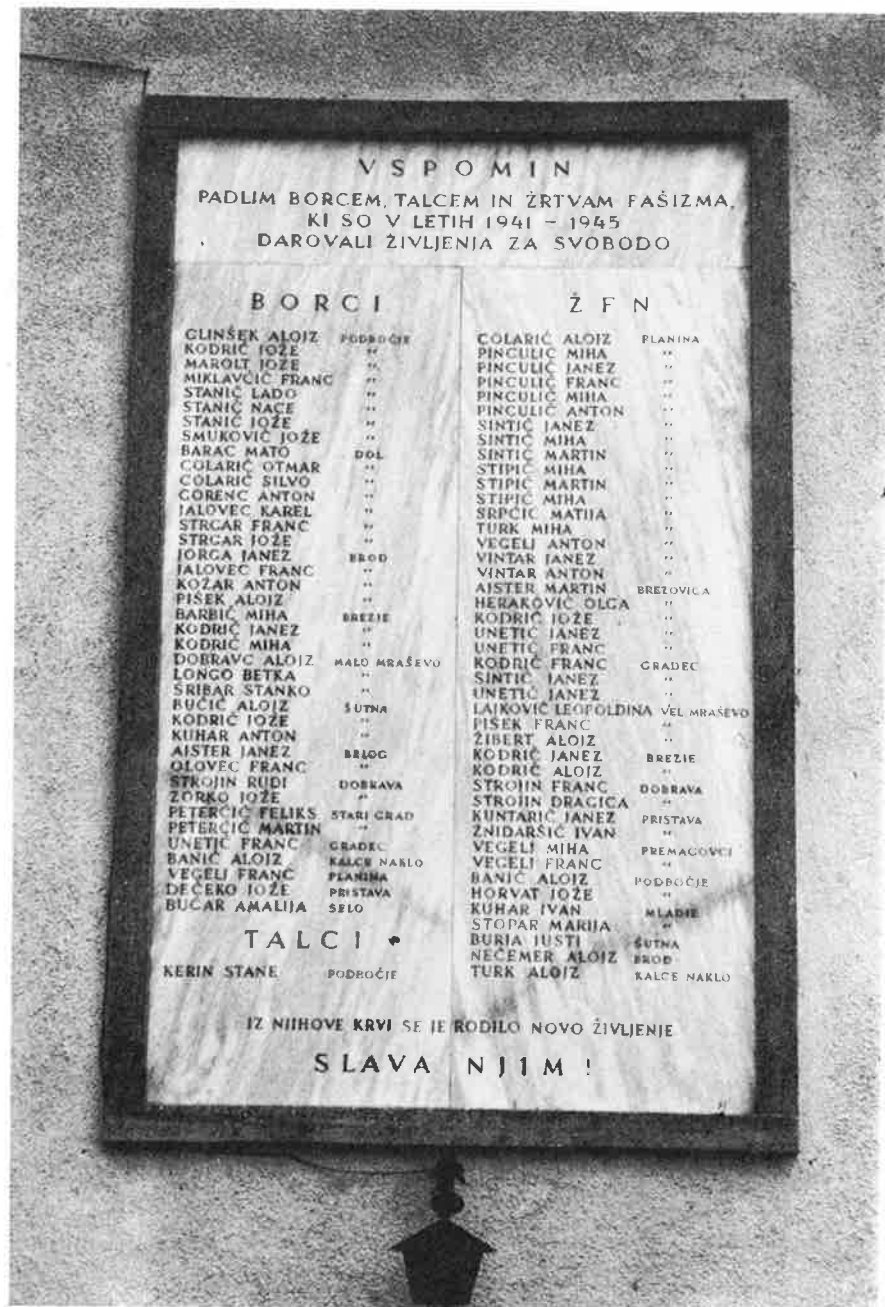

Spominska plošča na Strojnovi hiši v Dobravi pri Podbočju spominja in opozarja na zverinski zločin.

Napis na plošči: »V tej hiši so bili v letu 1941 prvi sestanki OF. Zaradi iskrenega sodelovanja z OF in borbivosti za pravice delovnega človeka je ljudstvu sovražna črna roka 14. maja 1944 zverinsko pobila očeta Strojina Franca in njegovo hčerko Dragico.«

Spomenik na pokopališču v Podbočju je postavljen v spomin vsem padlim borcem in žrtvam fašističnega nasilja iz območja krajevnega organizacije Podbočje.

Na Prosветnem domu v Podbočju je vzidana spominska plošča v spomin padlim borcem in žrtvam fašizma iz območja organizacije ZB NOV Podbočje.

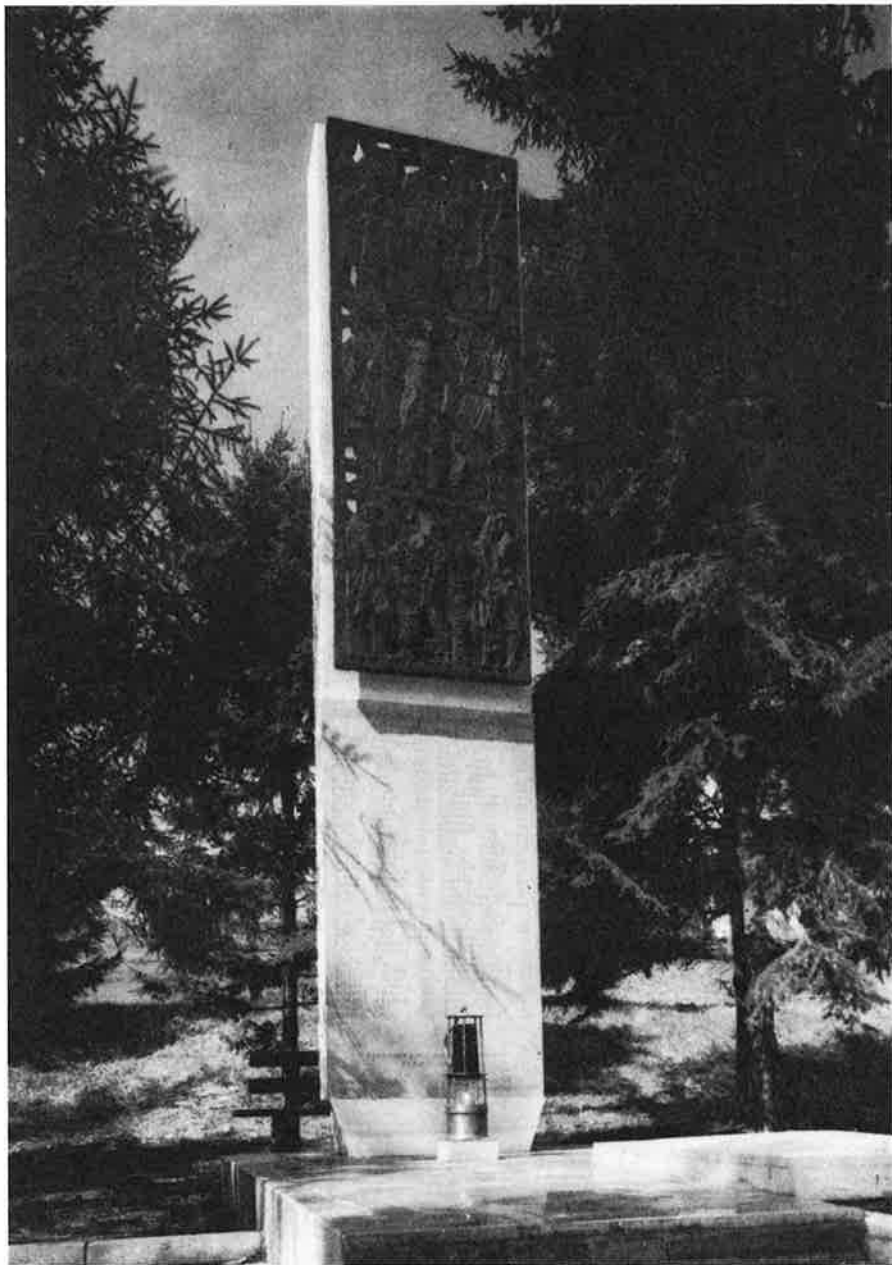

Cankarjeva, Gubčeva in Šerčerjeva brigada so se poleti 1943 zbrale v Prušnji in Črneči vasi. Pripravljale so se za napad na letališče v Cerkljah. 7. julija 1943 sta Cankarjeva in Šerčerjeva brigada prebrodili Krko ter napadli nemško letališče v Cerkljah. Šerčerjeva brigada je pri Brodu razbila osebni avto, v katerem so bili nemški oficirji. Trije bataljoni Cankarjeve brigade so varovali sovražnikov dostop, medtem ko so ostali pri Kočevarjih pobirali živino in ostali material. Borci II. bataljona, ki sta ga vodila Džems in Colarič Lojze, so se priplazili do avionov in hangarjev in jih zaradi pomanjkanja razstreliva in tehničnega orodja uničevali kar s sekirami.

Zaradi sovražnikove premoči so se morale brigade proti jutru umakniti. Izgub niso imele, medtem ko so Nemci imeli nekaj mrtvih in pet uničenih avionov. Plan akcije brigad je bil v celoti izveden. Nemci in Kočevarji pa so okusili udarno moč partizanske vojske.

OBMOČJE
SENOVEGA

Spomenik, ki stoji sredi Senovega, je posvečen borcem in žrtvam fašizma v letih 1941—1945 iz območja Združenja borcev NOV Senovo. Spomenik je bil postavljen leta 1951, leta 1970 pa obnovljen.

Brežiška četa, v kateri so bili tudi fantje iz Senovega in Brestanice in je skupaj štela 14 borcev, je bila ustanovljena 28. oktobra 1941. Nekaj časa se je zadrževala v Gorjanah pri Podsredi v hramu Jožeta Kuneja. V tem času je četa štela že 18 borcev. Komandir čete je bil narodni heroj Dušan Kveder-Tomaž. 29. novembra 1941 so Nemci neopazno obkolili hram in ga obsipali z rafali iz brzostrelk in strojnic. Borcem preboj skozi obroč ni bil več mogoč. V ostri polurni bitki so odgovarjali s puškami in ročnimi bombami. Štirje so obležali mrtvi. Eden se je z bombo ubil sam, šest borcev pa je bilo ranjenih. Z žico povezane žive jetnike so Nemci odpeljali čez Podsredo v Kozje. V Mariboru so na smrt obsojene ustrelili 27. decembra 1941.

Rešili so se le trije borci: Kveder, Janhuba in spremljevalec Žener Vili iz Brestanice, ki niso bili prisotni v času obkrožitve.

Organizaciji ZB NOV Senovo in Brestanica sta na Kunejev hram vgradili spominsko ploščo.

Kolektiv rudnika Senovo je pred rudniško delavnico postavil spomenik. V naravni kamen je vklesal imena svojih padlih tovarišev.

XIV. divizija je v noči med 9. in 10. februarjem iznenada izvedla napad na Senovo. Vnel se je boj za nemško postojanko v bivši žandarmariji. Padel je nemški komandant, nekaj Nemcev je bilo ranjenih. Med napadom na postojanko so borci zažgali separacijo, skladišče materiala, onеспособili lokomotive in uničili rudniške naprave. Borci XIV. divizije so se izdatno založili z obleko, obutvijo, hrano in razstrelivom. Akcija je v celoti uspela, nekaj mlajših rudarjev se je priključilo diviziji.

Res je bila pot XIV. divizije težka, izgubila je vrsto svojih najboljših borcev. Od Suhorja do Savinjskih Alp je skoro izkravela, toda v srca ljudi je vlila pogum, vero v zmago in osvobodjenje.

Spominska plošča na bivšem občinskem poslopju na trgu na Senovem je vgrajena v spomin na čas, ko so brigade XIV. divizije zasedle Senovo.

9. februar je senovski krajevni praznik.

V neposredni bližini planinske koče na Bohorju v srebrnem parku je bilo avgusta 1944 veliko zborovanje kozjanskih aktivistov, ki ga je organiziral in vodil takratni član pokrajinskega komiteja za Štajersko tov. Sergej Kraigher.

Po tem zborovanju je bilo Kozjansko okrožje razdeljeno na 14 okrajev. Na zborovanju je bil sprejet sklep, da bi v narodnoosvobodilno gibanje pritegnili najširše ljudske množice in da opravijo volitve v narodnoosvobodilne odbore.

Na mestu, kjer stoji planinski dom in v spomin na zborovanje kozjanskih aktivistov je vzidana spominska plošča.

23. marca 1944 je II. bataljon Kozjanskega odreda doživel veliko izgubo. Prenočeval je v Sušteršičevi domačiji na Jevši z namenom, da bo drugi dan ob zori krenil proti Zidanemu mostu kot zaščita minerski četi, ki je šla minirat železnico. Izdajalec je pripeljal sovražnika, ki je obkolil hišo, pobil stražarje in ob prvem svitu pričel z napadom. Partizani so se junaško borili, toda smrtna žetev je bila strašna; padlo je 23 mladih borcev in bork. Spominska plošča je vzidana v živo skalo na kraju boja.

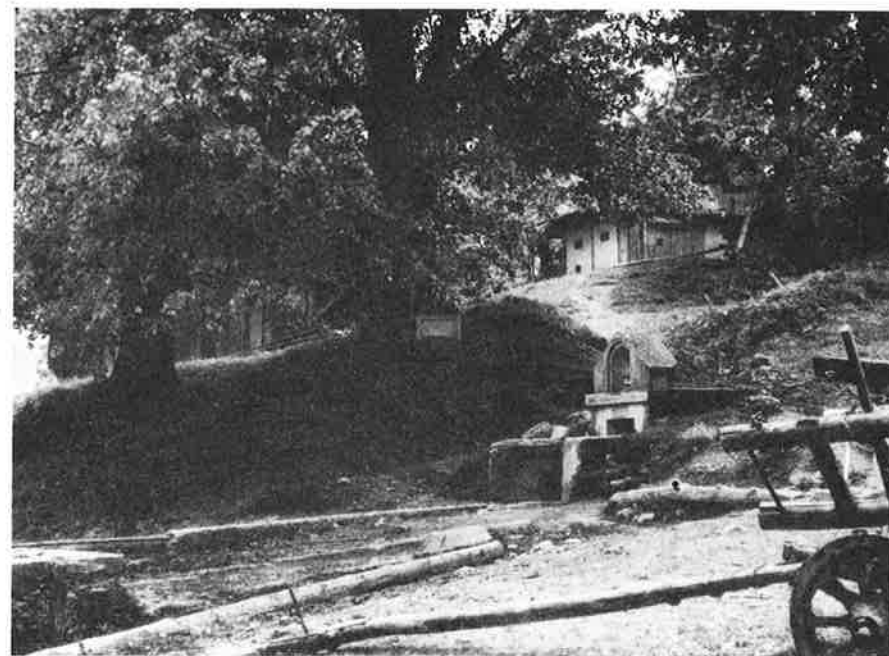

ZB NOV Brestanica in Senovo sta v letih 1968 in 1969 restaurirali partizansko bolnišnico v Travnem Lazu, ki je bila zgrajena oktobra 1943. V njej so se zdravili tudi borci XIV. divizije.

V Lošcah so 28. februarja 1945 zaradi izdaje padli trije borci, ki so jih vaščani pokopali na obronku gozda pri vasi Dobrava.

Po osvoboditvi je organizacija ZB NOV Senovo na istem mestu postavila spomenik iz bohorskega sekanca in vanj vgradila marmornato ploščo.

V vasi Lošce je postavljena spominska plošča, ki je posvečena petim padlim borcem.

Spominska plošča na osnovni šoli Gornji Leskovec je bila vzidana ob 100-letnici šole, 21-letnici partizanske šole na Gornjem Leskovcu ter 20-letnici osvoboditve. Vgrajena je v spomin vsem, ki so dali svoja življenja v narodnoosvobodilnem boju iz okoliša Gornji Leskovec.

Pokopališče v Koprivnici hrani spominsko obeležje štirim padlim borcem.

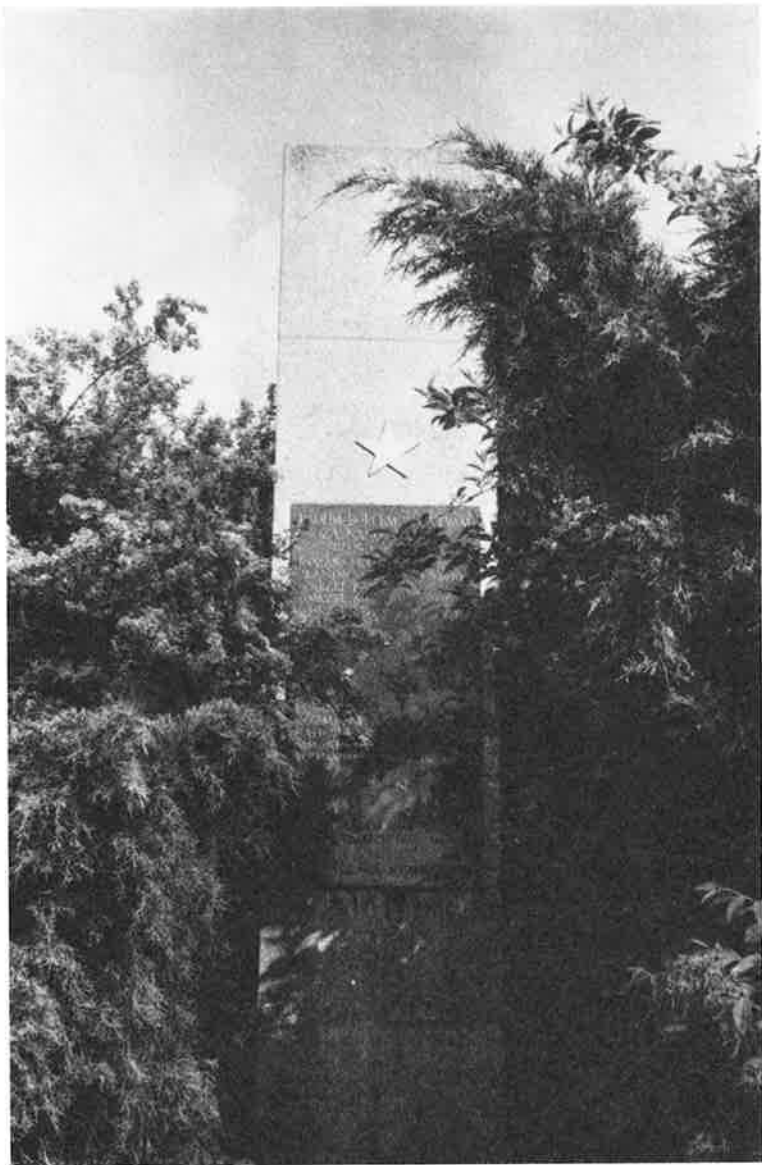
V spomin padlim v šolskem okolišu Koprivnica je organizacija ZB NOV Senovo vgradila na pročelju šole v Koprivnici spominsko obeležje.

OBMOČJE
STAREGA GRADU

OBMOČJE
Z D O L

Na osnovni šoli v Dolenji vasi je vzidana spominska plošča, ki je posvečena padlim borcem NOV in ZFT iz okolice Starega gradu in Dolenje vasi.

Spomenik sredi vasi Zdole je postavljen v spomin padlim borcem in žrtvam fašizma iz območja organizacije ZB NOV Zdole.

Aktivistu Kozjanskega, Rudiju Rožancu-Slavu, je organizacija ZB NOV Zdole postavila v Spodnji Pohanci ob Močniku spomenik, ki stoji na kraju, kjer je v zasedi padel smrtno zadet.

PADLI BORCI NOV

1941 — 1945

OBMOCJE
BRESTANICE

MARIJA ABRAM

hči Franca in Ane, roj. Muhič, je bila rojena 14. februarja 1927 na Rožnem v družini železničarskega delavca. 15. septembra 1944 je odšla v partizane in sicer v Kozjanski odred. Padla je* v boju z Nemci 5. decembra 1944 v Zg. Rečici.

JOŽE ASIČ,

sin Jožeta, se je rodil 27. marca 1923 na Gorici v družini srednjega kmeta.

Po končani osnovni šoli, ki jo je obiskoval v Brestanici, je pomagal na domačem posestvu. Med zadnjo vojno je bil mobiliziran v nemško vojsko, vendar se je med dopustom, decembra 1943, pridružil kozjanski četi. Po ustanovitvi Kozjanskega odreda 1. januarja 1944 je postal njegov obveščevalni oficir. Septembra 1944 se je na Planini hudo ranil s pištolo in 27. septembra 1944 za posledicami nesreče umrl. Po osvoboditvi so njegove posmrtno ostanke prepeljali na domače pokopališče na Gorici.

IVAN ASIČ,

sin Janeza, se je rodil 8. decembra 1925 na Gorici v družini srednjega kmeta, ki je bila napredno usmerjena. Po končani osnovni šoli, ki jo je obiskoval v Brestanici, je pomagal na domačem posestvu. Med zadnjo vojno so ga Nemci poslali na prisilno delo, od koder se je vrnil februarja 1944 in se takoj pridružil NOV, in sicer Kozjanskemu odredu, kjer je postal politični komisar. Blizu doma se je smrtno ponesrečil, pokopan je na domačem pokopališču na Gorici.

GABRIEL BENCE,

sin Antona in Marije, roj. Cigole, je bil rojen 14. marca 1927 v Zidanem mostu v delavski družini. Starši so se preselili v Brestanico.

15. septembra 1944 je odšel v partizane, in sicer v Bračičevo brigado. Padel je v boju z Nemci 10. januarja 1945 v okolici Slovenskih Konjic.

JOŽE BOHORČ,

sin Janeza, se je rodil 1. marca 1926 v Presladolu v družini srednjega kmeta. Po končani osnovni šoli, ki jo je obiskoval pri Sv. Antonu nad Brestanico, je pomagal na domačem posestvu. Med okupacijo so ga hoteli mobilizirati v nemško vojsko, vendar se je kot zaveden Slovenec raje pridružil partizanom in vstopil v Kozjanski odred 5. avgusta 1944. Še isti mesec je odšel z večjim številom borcev v Belo krajino, kjer je bil hudo ranjen. Po treh dneh so ga našli njegovi tovariši in ga poslali v bolnišnico, kjer pa je kmalu potem umrl.

ANTON BUDNA,

sin Budna Pavle, se je rodil 25. septembra 1913 v rudarski družini. Po končani osnovni šoli v Senovem je tudi sam postal rudar. Sredi leta 1944

je odšel k partizanom, in sicer v Kozjanski odred. Avgusta 1944 je bil dodeljen XIII. brigadi Mirka Bračiča in je v boju z Nemci padel v Hinju pri Kamniku. Njegov grob ni znan.

VIKTOR CEGLAR,

sin Jožeta, se je rodil 20. januarja 1928 v Lubiju pri Prijedoru.

Tik pred vojno je prišel s svojimi starši v Slovenijo in se priložnostno zaposlil pri premožnejših kmetih. 3. avgusta 1944 je vstopil v Kozjanski odred, pozneje pa se je boril v 13. brigadi Mirka Bračiča na Pohorju pri Mariboru. Po dobrem mesecu življenja v tej brigadi je v boju z Nemci padel pod Črnim vrhom.

IVAN DORNIK

se je rodil 27. decembra 1926 v Lokvah, v družini malega kmeta. Po osnovni šoli, ki jo je obiskoval v Brestanici, je delal na domačem posestvu.

Leta 1943 so ga mobilizirali v nemško vojsko, od koder je ob prvi priložnosti pobegnil in se pridružil francoskim partizanom. Novembra 1944 je postal borec V. prekomorske brigade in se je boril na različnih krajih, 18. aprila 1945 pa je padel v boju pri Podturnu. Njegov grob ni znan.

JOŠKO HLEBEC,

sin Ivana, se je rodil 14. januarja 1914 v Trbovljah v uradniški družini. Po končani osnovni šoli, ki jo je obiskoval v Brestanici, se je izučil za brivca in opravljal svoj poklic v tem kraju. Brežiški četi se je pridružil že ob ustanovitvi, in sicer oktobra 1941. Skupaj z ostalimi borci so ga Nemci 28. novembra 1941 zajeli v Gorjanah na Kunejevem hramu. Odpeljali so ga v Maribor in tam 28. decembra 1941 ustrelili. Dva dni za tem so njegovo truplo v Gradcu upepelili. Po vojni je bila žara z njegovim pepelom prenesena na pokopališče v Brestanici.

DRAŠKO HLEBEC,

sin Ivana, se je rodil 1. oktobra 1917 v Trbovljah v uradniški družini. Po

končani osnovni šoli, ki jo je obiskoval v Brestanici, se je izučil za mesarja in opravljal svoj poklic v tem kraju. Brežiški četi se je pridružil že ob njeni ustanovitvi, in sicer oktobra 1941. Padel je v boju z Nemci v Gorjanah pri Podsredi na Kunejevem hramu. Z ostalimi borci je bil pokopan v Kozjem, kjer je danes na trgu urejena skupna grobnica.

KAREL KREVELJ,

sin Mihaela, je bil rojen 27. oktobra 1925 v družini malega kmeta. Po končani osnovni šoli je pomagal na domačem posestvu. V Kozjanski odred je vstopil 27. julija 1944, dober mesec pozneje pa se je pridružil Gubčevi brigadi na Dolenjskem. Aprila 1945 je bil v boju v Podturnu hudo ranjen, 14 dni pred koncem vojne pa je v bolnišnici v Črnomlju umrl.

JOŽE KUKOVIČIČ,

sin Roka, se je rodil 31. januarja 1926 v Dolnjem Leskovcu v družini malega kmeta. Po končani osnovni šoli, ki jo je obiskoval v Brestanici, je pomagal na domači kmetiji.

V Kozjanski odred je prišel 27. septembra 1944 in je bil poslan v XIII. brigado Mirka Bračiča. Januarja 1945. leta pa je padel v boju pri Sv. Stefanu pri Šentjurju, kjer je tudi pokopan.

ROMAN KORNHER,

sin Antona, se je rodil 1922. leta v Stari vasi pri Krškem v železničarski družini. Po končani osnovni šoli se je izučil za strojnega ključavničarja in se zaposlil pri Rudniku Senovo.

Sodeloval je pri ustanovitvi brežiške čete oktobra 1941, že naslednji mesec pa so ga Nemci na Gorjanah na Kunejevem hramu ujeli in poslali v Maribor, kjer so ga 30. decembra 1941 ustrelili in nato v Gradcu upepelili. Žaro z njegovim pepelom so po osvoboditvi prenesli na brestaniško pokopališče.

VLADIMIR KINK,

sin Fortunata in Jožefe, roj. Resnik, se je rodil 5. junija 1916 v Brestanici v železničarski družini. Po končani osnovni šoli, ki jo je obiskoval v Brestanici, se je odločil za vojaški poklic in postal pilot.

Ob začetku vojne so njegovo letalo sestrelili Nemci blizu bolgarske meje v Stancinu pri Kumanovem. Tako je postal Vladimir ena izmed prvih žrtev, ki jih je terjala II. svetovna vojna na jugoslovanskem ozemlju.

ALOJZ LAKNER,

sin Antona in Marije, roj. Mirt, je bil rojen 11. avgusta 1917 v kmečki družini v Arto pri Studencu.

Kmalu po osnovni šoli se je zaposlil v rudniku Senovo in se preselil v Stolovnik pri Brestanici, kjer se je tudi poročil. K partizanom je odšel 3. septembra 1944, in sicer v Kozjanski odred, kjer je bil dodeljen brigadi Mirka Bračiča. Padel je v boju z Nemci v okolici Dramelj pri Motniku. Njegov grob ni znan.

SLAVKO LAPUH,

sin Antona, se je rodil leta 1920 v Stari vasi pri Krškem v železničarski družini. Po končani osnovni šoli na Vidmu se je izučil za strojnega ključavničarja in se

zaposlil v brestaniški elektrarni. Že leta 1942 je aktivno delal v mladinski in skojevski organizaciji, julija 1944 pa je odšel v partizane, in sicer v Kozjanski odred, kjer je bil dodeljen zaščitni

četi. Ranjen je bil decembra 1944. leta ob napadu na žandarmerijsko postojanko na Bizeljskem, med prevozom v partizansko bolnišnico pa je umrl. Pokopali so ga na pokopališču v Pilštanjju.

PETER LEVIČAR

se je rodil 29. junija 1914 v Dolnjem Leskovcu. Po končani osnovni šoli se je zaposlil kot kopač v rudniku Senovo. 1. junija 1944. leta pa je odšel k partizanom, in sicer v Kozjanski odred. Januarja leta 1945 je bil ranjen, zato se je zdravil v domači vasi, kjer pa so ga zaradi izdaje Nemci ujeli in odpeljali v Maribor, kjer so ga aprila leta 1945 ustrelili.

ANTON MESICEK

se je rodil 10. maja 1927 v Dolenjem Leskovcu v delavski družini.

Po končani osnovni šoli, ki jo je obiskoval na Senovem, se je preživil s priložnostnim zaslužkom. V drugi polovici leta 1944 pa je odšel k partizanom, in sicer v Kozjanski odred, vendar je bil kmalu poslan v 13. brigado Mirka Bračiča. Padel je v boju z Nemci 22. marca 1945 na Konjiški gori, kjer je tudi pokopan.

JOŽE MOŠKON

sin Jožeta, se je rodil 15. aprila 1921 v Dolnjem Leskovcu v kmečki družini. Po končani osnovni šoli, ki jo je obiskoval na Senovem, je nekaj časa pomagal na domačem posestvu, pozneje pa se je zaposlil pri rudniku Senovo. K partizanom je odšel 8. avgusta 1944, in sicer v Kozjanski odred. Marca 1945 je odšel skupaj z Vilijem Pečnikom na Dolenjsko po orožje, vendar so ju Nemci ranili in ujeli. Po dolgem zasliševanju in mučenju v krških zaporih so ju Nemci ustrelili.

JOŽE OMERZEL

se je rodil 15. februarja 1919 v kmečki družini na Rastezu. Po končani osnovni šoli, ki jo je obiskoval v Brestanici, se je izučil za pekovskega pomočnika in je živel v Krškem.

Ob okupaciji se je vrnil domov, kjer so ga Nemci mobilizirali v svojo vojsko. Ko se je vračal na dopust, je v Celovcu dobil zvezo s partizani in vstopil v NOV 20. julija 1944. Že čez pet mesecev so ga Nemci ujeli, odpeljali v celovške zapore in ga kot talca 15. marca 1945. leta ustrelili. Pokopan je na Koroškem.

FRANC OMRZEL,

sin Jožeta, se je rodil 1. marca 1916 v Anžah pri Brestanici.

Po končani osnovni šoli, ki jo je obiskoval v Brestanici, se je priložnostno zaposlil, nazadnje pa je delal v TE Brestanica. K partizanom je odšel avgusta leta 1944, in sicer v Kozjanski odred. Pozneje se je boril v Gubčevi brigadi na Dolenjskem, kjer je tudi padel v boju z Nemci. Njegov grob ni znan.

MIRKO PAJDUH,

sin Antona, se je rodil 20. novembra 1911 v Snebarjih pri Ljubljani. Za OF je pričel delati že leta 1943, v Kozjanski odred pa je vstopil januarja 1944, kjer je bil vodja tehnične skupine. Spomladi 1945 je padel ob Savi

pri Radečah. Po vojni so posmrtnne ostanke prenesli na zdolsko pokopališče.

JOŽE OMERZEL,

sin Jožeta, se je rodil 11. julija 1912 v Osterfeldu v kmečki družini. Zaradi socialnih razmer je pozneje postal rudar. V Kozjanski odred je vstopil 1. septembra 1944. Še isto leto je bil kot bolničar dodeljen brigadi Mirka Bračiča, v zimi 1944/45 pa je padel na Pohorju. Njegov grob ni znan.

ALOJZ PLETERSKI,

sin Jožeta, se je rodil 19. maja 1905 v Anžah v družini srednjega kmeta. Po končani osnovni šoli, ki jo je obiskoval v Brestanici, je pomagal na domačem posestvu.

Posestvo je prevzel starejši brat, sam pa je iskal priložnostne zaposlitve. Tako je bil ob vdoru okupatorja zaposlen v kamnolomu v Brestanici. Leta 1944 so ga Nemci mobilizirali v wehrmannschaft. Od tu je pobegnil in se priključil NOV, in sicer Gubčevi brigadi na Dolenjskem. Pri prinašanju municije je eksplodirala bomba in ga močno ranila.

Z avionom je bil prepeljan v bolnico Bari, od koder se ni več vrnil, ker je podlegel ranam.

VILKO PEČNIK

se je rodil 18. novembra 1914 v Hamburгу. Po končani osnovni šoli, ki jo je obiskoval v Brestanici, je bil nekaj časa doma, služil pa je tudi kot hlapec, pozneje pa se zaposlil v tekstilni tovarni v St. Pavlu pri Preboldu. Zaradi stavke so ga odpustili, vrnil se je domov in se izučil za ključavničarja.

Ob okupaciji so ga Nemci poslali na Dunaj v tovarno lokomotiv, od koder je pobegnil in se zaposlil v brestaniški elektrarni. Tu se je povezal z OF, 1944 pa so ga Nemci aretirali in odpeljali v taborišče Strnišče, od koder je ponovno pobegnil in se pridružil brigadi Mirka Bračiča, kjer je postal vodnik.

Na Kozjanskem je bil ranjen, po ozdravitvi pa se je ponovno pridružil borcem. 27. marca 1945 so ga v Presladolu ujeli Nemci, odpeljali v krške zapore in po dolgem zasliševanju nad Krškem tudi ustrelili.

ALOJZ PRIBOŠIČ,

sin Mihaela, se je rodil v delavski družini 21. junija 1916 v Stari vasi pri

Krškem. Po končani osnovni šoli je odšel v podoficirsko šolo.

Ob začetku vojne je bil na bolgarski meji, po kapitulaciji pa se je vrnil domov. Kmalu se je zaposlil v Mariboru, kjer se je tudi poročil, 1943 pa so ga poslali v Leoben. Po lastni želji je prišel na Senovo, kjer se je zaposlil pri rudniku in takoj povezal z OF. Na Senovem so Nemci organizirali wehrmannschaft, vendar se je Alojz ob pohodu proti Artičam pridružil partizanom in vstopil v Kozjanski odred, kjer je poučeval mobilizirane borce. Oktobra 1944 je bil poslan na Dolenjsko, vendar je ob prehodu čez Savo zaradi izdaje utonil.

FRANC RADEJ,

sin Alojza, se je rodil 30. novembra 1927 v železničarski družini. Po končani osnovni šoli, ki jo je obiskoval v Brestanici, se je vpisal v meščansko šolo v Krškem, ki pa je zaradi vojne ni končal, ampak se je zaposlil na železnici.

Septembra 1944 se je pridružil Kozjanskemu odredu in bil dodeljen VDV brigadi. Pozimi 1944/45 je padel v bojih z Nemci v Savinjski dolini. Njegov grob ni znan.

FRANC SINKOVIČ,

sin Jožeta, se je rodil 8. julija 1919 v Brestanici, v kmečko gostilničarski družini. Po končani osnovni šoli, ki jo je obiskoval doma, je nadaljeval šolanje v meščanski šoli v Krškem in rudarski šoli v Celju, potem pa se zaposlil v rudniku Senovo.

Že kot dijak se je družil z naprednimi ljudmi, kmalu po okupaciji pa se je povezal s komunisti. Sodeloval je pri napadu na sevniške zapore in bil član Brežiške čete od njene ustanovitve. Njegova družina pa je odporniškemu gibanju tudi materialno pomagala. Nemci so ga ujeli v Podsredi, odpeljali so ga v mariborske zapore in po hudem mučenju 27. decembra 1941 v Mariboru tudi ustrelili.

VLADIMIR ŠENER

se je rodil 17. novembra 1923 v Brestanici v družini malega obrtnika. Po končani osnovni šoli, ki jo je obiskoval v domačem kraju, se je izučil za strojnega ključavničarja.

Leta 1942 so ga Nemci mobilizirali v svojo vojsko in poslali na nemško fronto, kjer se je 1943 predal Rusom. Pridružil se je I. jugoslovanski brigadi, ki je bila formirana v Rusiji. Z njo je

prišel na jugoslovansko ozemlje in bil 5. novembra 1944 dodeljen kot borec Krajiški brigadi v slovenski bataljon. Padel je v boju z Nemci v okolici Sida v Sremu. Njegov grob ni znan.

ANTON ŠPILER

se je rodil 2. februarja 1922 v Stolovniku v kmečki družini. Po končani osnovni šoli, ki jo je obiskoval v Brestanici, je delal na domačem posestvu.

Leta 1942 so ga Nemci mobilizirali v svojo vojsko in poslali na nemško fronto. Ob priložnosti je pobegnil na rusko stran in se pridružil I. jugoslovanski brigadi, ki je bila formirana v Rusiji decembra 1943. Oktobra 1944 pa je padel v boju z Nemci v Lubiči-Trebušani pri Čačku. Njegov grob ni znan.

JOŽE ZAKSEK

se je rodil 11. marca 1911 v vasi Lokve v rudarski družini. Po končani osnovni šoli, ki jo je obiskoval v Brestanici, se je tudi sam zaposlil pri rudniku Senovo.

Julija 1944 je odšel k partizanom, in sicer v Kozjanski odred, avgusta pa je bil dodeljen Šerčerjevi brigadi. Oktobra istega leta je sodeloval v bojih z Nemci pri Vuzenici ob Dravi, kjer je verjetno tudi padel.

FRANC ZAKSEK,

sin Janeza, se je rodil 1911. leta v Armeškem. Po končani osnovni šoli je delal nekaj časa na majhnem posestvu svojih staršev, potem pa se je zaposlil kot rudar v rudniku Senovo.

Leta 1944 se je prostovoljno pridružil Kozjanskemu odredu, v bojih pri Žusmu pa je padel.

EDI ZIDARIČ,

sin Jožeta, se je rodil 8. junija 1925 v napredni delavski družini v Brestanici. Po končani osnovni šoli, ki jo je obiskoval v Brestanici, se je izučil za električarja.

Že 22. junija 1941 se je pridružil partizanom na Gorjancih. Še istega leta je skupaj z Milko Kerin in še nekaterimi

drugimi partizani odšel na Štajersko, kjer so jih Nemci ujeli, vendar se mu je posrečilo uiti. Pridružil se je II. Kozjanski četi. V njej je sodeloval kot borec do julija 1942, potem pa je skupaj z Antonom Zidaničem odšel na Hrvaško v Zagorski odred. V Zagorskih selih so ga ujeli ustaši, ki so ga zverinsko mučili in ubili aprila 1944.

MIRKO ŽENER,

sin Karla, se je rodil 9. januarja 1920 v Brestanici. Po končani osnovni šoli, ki jo je obiskoval v domačem kraju, se je izučil za mesarja in pomagal očetu, ki je imel tudi mesarsko obrt.

Že takoj ob ustanovitvi Brežiške čete oktobra 1941 se je pridružil njenim borcem, po njenem razbitju 28. novembra 1941 pa je odšel na Dolenjsko, kjer je bil med partizani do novega leta 1944. Januarja 1944 pa so ga Nemci ujeli in v Čolniščah pri Zagorju ustrelili. Njegov grob ni znan.

VILKO ŽENER,

sin Karla, je bil rojen 25. maja 1910 v Brestanici. Po končani osnovni šoli, ki jo je obiskoval v domačem kraju, je obiskoval učiteljsko v Ljubljani, kjer je tudi končal študij.

Ker ni mogel dobiti učiteljske službe, se je zaposlil na železnici in je služboval v Dobovi. Junija 1944 se je pridružil Kozjanskemu odred, kjer je opravljal nalogo kulturnika odreda. 28. januarja 1945 so ga na Loščah Nemci ustrelili, po vojni pa so svojci prenesli posmrtno ostanke na brestaniško pokopališče.

JOŽE ŽIVIČ,

sin Janeza, se je rodil 14. marca 1902 v Anžah v kmečki družini. Po končani osnovni šoli, ki jo je obiskoval v Brestanici, se je zaposlil kot rudar pri rudniku Senovo.

Ko je leta 1944 Kozjanski odred izvedel mobilizacijo, se mu je Jože takoj pridružil, čeprav še danes ni popolnoma znano, kje vse se je bojeval proti sovražniku. Po vsej verjetnosti je padel januarja 1945 v bližini Velikih Lašč.

FRANC ŽUPEVC

se je rodil 28. oktobra 1927 v Lokvah pri Brestanici. Po končani osnovni šoli, ki jo je obiskoval v Brestanici, je ostal na domačem posestvu.

Kozjanskemu odredu se je pridružil septembra 1944, decembra istega leta pa je prišel v brigado Mirka Bračiča, kjer je opravljal kurirsko delo. 23. marca 1945 so ga ubili pri opravljanju dolžnosti na Javorniku pri Štorah. Nemci. Po osvoboditvi so njegove posmrtno ostanke prenesli na brestaniško pokopališče.

OBMOČJE
KOSTANJEVICE

FRANC BIZJAK

je bil rojen 12. avgusta 1912 v Globočicah pri Kostanjevici. Po končani osnovni šoli se je izučil za mlinarja. Kmalu po zlomu stare Jugoslavije je pričel sodelovati s partizani in junija 1942 je prostovoljno odšel v gorjanski bataljon, kjer je bil mitraljezec. Ob letalskem napadu je bil huje ranjen, zato so ga odpeljali v zaledje, kjer so mu morali odrezati nogo. Bolnišnico, v kateri se je zdravil, so odkrili ustaši in 13. septembra so vse ranjence in osebje pomorili.

ALBERT BOŽIČ

je bil rojen 17. marca 1921 v Kostanjevici. V domačem kraju je obiskoval tudi osnovno šolo, pozneje pa se je izučil pekove obrti. Skupaj z bratom Jožetom je 7. 5. 1942 stopil v Gorenjski bataljon. Pozneje je bil dodeljen Cankarjevi brigadi. V bojih v Pleterjih pa so ga ujeli belogardisti, ki so ga mučili in končno ubili.

JOŽE BOŽIČ

je bil rojen 1. avgusta 1924 v Kostanjevici, kjer je tudi obiskoval osnovno šolo. V začetku leta 1942 se je pričel družiti z Lojzetom Košakom, Karlom Venetom in Martinom Bajcem, ki so tudi prvi odšli v partizane. Ker je postal Italijanom sumljiv, je tudi sam odšel v partizane, in sicer v Gorjanski bataljon. Pozneje se je bojeval v Cankarjevi brigadi in dobil čin poročnika. V bojih z ustaši pri sv. Ani na Hrvaškem je bil hudo ranjen in je zaradi ran tudi umrl.

MARTIN BOŽIČ

je bil rojen na Frlugi, občina Krško, v kmečki družini. Osnovno šolo je obiskoval v Črneči vasi.

Med NOV je bila Božičeva družina ves čas zelo aktivna. Martin, ki je bil najprej mladinski aktivist, je 22. februarja 1943 vstopil v Cankarejvo brigado. Kmalu potem, 19. marca 1943, je padel kot borec v Suhi Krajini, kjer se je brigada spoprijela z Italijani. Njegov grob ni znan.

JOŽE COLARIČ

je bil rojen 28. aprila 1921 v Dolnji Prekopi, kjer je tudi živel do zadnje vojne.

12. aprila 1942 je prostovoljno vstopil v Gorjanski bataljon. Še isto leto je bil ranjen v borbi s karabinerji v Dragi pri Novem mestu. Po okrevanju se je ponovno pridružil borcem, vendar je v spopadu z belogardisti padel v vasi Ban pri Šentjerneju 28. februarja 1943. Pokopan je na pokopališču v Kostanjevici.

JANEZ CVELBAR

je bil rojen 14. decembra 1926 v Dolnji Prekopi pri Kostanjevici v kmečki družini.

Z OF je sodeloval že od njene ustanovitve, 20. avgusta 1943 pa je prostovoljno vstopil v Gubčevo brigado, kjer je postal pomočnik puškomitraljezca. Oktobra 1943 je sodeloval pri napadu na Kostanjevico, pozneje pa je sodeloval v številnih bojih z okupatorji. Padel je v bojih z Nemci 28. junija 1944 v okolici Metlike. Pokopan je v Vinici v Beli krajini.

STANKO DR. ČERNELČ

je bil rojen 2. novembra 1905 v Artičah pri Brežicah. Po poklicu je bil zdravnik in je služboval do okupacije v brežiški bolnišnici. Ko so Nemci pričeli preseljevati ljudi iz Spodnjega Posavja, je zbežal

v Kostanjevico, kjer so ga Italijani 11. maja 1942 zaprli. Nekaj dni potem so ga partizani osvobodili in tedaj je vstopil v Gorjanski bataljon. Organiziral in vodil je delo partizanske bolnišnice v Apneniku, ki so jo pozneje premestili v Pendirjevko, končno pa v vas Priseko v Žumberku. Dr. Černelč je bil požrtvovalen zdravnik, ki je poleg skrbi za ranjene borce organiziral tudi predavanje prve pomoči in pomagal prebivalstvu osvobojenega ozemlja. 14. septembra 1942 pa so ustaši napadli bolnišnico na Priški in pobili vse ranjence, razen treh, ki so se z begom rešili. Dr. Černelč pa so skupaj z bolničarko Novakovo in medicincem Malenškom odpeljali v vas Sječevac, kjer so jih vso noč zasliševali in mučili, zgodaj zjutraj 15. septembra 1942 pa usmrtili.

ANTON DEBELJAK

je bil rojen 30. maja 1920 v Kočarijah pri Kostanjevici. Po končani osnovni šoli se je izučil za mizarja. Kmalu po okupaciji je pričel sodelovati z OF, 23. junija 1942 pa je prostovoljno vstopil v Gorjanski bataljon. Kasneje se je boril v Cankarjevi in Tomšičevi brigadi. V bojih pri Ambrusu v Suhi Krajini 13. marca 1943 so ga hudo ranjenega belogardisti ujeli, mučili in ubili. Pokopan je na domačem pokopališču.

IVAN DULAR,

sin Janeza in Marije, roj. Kotar, je bil rojen 17. junija 1922 na Dobah pri Kostanjevici. Po končani osnovni šoli, ki jo je obiskoval v Kostanjevici, je pomagal na domačem posestvu. Zaradi sodelovanja z NOV je bil leta 1942 aretiran in poslan v taborišče Renicci, od koder se je vrnil po italijanski kapitulaciji. Takoj po prihodu iz internacije se je priključil NOV. Bil je borec 2. čete II. bataljona Gubčeve brigade in je padel kot mitraljezec 19. decembra 1943 v borbi z belogardisti pri Sv. Roku pri Novem mestu. Po osvoboditvi so ga svojci prekopali in prenesli na domače pokopališče v Kostanjevici.

JOŽE FRANKOVIČ

je bil rojen 23. avgusta 1925 v Dolščah, občina Krško. Doma je bil v srednje premožni kmečki družini in je vse do odhoda v internacijo delal na domačem posestvu. Kmalu po okupaciji je vsa družina pričela sodelovati z OF, zaradi tega so Jožeta jeseni 1942 odpeljali Italijani v internacijo, od koder se je vrnil domov ob italijanski okupaciji. 25. januarja 1944 je odšel k partizanom, in sicer v Gubčevo brigado, kjer je bil pomočnik mitraljezca. Padel je v boju z Nemci

in domobranci 10. marca 1944 na Trški gori pri Novem mestu, kjer je bil tudi pokopan. Po osvoboditvi je bil prekopan in prepeljan na pokopališče v Kostanjevico.

FRANC GORENC

je bil rojen 4. aprila 1922 na Velikih Vodenicah, občina Krško. Doma je bil v mali kmečki družini in je ves čas do odhoda k partizanom živel pri starših, preživljal pa se je kot poljski delavec.

17. maja 1942 je prostovoljno odšel v partizane, in sicer v Gorjanski bataljon. Zaradi izdaje so ga Italijani v ofenzivi novembra 1942 ujeli ter odgnali v Šentjernej, kjer so ga zaprli in mučili. Pozneje so ga Italijani ustrelili, pokopan pa je na šentjernejskem pokopališču.

JOŽE GORENC

je bil rojen 6. septembra 1912 v Kostanjevici. Po poklicu je bil kovač in je delal večinoma na Gorenjskem.

Po zlomu stare Jugoslavije je prišel v Ljubljano. Leta 1942 se je vrnil v Kostanjevico in meseca maja istega leta odšel v Gorjanski bataljon. V bojih z belogardisti je bil pri Šent. Vidu na Primorskem 13. januarja 1943 hudo ranjen in je zaradi ran tudi umrl. Njegov grob ni znan.

JOŽE GUNDE

je bil rojen 18. oktobra 1918 na Velikih Vodenicah. Po končani osnovni šoli je živel doma, pozneje pa je delal kot delavec v zdravilišču Dolenjske Toplice.

Jeseni 1942 so ga Italijani odpeljali v internacijo, po zlomu Italije pa se je pridružil Gorenjskim partizanom. Januarja 1944 je padel v boju z Nemci v bližini Jesenic na Gorenjskem. Njegov grob ni znan.

ANTON JALOVEC

je bil rojen leta 1905 na Dobah pri Kostanjevici, v družini srednjega kmeta. Po končani osnovni šoli je ostal doma na posestvu.

Leta 1942 je pričel sodelovati z OF in je zbiral hrano in zdravila. Po italijanski kapitulaciji je bil mobiliziran v Gubčevo brigado, 21. oktobra 1943 pa je padel v boju z Nemci pri Dobruški vasi. Pokopan je v Kostanjevici.

KAREL JEVNIK

je bil rojen 5. oktobra 1921 v Malih Vodenicah pri Kostanjevici, v kmečki družini. Po končani šoli je delal kot priložnostni delavec in doma na posestvu.

Pozimi 1941 so ga Italijani aretirali in postali v Novo mesto, kjer so ga zaprli in mučili. Po prihodu iz zapora je 27. maja 1942 prostovoljno odšel v Gorjanski bataljon. Padel je v bojih z Italijani 7. julija 1942 v Polhovici pri Mokrem polju. Pokopan je v Beli Cerkvi.

ANTON JONKE,

rojen 26. decembra 1925 na Jablancih pri Kostanjevici, je bil sin malega kmeta. Po končani osnovni šoli je pomagal staršem na majhnem posestvu.

Kmalu po okupaciji se je povezal z NOV, saj je bil njihov dom zaradi odmaknenosti primeren za srečanja partizanov. Jeseni 1943 je odšel v Gubčevo brigado, kjer je bil bolničar, pozneje pa je po političnem tečaju v Beli krajini odšel v 1. bataljon Gubčeve brigade, kjer je postal pomočnik političnega komisarja. Še isto leto se je šolal v partijski šoli na osvobojenem ozemlju. Padel je marca 1945 v boju z belogardisti blizu vasi Poljane pri Primskovem, kjer je tudi pokopan.

VINKO JORDAN

je bil rojen 14. januarja 1922 v Koprivniku pri Kostanjevici, v družini malega kmeta. Po končani osnovni šoli se je izučil za krojača in v tem času postal tudi član sokola. Kmalu po zlomu stare Jugoslavije je pričel aktivno sodelovati

z OF in se je kmalu pridružil prvim partizanom v Gorjancih.

Postal je komandir voda v Gorjanskem bataljonu, pozneje pa je bil komandir čete in pomočnik bataljonskega komandanta Cankarjeve brigade. V veliki partizanski ofenzivi junija 1943 je padel v boju z Nemci, v Sv. Križu pri Litiji, kjer je tudi pokopan.

ANTON KAMBIC-DUŠAN

je bil rojen 9. decembra 1900 na Črešnjevcu, občina Črnomelj, v kmečki družini. Po končani osnovni šoli je nekaj časa živel doma, pozneje pa je postal orožnik in je bil več let komandir orožniške postaje v Kostanjevici na Krki.

Po zlomu stare Jugoslavije je že maja 1942 prostovoljno odšel v partizane, in sicer v Gorjanski bataljon. Padel je v boju z belogardisti 31. maja 1943 kot komandant vzhodno dolenjskega odreda med vasema Velike Vodenice in Ržišče. Pokopan je v Šmarju pri Šentjerneju.

JOŽE KLEMENČIČ

je bil rojen 13. novembra 1926 na Oštrcu pri Kostanjevici, v družini srednjega kmeta. Po končani osnovni šoli je pomagal doma na posestvu. Po zlomu stare Jugoslavije je vsa družina aktivno sodelovala v OF, Jože pa je aprila 1942 vstopil v Gorjanski bataljon. Po kapitulaciji Italije se je boril v IX. SNOB kot mitraljezec in je padel 12. aprila 1944 v bojih z Nemci in domobranci v Zlebiču pri Velikih Laščah. Njegov grob ni znan.

MARTIN KLEMENČIČ

je bil rojen 23. oktobra 1923 na Oštrcu pri Kostanjevici, v družini malega kmeta. Po končani osnovni šoli je ostal doma in delal na posestvu.

Maja 1942 je odšel v partizane, in sicer v Gorjanski bataljon, v katerem je bil do 21. novembra 1942, ko so ga zajeli Italijani in odpeljali v internacijo. Po kapitulaciji Italije so ga ujeli Nemci in poslali v nemško taborišče, kjer je tudi umrl.

IGNAC KRAŠEVEC

je bil rojen 30. julija 1909 v Gornji Prekopi. Po poklicu je bil žandarmerijski kaplar in je služboval do okupacije v Beogradu, potem pa se je vrnil domov in pričel že leta 1941 delati za OF. V domači okolici, zlasti v vaseh pod Gorjanci, je zbiral borce, ki so odhajali v Gorjanski bataljon. Pozneje je sam postal komandir I. čete Gorjanskega bataljona, po kapitulaciji Italije pa je odšel v XV. brigado, pozneje pa je delal v intendenci pri SNOBU. 11. februarja 1945 se je smrtno ponesrečil, po osvoboditvi pa so ga prenesli na pokopališče v Kostanjevico.

FRANC KRŽIČNIK

je bil rojen 17. oktobra 1912 v Kostanjevici na Krki, v kmečki družini. Po kon-

čani osnovni šoli je obiskoval tudi trgovsko šolo, vendar je pozneje raje delal doma na posestvu.

Po zlomu stare Jugoslavije je že 9. maja 1942 prostovoljno odšel v Gorjanski bataljon. Med sovražnikovo ofenzivo 1942 so ga Italijani ujeli in odpeljali v internacijo. Po Italijanski kapitulaciji se je vrnil domov, vendar je 5. decembra 1943 odšel ponovno v partizane, in sicer v Cankarjevo brigado. Padel je v bojih z Nemci 4. julija 1944 v Ratežu pri Novem mestu, kjer je bil tudi pokopan, pozneje pa so ga prenesli na domače pokopališče v Kostanjevico.

AVGUST KRŽIČNIK

je bil rojen 12. februarja 1906 v Kostanjevici na Krki. Po poklicu je bil učitelj in je služboval v Črneči vasi, pri Sv. Urhu pri Ptuj in nazadnje v Brežicah, kjer je bil upravitelj šole. Po zlomu stare Jugoslavije je pred Nemci zbežal v Ljubljano, vendar je pozneje odšel v Zavode nad Kostanjevico, kjer se je povezal z OF. Novembra 1943 so ga ujeli belogardisti, ki so ga huje poškodovali in odpeljali v bolnišnico v Brežice, odkoder je 8. septembra 1944 pobegnil in odšel v Kozjanski odred. Padel je v boju z Nemci 20. marca 1945 med Sentvidom in Grobelnim.

ALOJZ KOŠAK

je bil rojen 22. februarja 1925 v Kostanjevici, bil je sin srednje premožnega kmeta. Po končani osnovni šoli pa se je šel učiti krojaške obrti.

Po zlomu stare Jugoslavije se je pridružil osvobodilnemu gibanju in 20. aprila 1942 prostovoljno odšel v partizane v Gorjansko četo, pozneje pa se je boril v Cankarjevi brigadi, kjer je postal tudi komandir čete. 16. marca 1944 je bil v 2. bataljonu Cankarjeve brigade na Javorici pri Šentjerneju, kjer so jih zaradi izdaje obkolili Nemci in domobranci. V boju s sovražniki je padel tudi Lojze Košak, ki je bil vedno hraber in zaveden borec. V njegov spomin so prebivalci Kostanjevice tudi imenovali svoje kulturnoprosvetno društvo KUD Lojze Košak. Po osvoboditvi so njegove posmrtno ostanke prenesli na domače pokopališče v Kostanjevico.

JOŽE KUČIČ

je bil rojen 12. februarja 1920 v Črneči vasi, občina Krško, v kočarski družini, preživel pa se je s priložnostnimi deli. Takoj po zlomu stare Jugoslavije je sodeloval s prvimi aktivisti OF in zbiral orožje in hrano. V Gorjanski bataljon

je prostovoljno vstopil že aprila 1942. V sovražnikovi ofenzivi istega leta so ga Italijani ujeli in poslali v internacijo. Po zlomu Italije se je vrnil domov, vendar so ga kmalu ujeli belogardisti, in ga 14. novembra 1943 pod vasjo Lapte ustrelili. Pokopan je na pokopališču v Oštrcu.

JANEZ KUČIČ

je bil rojen 19. marca 1914 v Črneči vasi, občina Krško, v delavski družini in se je preživljal z delom na kmetijah. Kmalu po zlomu stare Jugoslavije je pričel sodelovati z OF in je že maja 1942 prostovoljno vstopil v Gorjanski bataljon. V sovražnikovi ofenzivi leta 1942 so ga ujeli Italijani in ga poslali v internacijo. Po zlomu Italije se je vrnil domov, kjer so ga belogardisti nasilno mobilizirali, vendar je kmalu zopet pobegnil k partizanom. Padel je v boju z ustaši 27. marca 1945 nekje v Beli krajini.

IVAN KUNTARIČ

je bil rojen 11. februarja 1923 v Kostanjevici v družini srednjega kmeta in gostilničarja. Po končani osnovni šoli je obiskoval meščansko šolo v Krškem, leta 1939 pa se je vpisal na gradbeni oddelek TŠŠ v Ljubljani. Med okupacijo so ga Italijani aretirali, zaprli v šentpetersko kasarno, pozneje pa so ga odpeljali v internacijo. Po zlomu Italije se je pridružil primorskim partizanom, kjer je bil dodeljen skupini VOS v Brdih in postal njen komandir. 28. novembra 1943 je tragično padel v Brdih, pokopan je bil z vsemi vojaškimi častmi na Kojškem, pozneje pa so posmrtno ostanke prenesli v Kostanjevico.

ALOJZ MATJASIC,

rojen 16. oktobra 1918 v vasi Slinovce, občina Krško, je bil doma v kmečki družini. Po končani osnovni šoli je šel v takratno podoficirsko šolo in bil do razpada stare Jugoslavije v vojski, nato pa se je vrnil domov. Kmalu se je povezal z OF, 18. maja 1942 pa se je prostovoljno priključil NOV in prišel v Gorjanski bataljon. Nekaj dni potem, 25. maja 1942, pa je padel v borbi z Italijani v vasi Avguštinye pri Kostanjevici kot prva žrtev Gorjanskega bataljona. Pokopan je na pokopališču v Oštrcu.

JOŽE MAVSAR,

rojen 2. avgusta 1908 v Kostanjevici, je bil sin obrtniške družine. Kot priučen tesar se je težko preživljal in kmalu spoznal krivice družbenega reda. Kmalu po okupaciji, spomladi 1942 je odšel v partizane, kjer je 2. julija 1942 padel v borbi z Italijani v vasi Dobravica pri Šentjerneju. Leta 1944 pa je umrla v nemškem taborišču tudi njegova žena.

FRANC MIKLAVŽ,

rojen 24. marca 1911 na Velikih Vodenicah, občina Krško, je bil po poklicu krojač.

Zadnja leta pred II. svetovno vojno je živel v Ljubljani, kjer se je po zlomu stare Jugoslavije povezal z OF in širil partizansko literaturo. Ker se v Ljubljani ni več čutil varnega, je prišel domov, 16. julija 1942 pa je prostovoljno vstopil v NOV v Gorjanski bataljon. Pozneje je bil v Gubčevi brigadi vodja brigadne krojačnice, spomladi 1943 pa je delal v obveščevalnem centru. Marca 1944 je bil pri napadu na Pijavo Gorico hudo ranjen in je med prevozom v bolnišnico umrl.

RUDOLF PINTAR,

rojen 23. februarja 1914 v Goriški vasi, je bil doma v revni delavski družini. Kot otrok je pomagal pri kmečkem delu, nazadnje pa se je zaposlil kot oglar pri GU Kostanjevica. Ze leta 1941 je pričel sodelovati s partizani, 23. maja 1942 pa je prostovoljno šel v partizane, in sicer v Gorjanski bataljon. Pozneje je prišel v Cankarjevo brigado, preživel italijansko ofnezo, in se boril v Beli krajini in Suhi krajini.

Padel je v boju z ustaši v Vivodini v Žumberku februarja 1943. Njegov grob je neznan.

JANEZ PIRC,

rojen 17. februarja 1918 v Črneči vasi, občina Krško, je bil doma v kočarski družini. Preživel je kot kmečki delavec v različnih krajih.

Že leta 1941 je začel delati za OF in je 5. aprila 1942 prostovoljno odšel k partizanom v Gorjanski bataljon. Italijani so ga novembra 1942 ujeli in odpeljali v internacijo. Po kapitulaciji Italije pa se je na poti domov ponovno pridružil NOV. Boril se je v VI. primorski brigadi, kjer je dobil tudi čin poročnika. Padel je 26. januarja 1945 na Primorskem v boju z Nemci in domobranci. Njegov grob je neznan.

FRANC PIRC

Bil je rojen 14. junija 1915 v Črneči vasi, občina Krško, v kočarski družini. Nekaj časa se je preživljal kot kmečki delavec, pozneje pa je delal pri gradnji gorenjske ceste.

Jeseni 1941 je prišel domov k svoji sestri v Avguštine, kjer je dobil tudi stik z OF. 5. aprila 1942 je šel prostovoljno k partizanom v Gorjanski bataljon. Italijani so ga novembra 1942 ujeli in skupaj z bratom poslali v internacijo. Po italijanski okupaciji se je na poti domov ponovno priključil VI. primorski brigadi. Sodeloval je v vseh bojih, ki jih je vodila njegova brigada, leta 1945 pa je padel kot komandant bataljona pri Opčinah pri Trstu. Pokopan je na Opčinah.

MILAN POLOVIČ

je bil rojen 16. avgusta 1916 v Kostanjevici kot sin obrtniške družine. Po končani osnovni ošli se je pri očetu izučil dimnikarske obrti in je to delo opravljal vse do maja 1942, ko je prostovoljno odšel v partizane.

Kmalu potem si je zaradi živčnega zloma sam vzel življenje na Njivicah blizu Javorice. Pokopan je v Kostanjevici.

IVAN POLOVIČ,

sin Ivana, je bil rojen 20. septembra 1912 v Kostanjevici. Po končani osnovni šoli, ki jo je obiskoval v Kostanjevici, se je izučil za trgovskega pomočnika. Tik pred vojno je bil zaposlen v Žalcu v prodajalni obutve Bata.

V času okupacije je živel v rojstnem kraju. V partizane je odšel po kapitulaciji Italije. Padel je 1. oktobra 1943 v okolici Mokrega polja. Zapustil je ženo in enega otroka.

JANEZ REMUS

Bil je rojen 11. maja 1920 na Oštercu, občina Krško, v srednje premožni kmečki družini.

Po končani osnovni šoli je pomagal na domačem posestvu in že leta 1941 pričel sodelovati z OF. Februarja 1942 je prostovoljno odšel k partizanom v Gorjanski bataljon, kjer je opravljal kurirsko službo. Sodeloval je tudi pri napadu na Podbočje — prej Sv. Križ — pozneje pa je prišel v Belokranjski odred. 21. maja 1943 so ga ubili belogardisti med vasema Ržišče in Velike Vodenice. Pokopan je na Oštercu.

JOŽE SINTIČ

Bil je rojen 21. oktobra 1919 na Oštercu pri Kostanjevici, občina Krško, v kmečki družini. Po končani osnovni šoli je delal na domačem posestvu.

Kmalu po ustanovitvi prvih partizanskih enot je 15. aprila 1942 prostovoljno odšel k partizanom, in sicer v Gorjanski bataljon. V nemški ofenzivi oktobra 1943 so ga sovražniki ujeli in nad Oštercem ustrelili. Pokopan je na domačem pokopališču.

ANTON STOPAR

je bil rojen 18. januarja 1916 v Črneči vasi pri Kostanjevici, v kmečki družini. Preživljal se je kot kmečki delavec.

18. oktobra 1943 je bil mobiliziran v partizane in komaj tri dni potem, 21. oktobra 1943, padel v bojih z Nemci v Dreniku pri Novem mestu.

EMIL STOPAR,

rojen 17. aprila 1922 v vasi Globočice pri Kostanjevici, je bil iz kmečke družine. Po končani osnovni šoli je delal na domačem posestvu.

Kmalu po okupaciji aprila 1942 je odšel k partizanom, in sicer v Gorjanski bataljon. V italijanski ofenzivi novembra 1942 so ga sovražniki ujeli in odpeljali v internacijo. Po zlomu Italije, septembra 1943, se je na poti domov pridružil primorskim partizanom in padel 1944. leta na Planini pri Postojni, kjer je tudi pokopan.

ALOJZ ŠTEFANIČ

je bil rojen 21. avgusta 1910 v Orehovcu pri Kostanjevici, v kmečki družini. Po končani osnovni šoli se je izučil za čevljarja in je opravljal ta poklic vse do aprila 1942, ko je odšel prostovoljno k partizanom v Gorjanski bataljon.

Še isto leto v mesecu juniju pa je padel v Ratežu pri Novem mestu. Po vojni so njegove posmrtno ostanke prenesli na pokopališče v Kostanjevico.

ALBIN ŠTEFANČIČ

je bil rojen 28. novembra 1908 v Stari vasi pri Krškem, v obrtniški družini. Po končani osnovni šoli se je tudi sam izučil za čevljarja, po nemški okupaciji pa se je pred selitvijo umaknil v Črnečo vas pri Kostanjevici.

Sodeloval je s prvimi organizatorji upora v vzhodnem delu Gorjancev, aprila 1942 pa je vstopil v Gorjansko četo. Padel je v napadu na belogardistično postojanko Šentvid pri Stični 13. januarja 1943. Pokopan je v Šentvidu pri Stični.

ALOJZ ŠVALJ

Bil je rojen 5. aprila 1905 v Orehovcu pri Kostanjevici, doma je bil v kočarski družini. Preživel je kot priložnostni cestni delavec in je s težavo skrbel za družino.

Po zlomu stare Jugoslavije se je vrnil domov, po italijanski kapitulaciji pa je bil mobiliziran v Gubčevo brigado. Padel je v nemški ofenzivi 21. oktobra 1943 v bližini vasi Kočarija pri Kostanjevici. Pokopan je na pokopališču v Kostanjevici.

BOGO UNETIČ

je bil rojen 17. aprila 1942 v Sajevcih pri Kostanjevici, v kmečki družini. Po končani osnovni šoli se je izučil za mesarja.

Ob okupaciji se je vsa družina preselila na italijansko stran in pričela sodelovati z OF. Spomladi 1942 je skupaj z brati odšel k partizanom v Gorjanski bataljon. Padel je 12. oktobra 1942 v bojih z ustaši v Jezernicah v Žumberku. Pokopan je v Radatovičah v Žumberku.

VINKO ZAGORC

se je rodil 4. februarja 1911 na Javorici pri Šentjerneju, doma je bil v kmečki družini. Pozneje se je družina preselila v Male Vodenice pri Kostanjevici. Po končani osnovni šoli se je izučil za tesarja in si na ta način olajšal življenje, saj je imel doma le malo zemlje.

Spomladi 1942 je pričel sodelovati z OF. Vendar so ga Italijani še istega leta odpeljali v internacijo. Po italijanski kapitulaciji je odšel k partizanom, kjer je

opravljal službo kurirja. 22. julija 1944 so ga belogardisti ujeli, mučili, nato pa 25. julija 1944 v Šentjerneju ustrelili. Pokopan je v Kostanjevici.

JOŽE ZALAR-VILJEM,

sin Jožeta in Antonije, rojene Bizjak, je bil rojen 12. junija 1927 v Kostanjevici. Živel je nekaj let v Kostanjevici, zatem se je s starši preselil v Ribnico, kjer je končal osnovno šolo ter nadaljeval študij v Ljubljani.

Kot mladinski aktivist je bil v letu 1944 poslan na Štajersko, kjer je postal sekretar SKOJ za Slovenske gorice. 11. januarja 1945 so ga Nemci v Pavlovcih ujeli in v Cirkovcih pri Pragerskem ustrelili. Pokopan je v Cirkovcih v skupnem grobu z devetimi drugimi tovariši.

ANTON ZALOKAR

se je rodil 1915 leta v Dobah pri Kostanjevici, doma je bil v kmečki družini. Po končani osnovni šoli se je izučil za peka in je opravljal ta poklic do 1942 leta, ko so ga odpeljali Italijani v internacijo.

Po italijanski kapitulaciji se je vrnil domov in prostovoljno odšel v IV. udarno brigado Matije Gubca, kjer je postal obveščevalni oficir. Padel je v boju z belogardisti 27. avgusta 1944 v Mačkovcu pri Novem mestu, kjer je tudi pokopan.

JANEZ ŽULIČ

se je rodil 13. marca 1914 na Oštercu pri Kostanjevici, bil je doma v kmečki družini. Po končani osnovni šoli je delal na domačem posestvu in kot priložnostni delavec.

Že aprila 1942 je prostovoljno odšel v partizane v Gorjanski bataljon, v katerem se je boril do 23. septembra 1942, ko so ga Italijani ujeli in odpeljali v internacijo. V taborišču Renicci je 15. aprila 1943 umrl zaradi bolezni in lakote.

ANTON ŽULIČ

Rojen 15. maja 1905 na Oštercu pri Kostanjevici. Bil je doma v kmečki družini. Po končani osnovni šoli se je preživel kot delavec s priložnostnim delom.

Že leta 1942 je pričel sodelovati z OF, 18. oktobra 1943 pa je odšel k partizanom v Gubčevo brigado. Padel je v boju s sovražniki že 22. oktobra 1943 pri Jurša vasi blizu Novega mesta. Po vojni so njegove posmrtno ostanke prepeljali na pokopališče v Kostanjevico.

FRANC ŽULIČ

se je rodil 13. januarja 1925 na Oštercu pri Kostanjevici, doma je bil v kmečki družini. Po končani osnovni šoli je delal ves čas na domačem posestvu.

15. septembra 1943 se je pridružil Gubčevi brigadi, v času nemške ofenzive pa 21. oktobra 1943 padel v Podgradu pri Novem mestu. Njegov grob ni znan.

MARTIN ŽUPAN

je bil rojen 22. septembra 1913 na Doljni Prekopi pri Kostanjevici, v družini malega kmeta. Po končani osnovni šoli se je izučil za čevljarja in s tem delom preživel svojo družino.

Januarja 1943 je prostovoljno odšel k partizanom v Gubčevo brigado. Septembra 1943 pa je padel v boju z domačimi izdajalci nekje v okolici Grosuplja. Njegov grob ni znan.

ALOJZ ŽUPAN

bil je rojen 8. aprila 1924 v Dolnji Prekopi pri Kostanjevici, bil je doma v majhni kmečki družini. Po končani osnovni šoli se je večkrat priložnostno zaposlil, ker so imeli doma premalo zemlje, ki naj bi preživljala vso družino.

Med vojno je aktivno sodeloval z OF, 8. septembra 1943 pa je odšel k partizanom. Istega dne je bil hudo ranjen in zaradi ran je tudi istega dne umrl. Pokopan je v Kostanjevici.

OBMOČJE
KRŠKEGA

**NARODNI HEROJ
TONČKA ČEČ, OLGA, PAVLA,**

hči Antona, je bila rojena 16. maja 1898 na Kleku nad Trbovljami v rudarski družini. Končala je 8. razredov osnovne šole in enoletno daktilografsko šolo. Po poklicu je bila nameščenska.

Že leta 1920 je sodelovala v velikem rudarskem štrajku v revirjih. Istega leta je postala članica KPJ. Delala je v Zvezi delavskih žena in deklet. V letih od 1927 do 1937 je živela zunaj domovine, največ v Sovjetski zvezi. Po vrnitvi v domovino se je kot profesionalna politična delavka udejstvovala v delavskem kulturnoprosvetnem društvu Vzajemnost in med delavskimi ženami. Marca 1941 so jo aretirali. Ob razsulu so jo izpustili in je takoj stopila v ilegalo. Dne 23. junija 1941 se je priključila trboveljski partizanski skupini, od avgusta 1941 pa je bila v Revirski četi. 21. avgusta 1941 je bila pod Kumom lažje ranjena. Po okrevanju je delala v revirjih. Kmalu zatem je bila sekretar okrožnega komiteja Celje in postala istočasno članica Pokrajinskega komiteja za Štajersko.

Spomladi 1942 je prišla s posebno nalogo na območje Sevnice, Planine, Brežic in Krškega. Novembra 1942 so jo Nemci na Planini pri Sevnici ujeli. Po hudem

mučenju v celjskem Starem piskru so jo sredi novembra izpostavili na celjskih ulicah. Potem so jo poslali v koncentracijsko taborišče Auschwitz, kjer je umrla 3. novembra 1943.

Za narodnega heroja je bila proglašena 21. julija 1953.

JOŽE GRABAR,

sin Jožeta in Marije, rojene Repina, je bil rojen 16. marca 1922 v Krškem v obrtniški družini. Osnovno šolo je obiskoval v Krškem. Zaradi slabih gmotnih razmer v družini je končal samo dva razreda meščanske šole. Že kot 16-letni fant se je priložnostno zaposlil kot figurant pri geodetski skupini, ki je opravljala meritve ob Savi. Kasneje je bil zaposlen v tovarni celuloze na Vidmu.

Že pred vojno je v Krškem delovala močna partijska organizacija, ki je ob okupatorjevem vdoru svojo politično dejavnost razširila s tem, da je v svoje vrste sprejela vse napredno in svobodoljubno misleče mladince in mladinke. Tako je tudi Jože leta 1941 postal član organizacije SKOJ. Zajet je bil s skupino oboroženih borcev v Rorah 29. julija 1941 ustreljen je bil 30. julija 1941 z ostalimi tovariši v Dobravi pri Brežicah.

PETER JERNEJEC

je bil rojen 23. septembra 1905 v Sinča vasi pri Velikovcu na Koroškem, kjer je bil njegov oče nekaj časa v službi pri Južni železnici. Družina pa se je kmalu vrnila v Ljubljano, kjer je Peter obiskoval osnovno in srednjo šolo. Zrelostni izpit je opravil na klasični gimnaziji leta 1924 in se nato oktobra 1924 vpisal na gozdarsko fakulteto v Zagrebu.

Iz ohranjenih spričeval in druge dokumentacije je razvidno, da se je sicer bolj zanimal za literaturo oz. za vprašanja umetnosti. Za študij gozdarstva se je odločil bolj iz zdravstvenih razlogov kot iz nagnjenja, ker je bolehal za tuberkulozo in so mu svetovali gozdarski poklic. Po končanem 7. semestru je 13. februarja 1928 opravil prvi gozdarski diplomski izpit. Nato je zaradi tuberkuloze moral študij prekiniti in se je daljši čas zdravil na Golniku. Po okrevanju je živel nekaj let z družino v Ljubljani. Zaposlil se je v uredništvu Slovenca. Idejno je bil v času urednikovanja pri Slovencu blizu mladim intelektualcem iz kroga krščanskega socializma, s katerimi je bil ver-

jetno tudi osebno povezan. Iz ohranjenih zapiskov je jasno, da je spremljal in se zanimal za literarno delo Edvarda Kocbeka, Franceta Vodnika, Tineta Debeljaka pa tudi literarni prvenci mladega Miška Kranjca mu niso bili neznani. Razen sodobne literarne ustvarjalnosti pri Slovencih je spremljal tudi edicije nemških, italijanskih in francoskih literarnih zgodovin in teorij, ki so izhajale v tridesetih letih.

Kljub temu, da je zaposlitev v uredništvu Slovenca ustrezala njegovim nagnjenjem, se je spomladi 1935 odločil nadaljevati in končati študij gozdarstva. 11. marca 1935 se je vpisal v osmi semester, postal absolvent in od 1936—1939 opravljaj posamezne izpite ter se pripravljaj na diplomu. Politično se je v tem drugem obdobju študija v Zagrebu zaradi svojega demokratičnega in nacionalnega prepričanja približaj Ljudski fronti in preko nje tudi komunistični stranki. Ker je zaradi svoje politične dejavnosti postal policiji sumljiv, se je na koncu leta 1940 moral umakniti iz Zagreba. Zaposlil se je v Krškem, kjer je ostal tudi po nemški okupaciji. Tu se je seznanil in povezal s sekretarjem okrajnega komiteja KPS za Posavje Maksom Strmec-kijem. Zaradi njune politične in intelektualne razgledanosti sta združevala okrog sebe mladince v Krškem, ki so v njiju kmalu videli in priznali razgledana organizatorja KPS. Ko se je po okupaciji moral zaradi svoje daljše politične in organizacijske dejavnosti komunizma osumljeni Maks Strmecki umakniti iz Krškega v Ljubljano, je nadaljeval politično delo s krškimi mladinci Peter Jernejec. Tako je že prve tedne po zasedbi nastala v Krškem borbena skupina mladincev za upor proti okupatorju.

29. julija 1941 je bila skupina desetih članov skupaj z Jernejcem zaradi izdaje ujeta v gozdu Rore nad Krškimi in v zgodnjih jutranjih urah 30. julija 1941 ustreljena v Dobravi pri Brežicah. Peter Jernejec in člani skupine so padli kot prve žrtve nacizma v Sloveniji. Jeseni 1945 so ob prekopu njihovih posmrtnih ostankov na pokopališče v Krško opazili, da si Peter Jernejec ob streljanju ni dovolil zavezati oči.

RADO KAPLAN,

sin Jožeta in Katarine, roj. Sotošek, je bil rojen 9. marca 1912 v Krškem v številni obrtniški družini. V Krškem je dokončal 4 razrede osnovne šole in 3 razrede meščanske šole. Pri Reberniku se je izučil za frizerja. Brez zaposlitve sicer ni bil, je pa moral pogostoma menjati gospodarja. Dober mesec pred aretacijo sta z bratom Milanom odprla lastno frizersko delavnico.

Rado je postal član KP že v letu 1939. V članstvo ga je sprejel Maks Strmecki in ga postavil za sekretarja ene izmed treh celic v Krškem. Ob okupatorjevem prihodu je imel Rado že dovolj izkušenj in organizacijske rutine, da je svojo organizacijo uspešno vodil v raznih akcijah; trganje raznih okupatorjevih plakatov, zbiranje orožja in prepričevanje ljudi na oborožen odpor proti okupatorju. Skupina je imela v načrtu še veliko akcij, katerih pa zaradi izdaje in zajetja ni mogla opraviti. Rado je bil s tovariši 29. julija 1941 v Rorah ujet, prepeljan z ostalimi v sodnijske prostore v Krškem na zaslišanje in bil 30. julija 1941 v Dobravi pri Brežicah ustreljen.

MILAN KAPLAN,

sin Jožeta in Katarine, roj. Sotošek, je bil rojen 27. avgusta 1918 v Krškem v številni obrtniški družini. V Krškem je dokončal 5. razredov osnovne in 2. razreda meščanske šole. V Šoštanju se je izučil frizerske obrti. Tam je nekaj časa delal kot pomočnik, nato se je preselil v Ormož. Iz Ormoža je odšel na odslužitev rednega kadrovskega roka. V domači kraj se je vrnil šele po kapitulaciji Jugoslavije. Z bratom Radom sta meseca maja 1941 odprla samostojno frizersko obrt v Krškem.

V KP je bil sprejet leta 1941, bil je član ene izmed treh partijskih organizacij v Krškem. Milan je predvsem sodeloval v akcijah, ki jih je organiziral njegov starejši brat Rado. Pomagal je pri prevajanju orožja s čolnom preko Save, ki so ga jemali iz nezastraženih vagonov blizu železniške postaje v Brestanici. Bil je član skupine prvih krških borcev. 29. julija 1941 je bil v Rorah ujet in 30. julija 1941 ustreljen v Dobravi.

ZDENKO KAPLAN,

sin Jožeta in Katarine, roj. Sotošek, je bil rojen 1. junija 1922 v številni obrtniški družini v Krškem. V Krškem je dokončal 4 razrede osnovne in 4 razrede meščanske šole. Po končani šoli je dobil zaposlitev na tajništvu takratne občine. To službo je opravljal vse do okupacije, potem pa je bil nezaposlen.

V KP je bil sprejet 1941. leta in bil član partijske organizacije v Krškem. Bil je najmlajši izmed treh ustreljenih Kaplanovih bratov. Vključeval se je v vse akcije in je delal predvsem po direktivah svojega starejšega brata Rada. Zajeli so ga 29. julija 1941 v Rorah in 30. julija 1941 so ga v Dobravi pri Brežicah ustrelili.

FRANC KASTELIC,

sin Martina in Ane, roj. Koletič, je bil rojen 13. novembra 1923 v Krškem v družini občinskega uslužbenca. V Krškem je obiskoval osnovno šolo in dokončal tudi meščansko.

Želel je postati pilot. Takratni režim mu tega ni dovolil, ker je bil osumljen sodelovanja s komunistično partijo, s katero je dejansko sodeloval tako, da je razširal propagandni material, pri volitvah podpiral napredno stranko in sodeloval pri organiziranju proslav 1. maja. Tudi Franc se je pridružil oboroženi krški skupini in bil 29. julija 1941 v Rorah ujet, 30. julija 1941 pa v Dobravi pri Brežicah ustreljen.

RAJKO KASTELIC,

sin Jožeta in Albine, rojene Strel, je bil rojen 30. marca 1922 v Krškem v delavski družini. Osnovno šolo je obiskoval v Krškem. Izučil se je za peka in kot pomočnik delal pri pekovskem mojstru Jermanu v Krškem.

Po okupatorjevem vdoru iz protesta ni hotel več opravljati poklica. Zaposlil se je v kamnolomu. Že v začetku leta 1941 je bil Rajko Kastelic sprejet v organizacijo SKOJ in je po nalogu partijske organizacije deloval v organizaciji narodnoosvobodilnega gibanja v svojem kraju.

Pridružil se je oboroženi skupini, ki je bila dne 29. julija 1941 v Rorah ujeta in 30. julija v Dobravi pri Brežicah ustreljena.

IVANKA URANJEK-ANGELCA

je bila rojena 7. aprila 1921 v Grižah pri Celju v številni družini delavca-rudarja.

Osnovno šolo je končala v rojstnem kraju, gimnazijo pa v Celju.

Le zaradi svoje izredne nadarjenosti je študij dokončala in postala učiteljica. Studirala je pod zelo težkimi pogoji, saj je v družini vedno primanjkovalo sredstev za najosnovnejše življenjske potrebe. Pozimi, ko ni bilo denarja za petrolej, se je učila pri odprtih vratih štedilnika. Že v višjih razredih gimnazije je spoznala, da brez razredne borbe ne bo delavski razred dosegel boljšega življenja. Zaradi teh svojih nazorov je bila leta 1940 zaprta, vendar so jo spričo pomanjkljivih dokazov morali izpustiti. Ob okupatorjevem prihodu se je vključila ne samo v razredni, ampak tudi v narodno-osvobodilni boj. Tako je že leta 1941 postala kurirka Pokrajinskega komiteja za Štajersko. Tako je usodnega 28. julija 1941 prišla v Krško. Prinesla je propagandni material in navodila za organizacijsko in politično delo krške grupe. Na dogovorjeni javki v brivskem lokalu na Vidmu, ki je bil ob ponedeljkih zaprt, je ni nihče pričakoval. Zato je odšla iskat Rada Kaplana, ki bi jo bil moral pričakati, v brivnico v Krško, kjer ga tudi ni našla. Tu je ob odhodu iz brivnice pozabila aktovko s propagandnim materialom. Bila je izdana. Ponoči 29. julija 1941 je bila v Rorah ujeta in ustreljena v Dobravi 30. julija 1941.

TONE PRESKAR,

sin Alojza in Marije, roj. Kovačič, je bil rojen 29. decembra 1920 v Krškem v številni delavski družini. Osnovno šolo je obiskoval v Krškem. Socialne razmere v družini niso dopuščale, da bi se izšolal, zato je dokončal samo dva razreda meščanske šole. Pri urarju Janku Štrublju v Krškem se je izučil urarske obrti. Pri svojem mojstru je bil zaposlen vse do II. svetovne vojne, ko se je Janko Štrubelj pred Nemci umaknil v Ljubljansko pokrajino, ki je bila pod italijansko okupacijo.

Tone je leta 1941 postal član KP in član partijske organizacije v Krškem. Po kapitulaciji je bil kurir za svojo osnovno organizacijo in pokrajinsko sekcijo KPS za Dolenjsko. Sodeloval je v vseh akcijah, ki jih je organizirala partija. Kot ostale njegove tovariše so tudi njega 29. julija 1941 v Rorah ujeli in ga odpeljali v sodnijske prostore v Krškem na zaslišanje in 30. julija v Dobravo na streljanje. V prsa je dobil tri strele, pa je še vedno stal in vzklikal parole partiji in svobodi. Šele četrti strel je premagal njegovo življenje.

FRANCI PRESKAR,

sin Alojza in Marije, roj. Kovačič, je bil rojen 2. oktobra 1916 v Krškem v številni delavski družini. Osnovno šolo je obiskoval v Krškem. Zaradi slabih socialnih razmer v družini je končal le 2. razreda meščanske šole in stopil v uk brivsko-frizerske stroke. Kadrovske rok je služil v Beogradu pri kraljevi gardi. Po odsluženju kadrovskega roka je dobil zaposlitev v vojaški brivnici v Škofji Loki. Po obvestilu bivšega srezkega načelnika iz Krškega, da Franci pripada šoli komunizma, je razumljivo takoj dobil odpoved. Zato je še z nekaterimi Krčani ilegalno prekoračil mejo in se je zaposlil v Nemčiji v kamnolomu blizu Ulma. Še istega leta se je vrnil v svoj rojstni kraj. Bil je zaposlen pri različnih frizerskih mojstrih v Krškem. Leta 1939 ga je Maks Strmecki sprejel v KP, sam pa se je nenehno izpopolnjeval v marksizmu. Oblast in orožniška postaja v Krškem so vedeli za njegovo ilegalno delo, zato so ga stalno preganjali in zasledovali, moral se je v dogovorjenih presledkih javljati na žandarmerijo. Po raznih partijskih akcijah, ob volitvah in državnih praznikih pa so ga za nekaj dni priprli. Spomladi leta 1940 je postal član okrožnega komiteja Posavje. Za takratni režim je postajal vse bolj nevaren, zato so ga pozimi 1940/41 poklicali na orožne vaje in poslali v Medžurečje za bodečo žico in pod stražo. Že dobro leto dni je bil brez rednega zaslужka in ker se je posvetil propagandi komunističnih idej, ga je materialno vzdrževala partijska organizacija. Okrožni komite Posavja je imel zvezo s Pokrajinskim komitejem za Štajersko, to povezavo sta imela Preskar Franci in Kaplanov Rado ter kurirka Pokrajinskega komiteja Uranko Ivanka iz Griž. Tudi Francija so Nemci ujeli s skupino v Rorah 28. julija 1941 in ga po neuspelem zaslišanju v sodnijskih prostorih v Krškem 30. julija 1941 ustrelili v Dobravi.

FRANC ARNŠEK,

sin Franca in Marije, roj. Živič, je bil rojen 18. aprila 1922 v Sremiču. Dokončal je 6. razredov osnovne šole na Vidmu. Po končani šoli je ostal doma na posestvu.

V partizane je odšel prostovoljno, čeprav je bil invalid od rojstva. Borec Kozjanskega odreda je bil od 23. avgusta 1944. Od 2. septembra 1944 dalje je bil desetar 2. čete v 2. bataljonu Šerčerjeve brigade. V boju z Nemci pri Sv. Stefanu je padel smrtno zadet 17. septembra 1944. Pokopan je v Dobju pri Planini.

FRANC BIZJAK-VIKTOR LESJAK,

sin Mihaela, je bil rojen 23. julija 1907 na Raki v revni obrtniški družini. Dokončal je 5. razredov osnovne šole v Krškem, pri očetu pa se je izučil krojaške obrti. Kadrovski rok je služil v Črni gori, zatem pa je odprl samostojno krojaško obrt. Leta 1935 je obrt opustil in prevzel mesto hišnika v Sokolskem domu v Krškem. Na tem mestu je ostal do leta 1937, ko ga je Janko Debeljak odstranil zaradi naprednega političnega delovanja v Krškem. Tako je bil do leta 1940 brez zaposlitve. Gmotno sta ga podpirala brat Janez in takratni župan Lazarini. Član KP je Bizjak postal že leta 1939. Že tega leta je bil osumljen revolucionarnega dela in aretiran, vendar so ga zaradi slabih dokazov izpustili. Ko so ujeli krško skupino, je krška policija iskala Franca Bizjaka z 800 oboroženimi vojaki. Bizjaku je uspelo pobeg-

niti v Ljubljansko pokrajino. S Francem Packom sta odšla v Gorjance in na Špilerjevi špici so uredili tabor. Bizjak je nekaj časa ostal v kočevskih gozdovih, februarja 1942 pa je prišel v novo formirani Gorjanski bataljon, kjer je ostal kot komandir čete vse do razformiranja. Tokrat pa je Franc Bizjak poslan na terensko delo v ROOF Sv. Križ, kjer je ostal do leta 1944, ko je po nalogu VOS (varnostno obveščevalne službe okrožja Novo mesto) prevzel ustanovitev organizacije obveščevalne službe za rajon OF Kostanjevica. To nalogo je opravljal do svoje smrti 12. februarja 1945, ko je bil s svojim tovarišem v Stoparjevi hiši obkoljen in tudi ubit.

JOŽE GLAS,

sin Janeza in Marije, roj. Novak, je bil rojen 17. novembra 1908 v Bučerci v revni kmečki družini. Po nedovršeni osnovni šoli, ki jo je obiskoval na Vidmu, se je zaposlil kot delavec na železnici. V partizane je odšel 14. septembra 1944 v Kozjanski odred. V brigado Mirka Bračiča je bil dodeljen oktobra 1944, kjer je bil borec do 2. decembra 1944. Tega dne je brigada Mirka Bračiča v Savinjski dolini nad Mozirjem imela z Nemci boj, v katerem je padel. Pokopan je v Mozirju.

BRUNO HERCOG-JON,

sin Franca in Jere, roj. Ogrizek, je bil rojen 15. septembra 1910 v Krškem, v družini občinskega uslužbenca. Osnovno šolo je obiskoval v Krškem. Dokončal je tudi 2. razreda meščanske šole. Po končani šoli je živel pri starših in se preživljal s priložnostnim zaslužkom. Pred nemško izselitvijo se je umaknil čez mejo preko Krke v takratno italijansko pokrajino. Začasno se je naselil v Kostanjevici, kjer se je povezal z organizatorji narodnoosvobodilne borbe. 19. marca 1942 je Bruno s tremi tovariši odšel v partizane. Najprej je bil v 1. četi Gorjanskega bataljona, nato pa je bil kuhar v 2. četi tega bataljona. Njegova četa se je večkrat spopadla s številčno močnejšim sovražnikom, vendar so se borci zaradi Brunove hrabrosti in prisebnosti vedno rešili. 25. novembra 1943 so Bruno Hercoga obkolili belogardisti v neki kleti v Brezovici. Rešil se je z begom, četudi je bil močno ranjen v desno ramo. Zavlekel se je v drugi hram. Zjutraj je hotel priti v vas Trebelnik, med potjo so ga belogardisti močno izčrpanega ponovno ujeli, ga mučili in ga nato ubili. To se je zgodilo 26. novembra 1943.

FRANC JURČEC

sin Franca in Hermine, roj. Omerzu, je bil rojen 25. oktobra 1922 v Krškem v družini malega trgovca. Po poklicu je bil trgovski pomočnik.

Takoj po okupaciji je bil Franc Jurčec povezan z revolucionarnim gibanjem. Zaradi tega so ga nekajkrat aretirali. Pred splošno selitvijo se je umaknil preko meje v Ljubljano. Po kapitulaciji Italije je odšel v partizane, v Ljubljansko brigado. Novembra 1943 so ga Nemci ujeli, odpeljali v Begunje in ga 19. januarja 1944 v Koverju pri Trziču z 29 talci ustrelili.

VLADIMIR LAPUH

je bil rojen 7. maja 1927 v Gorici na Primorskem v delavski družini. Leta 1928 se je družina preselila v Spodnjo Libno pri Krškem. Osnovno šolo je obiskoval na Vidmu. Zaradi socialnih razmer in kasneje zaradi vojne se ni ničesar izučil.

Junija 1944 so ga nemške oblasti poklicale na nabor in potrjen je bil za vojaka. Še isti večer, 23. junija 1944, je odšel v partizane v Kozjanski odred. Tu je bil le mesec dni. 1. avgusta 1944 je bil dodeljen Ljubljanski brigadi. 15. novembra 1944 je bil v bojih z Nemci smrtno zadet.

LOJZE MOKOTAR,

sin Antona, je bil rojen 12. avgusta 1927 v Sotelskem v delavski družini. Osnovno šolo je obiskoval na Vidmu. Zaradi okupacije je dokončal le tri razrede meščanske šole.

Med okupacijo se je izučil za trgovca in delal kot trgovski pomočnik v Brestanici. Avgusta leta 1944 je odšel v Kozjanski odred in bil dodeljen zaščitnemu vodu. Ob premikajoči se fronti maja 1945 je bil v bližini Brestanice. Naletel je na skupino ustašev, ki so ga zahrbtno ustrelili 9. maja 1945.

HINKO OCEPEK,

sin Janeza in Marije, rojene Marinč, je bil rojen 21. februarja 1922 na Vidmu kot sin železničarja. Osnovno šolo je obiskoval na Vidmu, pri Antonu Čebularju v Krškem se je izučil ključavničarske obrti.

Mobiliziran je bil v nemško vojsko jeseni leta 1943. Že meseca maja 1944 je iz nemške vojske dezertiral in se priključil partizanom. Bil je kurir pri komandi mesta Koper in Brkinov. Padel je v bojih z Nemci pri vasi Slivje. Začasno je bil pokopan v vasi Herpelje-Kozina, leta 1947 je bil prekopan in prepeljan na domače pokopališče v Krško.

VIKTOR OMERZU,

sin Antona in Antonije, rojene Planinc, je bil rojen 7. marca 1913 v Sremiču v družini železničarskega delavca. Osnovno šolo je obiskoval na Vidmu.

Bil je brez poklica. Zaposloval se je priložnostno. Malo pred kapitulacijo bivše Jugoslavije je bil zaposlen v Litiji. Kmalu zatem se je zaposlil v Gradcu, od koder se je vrnil po letu dni. Zgodaj spomladi 1942 je prišel domov k bratu Francu, z njegovo pomočjo pa je šel preko nemško-italijanske meje v Mirno. Poleti se je pridružil partizanom. Padel je kot komandant jurišnega bataljona januarja 1945 pri Mirni. Grob ni znan.

MIRKO PIRC,

sin Jožeta in Antonije, rojene Alba, je bil rojen 31. decembra 1921 v Krškem. Osnovno šolo je obiskoval v Krškem, izučil se je mesarske obrti.

Jeseni leta 1941 je bil skupaj s starši izseljen v Nemčijo. Oktobra 1943 se je vrnil iz Nemčije in priključil Cankarjevi brigadi. V težkem boju z Nemci na Poljšniku pri Litiji je 27. septembra 1944 padel. Imel je čin podporočnika.

DUŠAN RADANOVIČ,

sin Ivana in Marije, roj. Gerald, je bil rojen 15. maja 1921 v Krškem v družini malega trgovca. V Krškem je obiskoval osnovno šolo in dokončal 4. razrede meščanske šole. V tiskarni bratov Rumpret v Krškem se je izučil za črkostavca.

Jeseni leta 1941 se je s starši umaknil v Ljubljano. Tu se je povezal z narodno-osvobodilnim gibanjem. Po kapitulaciji Italije, 11. septembra 1943, je odšel v partizane. Bil je v 1. bataljonu Ljubljanske brigade. S svojim vodom je bil mnogokrat prostovoljno v zelo težkih akcijah. V veliki nemški ofenzivi je bil

1. novembra na Ilovi gori ranjen v glavo. Borci so ga prenesli v svojo zasilno partizansko bolnišnico, vendar je 16. novembra 1943 umrl. Med borci je bil zelo priljubljen.

JANKO RESNIK,

sin Antona in Marije, roj. Kozole, je bil rojen 4. decembra 1927 na Sremiču pri Krškem v kmečki družini. Z uspehom je na Vidmu dokončal le 6. razredov osnovne šole in nato pomagal doma na posestvu.

V partizane je odšel 2. avgusta. Čeprav je bil že od rojstva invalid, je vse napore v partizanih mirno prenašal. Malo časa je bil v Kozjanskem odredu, nato je

odšel na Dolenjsko v manjšo enoto III. VDV bataljona pri Podturnu. Padel je v boju 15. aprila 1945 pri Sv. Ani pri Kočevju. Pokopan je v skupni grobnici v Kočevju.

HILDA ROŠTOHAR-VESNA,

hči Franca in Angele, roj. Rožaj, je bila rojena 15. septembra 1926 v Krškem. Oče je bil gradbeni delovodja. Osnovno in meščansko šolo je obiskovala v Krškem.

Pred izselitvijo se je s starši umaknila v Brestanico. Ker zaradi okupacije ni mogla končati slovenske meščanske šole, se je februarja 1942 vpisala v tretji razred nemške meščanske šole v Krškem. Po 14 dnevih je bila izključena s pojasnilom, da starši niso hoteli sprejeti Heimatsbund. Kasneje je morala sprejeti razne zaposlitve v službi Nemcev, ki so bile kratkotrajne in jih je lahko odklanjala zaradi materine bolezni. Poleti 1944 je dobila neodločljiv poziv za delo v Nemčiji, in sicer v vojno industrijo. Ko se je brat 15. septembra 1944 odločil za vstop v partizane, se je tudi ona tako odločila. 18. septembra 1944 se je priključila Kozjanskemu odredu. 1. 10. 1944 je bila dodeljena Bračičevi brigadi, 16. januarja 1945 pa Lackovemu odredu. Bila je četni politkomisar in imela čin poročnika. Padla je 4. marca 1945 v bojih z Nemci na Pohorju.

ALBIN ROŠTOHAR-BRUNO,

sin Franca in Angele, roj. Rožaj, je bil rojen 21. marca 1923 na Senovem. Njegov oče je bil gradbeni delovodja. Os-

novno in meščansko šolo je obiskoval v Krškem, ki jo je končal s prav dobrim uspehom.

Po končani šoli ni dobil primerne zaposlitve, zato se je šel na očetovo prigrivanje učiti tesarske obrti. V prostem času se je ukvarjal s športom, predvsem z nogometom in smučanjem. Pred izselitvijo se je s starši umaknil v Brestanico. Zaposlil se je pri gradbeniku Jožetu Ciuhi na Vidmu in bil pri njem skoraj tri leta. Poleti 1944 je dobil od nemške oblasti več pozivov za vstop v nemško vojsko, zato se je odločil in šel v partizane 18. septembra 1944 v Kozjanski odred. V brigadi Mirka Bračiča je bil borec od 1. oktobra 1944. Decembra 1944 je bila formirana 9. slovenska VDV brigada, kamor je bil dodeljen kot borec mitraljezec. Imel je čin starejšega vodnika in je bil odlikovan z medaljo za hrabrost. Padel je v bojih z Nemci februarja 1945 pri Slovenjem Gradcu.

IVKO RUMPRET,

sin Ivana in Gizele, rojene Zajc, je bil rojen 19. decembra 1924 v Krškem. Oče je bil tiskarnar. Osnovno šolo je obiskoval v Krškem. I. letnik meščanske šole je končal v Krškem, II. letnik gimnazije v Novem mestu, III. IV. in V. letnik pa v Ljubljani. Šolanje je prekinil zaradi okupacije.

Družina bi morala biti jeseni leta 1941 izseljena v Nemčijo. Izselitvi so se izognili z begom na Štajersko. V tem času je Ivko dokončal enoletno trgovsko šolo v Mariboru in se zaposlil pri »Arbeits-amtu«.

V partizane je odšel 27. maja 1944 v Lackov odred. Tu je bil borec do 15. oktobra 1944. V Tomšičevi brigadi je bil četni komisar. Padel je v bojih z Nemci 4. maja 1945 v Spodnjem Javorju pri Črni na Koroškem.

MAKS STRMECKI,

je bil rojen 30. maja 1908 v Vencouju pri Krminu v družini finančnega preglednika. Po končani osnovni šoli, ki jo je obiskoval v Krškem, je nadaljeval šolanje v gimnaziji v Ljubljani in se vpisal na medicinsko fakulteto. Član KP je postal leta 1928 in je delal kot član Pokrajinskega komiteja in Skoja za Štajersko, skrbel je za ilegalni tisk, 1929 pa je postal sekretar Pokrajinskega komiteja Skoja za Slovenijo in član Pokrajinskega komiteja KP za Slovenijo.

12. januarja 1930 je bil zaradi izdajstva v Trbovljah aretiran, marca 1931 pa v Beogradu obsojen na 7 let zapor; zaprt je bil v Sremski Mitrovici. V tem času

je intenzivno študiral marksistično ideologijo, ki mu je pozneje, ko se je ponovno posvetil političnemu delu, omogočila široko razgledanost. Po zaporu je aktivno sodeloval pri Zvezi delavskega ljudstva in Kmečko delavskem gibanju, predaval je v partijskih organizacijah, pisal članke v liste in revije in bil član kmečke komisije pri CKKPS.

Na koncu leta 1939 je prišel v Krško in se je zaposlil kot stažist v krški bolnišnici. V Krškem je organiziral močno partijsko in skojevsko organizacijo, 1940 leta pa samostojno partijsko okrožje za Posavje. Po zlomu stare Jugoslavije je odšel v Ljubljano, kjer je postal član propagandne komisije pri CK KPS.

V partizane je odšel aprila 1942, in sicer najprej na Notranjsko, kjer je s svojim bogatim ideološkim znanjem utrjeval in poglobljal borbenost mladih komunistov, mladincev in sodelavcev. (V partizanih je dobil ime Rok.) 26. februarja 1943 so ga ujeli italijanski vojaki pri Straži na Dolenjskem; pri zaslišanju je ponosno potrdil svojo pripadnost komunistični partiji, zaradi česar so ga okupatorji ubili. Vse življenje je bil zvest svojemu prepričanju, njegovo delo in življenje pa je bilo svetel vzgled mladi generaciji.

IVAN ŠEPEC,

sin Janeza in Marije, roj. Kukovičič, je bil rojen 15. oktobra 1923 v Sremiču šte. 16. Dokončal je 6. razredov osnovne šole na Vidmu.

Leta 1943 je bil prisilno mobiliziran v nemško vojsko. Leta 1944 je prišel na dopust. V nemško vojsko se ni več vrnil, odšel je v partizane, in sicer 20. avgusta 1944. Bil je borec Kozjanskega odreda. Padel je v jeseni leta 1944 v bojih z Nemci pri Kozjem.

RUPERT ŠKERBEC-SINE,

sin Ruperta in Helene, roj. Podobnik, je bil rojen 14. novembra 1927 v Krškem. Osnovno šolo je obiskoval v Krškem, prav tako tudi meščansko, katere pa ni dokončal, ker se je začela vojna.

S starši se je pred preseljevanjem umaknil v hribe nad Sevnico, kjer se je povezal z NOV. Delal je v mladinski organizaciji kot član odbora. Ob neki hajki se je umikal pred Nemci, bil je ranjen, zaradi česar je umrl v Zabjeku nad Sevnico 22. oktobra 1944. Pokopan je bil v Zabjeku, po osvoboditvi pa so ga svojci prenesli na domače pokopališče v Krško.

KAREL ŠKERBEC,

sin Antona, je bil rojen 27. avgusta 1917 na Dunaju. Do 14. leta je živel pri svoji materi na Dunaju. Tu je obiskoval tudi osnovno šolo.

Po končani šoli ga je oče materi odvzel, ga posinovil in ga izučil kovaške obrti. Pri njem je delal nekaj časa kot kovaški pomočnik. Leta 1943 je bil mobiliziran v nemško vojsko. Kot nemškega vojaka so ga Angleži ujeli. V ujetništvu se je prijavil za odhov v partizane. Čez Split je prišel v 12. brigado. V borbi v Kočevskem Rogu je padel aprila 1945. Grob ni znan.

MARJAN ZALOŽNIK,

sin Franca in Marije, roj. Habinc, je bil rojen 12. septembra 1927 na Polšci št. 3 v družini malega kmeta. Po končani osnovni šoli, ki jo je obiskoval na Vidmu, je pomagal na domačem posestvu.

Kozjanskemu odredu se je priključil 15. aprila 1944, kmalu je postal kurir TV linije, postaje 8 na Boču. V Skojo je bil sprejet 18. avgusta 1944. Padel je kot borec-kurir na Boču februarja leta 1945.

MILKA ZAVRIČ,

hči Martina in Marije, roj. Savnik, je bila rojena 27. aprila 1925 v Krškem v delavski družini. Osnovno šolo je obiskovala v Krškem.

Milka je bila s starši izseljena v Nemčijo. Od tam je pobegnila in se nekaj časa skrivala po Krškem in Brestanici. S pomočjo znancev je prešla nemško-italijansko mejo in srečno prišla v Ljubljano. Tam se je zaposlila kot fotografska vajenka pri Jožefu Kramariču. Njena sestra Jožefa je bila že v partizanih, zato se je odločila tudi Milka. V prvi polovici septembra 1943 se je priključila X. ljubljanski brigadi. V hudih bojih na Ilovi gori je bila ranjena v glavo in prsa in je še istega dne, to je 4. novembra 1943 umrla. Po osvoboditvi so jo prekopali in je pokopana na domačem pokopališču v Krškem.

OBMOČJE LESKOVCA

ANTON BIZJAK,

sin Jožeta, je bil rojen 1908. leta v Senušah pri Krškem v kmečki družini. Po končani osnovni šoli, ki jo je obiskoval v Leskovcu, se je izučil trgovske obrti.

V jeseni leta 1941 je bil z ženo Angelo preseljen v Nemčijo. Tam je opravljal rudarsko delo vse do leta 1944. Avgusta leta 1944 je pobegnil iz izgnanstva. Septembra 1944 je odšel v partizane, in sicer v III. bataljon Kokrškega odreda. Kot relejnega kurirja so ga Nemci decembra leta 1944 ujeli. Pri mučenju so mu zlomili roko in nogo in šele nato ustrelili. Zasilno je bil pokopan v gozdu pri Tržiču, sedaj pa je pokopan na pokopališču Kover pri Tržiču.

FRANC JENIČ,

sin Franca, je bil rojen 25. marca 1925 v Gaberjah pri Novem mestu. Nato je živel v Pristavi pri Podbočju. Po končani osnovni šoli, ki jo je obiskoval v Podbočju, je delal doma na posestvu.

Leta 1941 so njegovo družino selili. Franc je pobegnil preko nemško-italijanske meje in se aprila leta 1942 priključil Gorjanskemu bataljonu. Ustreljenega v boju, dne 4. 11. 1942 v Starem gradu pri Podbočju, so Italijani še z bajoneti razkosali. Pokopan je na pokopališču v Podbočju.

FRANC KAPLAN,

sin Alojza, je bil rojen 1916 v Zagrebu v delavski družini. Po končani osnovni šoli, ki jo je obiskoval v Leskovcu, se je izučil krojaške obrti.

Kot pomočnik je nekaj časa delal pri svojem mojstru v Leskovcu, dve leti pred služenjem vojaškega roka je delal v Zagrebu. Ob razpadu Jugoslavije je

služil kadroviski rok in se srečno vrnil v domači kraj. Kmalu se je zaposlil v Leobnu pri nekem krojaškem mojstru. V drugi polovici leta 1944 se je vrnil in odšel v partizane v Pohorski bataljon. Decembra 1944 je bil v bojih z Nemci na Menini planini ujet, odpeljan v zapor in nato v taborišče Manthausen, kjer je umrl.

NARODNI HEROJ MILKA KERIN- POHORSKA MILKA

je bila rojena 1. januarja 1923 v Velikem Podlogu. Po končanem 4. razredu meščanske šole v Krškem je nekaj časa živela doma pri starših, nato pa je šla v uk v Ljubljano.

Aprila 1941. leta je prišla domov in se je že jeseni istega leta pridružila skupini partizanov, ki so taborili na Spilerjevi špici na Gorjancih. Z dvema tovarišema iz skupine je šla na Štajersko. Nemci so jih ujeli v noči med 26. in 27. oktobrom 1941 pri kmetu Fridlu v Ravnem logu na Veterniku. Packu in Zidariču je uspelo pobegniti, Milko pa je orožniška postaja Kozje predala v sodne

zapore v Krškem. Iz Krškega so jo odpeljali 12. decembra 1941 v mariborske sodne zapore, 7. januarja 1942 pa na Borl. V zaporu na Borlu se je seznanila s skojevci in mladinci iz Ruš ter se posebej spoprijateljila z Linko Ksela in Nušo Namestnik. Istočasno so bile izpuščene iz Borla, toda Milka je morala oditi k svoji sestri Angeli Kotnik v Slovenj Gradec, kjer je bila pod policijsko kontrolo. Vsak dan se je morala javljati na gestapo. Po šestih tednih ji je gestapo ukazal, naj odide k materi, ki je bila z družino izseljena v Ehrenfriedersdorfu na Saškem. Pri materi Milka ni ostala več kot mesec dni. 2. avgusta 1942 je prišla v Ruše k sorodnici Selinškovi, od koder je šla v Ruško četo. 4. novembra 1942 je bila Ruška četa razformirana, Milka pa je bila dodeljena Pohorskemu bataljonu in poslana na teren na območje Mislinjske doline in Razborja. 24. novembra 1942 se je ponovno priključila bataljonu. Po uničenju Pohorskega bataljona je vstopila v Savinjski bataljon. 1943. leta je bila delegat štajerskih bork na I. kongresu AFŽ v Dobrniču. V Zasavskem bataljonu je bila politdelegat čete. Ko so Nemci 1944. leta obkoljevali ta bataljon na Menini planini, ga je vodila v boju in sama čuvala umik enote, dokler ni bil zadnji borec na varnem. Nazadnje je bila namestnik politkomisarja I. bataljona in sekretarka bataljonskega biroja KPS v Zidanškovi brigadi. Ko so osvobajali Savinjsko dolino, je Milka Kerinova 31. julija 1944. leta v hudih bojih za Ljubno padla, stara 21 let.

Za junaštvo je bila 29. novembra 1953. leta proglašena za narodnega heroja.

MIRKO KERIN,

sin Alojza in Alojzije, je bil rojen 26. junija 1927 v Velikem Podlogu. Osnovno šolo je obiskoval v Velikem Podlogu. Leta 1941 je bil skupaj s starši preseljen v Nemčijo. Decembra 1943 je pobegnil, 23. decembra prispel v Kamnik in 6. januarja 1944 je v Črešnjicah pri Moravčah stopil v Kamniško-Zasavski

odred. Februarja je bil kot borec dodeljen VII. korpusu artiljerijske brigade v zaščitni bataljon na območju Zumberka. Od 15. marca 1944 do 15. aprila 1944 je bil v oficirski šoli v Metliki. Zatem je postal pomočnik komandanta I. baterije Slovenske artiljerijske brigade. Med tem časom, v jeseni 1944, je obiskoval tudi partijski tečaj. Padel je v boju z ustaši 13. marca 1945 ob prehodu brigade iz Pisarovine v Slovenijo. Imel je čin podporočnika. Pokopan je v Jastrebarskem.

ALOJZ KRAMPELJ,

sin Franca in Marije, roj. Božič, je bil rojen 3. januarja 1898 v Drnovem v kmečki družini. Osnovno šolo je obiskoval v Leskovcu. Kmalu se je iz Drnovega izselil in se zaposlil v rudniku v Bosni. Zaradi naprednih idej je bil v stari Jugoslaviji preganjan in tudi zaprt. Z organizacijo narodnoosvobodilnega boja se je povezal takoj leta 1941. Leta 1944 je moral v ilegalo, zato se je priključil partizanom v Bosni. Padel je še istega leta neznano kje.

VINKO LAJKOVIĆ,

sin Jožeta, je bil rojen 8. januarja 1923 v Pristavi pri Leskovcu. Osnovno šolo je obiskoval v Leskovcu, 2. razreda meščanske šole pa v Krškem. Kot trgovski pomočnik se je zaposlil na Raki. Pred

izselitvijo se je umaknil preko italijansko-nemške meje, decembra 1943 pa je odšel v partizane. Dodeljen je bil VII. korpusu k skupini obveščevalcev. Marca 1945. leta je moral s skupino borcev prenesti preko Save radio oddajno postajo. Ko so prebredli Krko, so se utaborili v Krakovskem gozdu. Bili so izdani in Nemci so jih 27. marca 1945 ustrelili. Po osvoboditvi so ga prekopali in prenesli na pokopališče v Leskovec.

EDVARD LONGO,

sin Franca, je bil rojen leta 1913 v Velikem Podlogu v kmečki družini. Po končani osnovni šoli, ki jo je obiskoval v Velikem Podlogu, se je izčil ključavničarske obrti. Leta 1939 se je zaposlil pri vojaškem podjetju Baza na Trati pri Škofji Loki, stanoval pa je v Virmašah št. 1. Pred odhodom v NOV je bil zaposlen v LGW v Kranju, v sedanjosti Iskri kot mehanik.

28. maja 1943 je z ženo Marinko vstopil v partizane, in sicer v Škofjeloški odred. Ob nekem spopadu z Nemci je bil s skupino partizanov ujet, odpeljan v Begunje, od tam v taborišče v Bohinjsko Bistrico. Ustrelili so ga 28. julija 1943. Pokopan je v skupni grobnici v Begunjah.

MARINKA LONGO

je bila rojena leta 1920 (Virmaše) v Virmašah pri Škofji Loki. Bila je žena padlega Edvarda Longa.

Delala je v tekstilni industriji. V partizane je odšla skupaj s svojim možem Edvardom 28. maja 1943. V boju z Nemci 12. maja 1944, ko je videla, da so Nemci v premoči in da bi jim prišla živa v roke, si je z lastno bombo vzela življenje.

FRANC PACEK,

sin Janeza in Marije je bil rojen 22. avgusta 1914 v Velikem Podlogu pri Leskovcu v kmečki družini. Po končani osnovni šoli, ki jo je obiskoval v rojstnem kraju, je obiskoval tudi meščansko šolo v Krškem.

Vojaški rok je služil pri mornarici in se usposobil za poklic mornariškega strojnika in se je v tem poklicu tudi zaposlil.

Zaradi bolezni je moral službo pri mornarici zapustiti. Od tega časa dalje je živel pri starših v Velikem Podlogu. V svetu se je seznanil z idejami in bojem delavskega razreda. Pridobljeno revolucionarno znanje je v svojem kraju s pridom uporabljal. Član komunistične partije je postal 1939 in bil vključen v organizacijo v Velikem Podlogu. Od januarja 1940 pa do oktobra istega leta je bil zaradi napredne politične dejavnosti zaprt v Bileči. Po prihodu iz zapora se je ponovno povezal s svojo partijsko organizacijo v domačem kraju in bil istočasno član krške grupe, ker se je tudi on pripravljala na odhod v partizane. Po zajetju krške grupe ga je policija iskala na rojstnem domu. Ker je bil nato pravočasno opozorjen, se je umaknil z manjšo skupino borcev na Špillerjevo špico v Gorjancih. Jeseni 1941 se je nekaj časa zadrževal na Kozjanskem. Po razbitju 1. brežiške čete se je vrnil preko Save v Gorjansko četo. Marca 1942 je postal član inštruktorske vojaške skupine, imenovane od glavnega štaba NOV Slovenije, za novomeško okrožje. Belogardisti so ga 16. junija 1942 zajeli,

nečloveško mučili in ubili. Pokopan je v Stopičah pri Novem mestu.

LADISLAV POLC,

sin Vinka in Ane, roj. Butara je bil rojen 7. maja 1918 v Leskovcu. Osnovno šolo je obiskoval v Leskovcu. Mesarske obrti se je izučil doma pri očetu, pri katerem je delal vse do jeseni leta 1941. Leta 1941 je bil s starši preseljen v Nemčijo. V drugi polovici leta 1944 je iz Nemčije pobegnil. Avgusta 1944 je odšel v partizane, in sicer v Kozjanski odred. Padel je v boju z ustaši pri Zitomiru na Hrvaškem, kjer je tudi pokopan. Grob ni znan.

VINKO STARC,

sin Jožeta in Ane, roj. Lekše, je bil rojen 11. marca 1920 na Drnovem v kmečki družini. Po končani osnovni šoli, ki jo je obiskoval v Leskovcu, je pomagal doma na posestvu.

S starši je bil preseljen v Nemčijo. Moral se je zaposliti v rudniku bakra. Julija leta 1944 je iz pregnanstva pobegnil, se zatekel v Reštanj pri Senovem. V partizane je odšel avgusta 1944, v Kozjanski odred. 10. decembra 1944 je padel v boju z Nemci pri Šoštanju, kjer je tudi pokopan.

RADO TERŠELIČ,

sin Ivana in Marije, roj. Benkovič, je bil rojen 1. junija 1926 v Velikem Podlogu v kmečki družini. Osnovno šolo je obiskoval v Velikem Podlogu, meščansko pa v Krškem. Izučil se je trgovske obrti, zaposlil se je v Dravogradu in kasneje v Mariboru.

Septembra 1943 je odšel v partizane, in sicer v Šercerjevo brigado. Kasneje je prišel na Štajersko. V bojih z Nemci je bil 18. decembra 1944 nekje pri Celju ujet. Zaprli so ga v celjske zapore, kjer so ga mučili. Ustrelili so ga v Vojniku s sedmimi tovariši 19. decembra 1944. Pokopan je v skupni grobnici na pokopališču v Vojniku.

HINKO ZAKŠEK,

sin Henrika in Veronike, roj. Singer, je bil rojen 3. decembra 1921 v Stari vasi v obrtniški družini. Osnovno šolo je obiskoval v Leskovcu, kjer se je tudi izučil pekarske obrti.

Iz razpuščene stare jugoslovanske vojske je srečno prišel domov. Ob preseljevanju se je umaknil preko meje na italijansko stran. Spomladi 1942 se je priključil II. grupi odredov, s katero je prišel na Štajersko v Kozjansko četo. V boju z Nemci med Sromljami in Pišecami je bila četa razbita, Zakšek pa ujet. V Pišecah so partizani ustrelili domačega izdajalca, za kazen pa so Nemci ustrelili devet talcev, med njimi tudi Hinka Zakška, in sicer 29. aprila 1943. Pokopan je v skupni grobnici na pokopališču v Pišecah.

Pripis:
Hinko Zakšek je bil komandir 2. čete Kozjanskega bataljona

JOŽE ZORIČ,

sin Ivana in Neže, roj. Arh, je bil rojen 22. februarja 1922 na Bregah. Osnovno šolo je obiskoval v Leskovcu. Izučil se je kovaške obrti in se zaposlil pri svojem mojstru v Krškem pri kovaču Šobaku.

Po kapitulaciji Jugoslavije se je zaposlil v Gradcu, vendar se je leta 1942 vrnil na italijansko območje. Že aprila 1942 se je priključil Gorjanskemu bataljonu. Decembra istega leta je bil kot borec dodeljen Cankarjevi brigadi. Februarja 1943 je imela Cankarjeva brigada hude boje z ustaši pri Vidovini — Zumberak. V tej borbi je padel, a grob ni znan.

VLADIMIR ZUPANČIČ,

sin Franca in Ivane, roj. Zakšek, je bil rojen 23. junija 1924 v obrtniški družini. Od 2. leta je živel pri svoji teti, materini sestri Frančiški Zakšek na Libni. Po končani osnovni šoli, ki jo je obiskoval na Vidmu, se je pri mojstru Albinu Štefančiču iz Stare vasi izučil čevljarске obrti.

Leta 1942 se je kot čevljar zaposlil v Grazu. Delo v tovarni je pustil proti koncu leta 1942. V partizane je odšel 7. februarja 1943 in je bil borec v Kozjanski četi. Četa je bila zaradi izdajstva razbita, Zupančiča pa so ujeli in odpeljali v mariborski zapor. Ko je skupina borcev Kozjanskega bataljona likvidirala domačega izdajalca v Pišecah, so Nemci ustrelili 9 talcev, med njimi tudi Vladimirja Zupančiča. Pokopan je v skupni grobnici na pokopališču v Pišecah.

OBMOČJE PODBOČJA

JANEZ AJSTER,

sin Janeza in Marije, roj. Barbič, je bil rojen 31. januarja 1914 v Brlogu. Po končani osnovni šoli je delal na domačem posestvu.

K partizanom je odšel 23. februarja 1943, in sicer v I. bataljon Cankarjeve brigade. Padel je v boju z Italijani 19. marca 1943 pri Ambrusu. Njegov grob ni znan.

IVAN AMBROŽIČ

je bil rojen v Gorici na Primorskem.

Leta 1944 se je bojeval v 7. korpusu NOV. Dodeljen je bil »leteči patroli«, ki je operirala v vzhodnem predelu Gorjancev. V Šutni pa so ga 4. dec. 1944 belogardisti v boju ubili. Pokopan je na pokopališču v Podbočju.

ALOJZ BANIČ,

sin Franca in Uršule, roj. Koretič, se je rodil 19. junija 1910 v Starem gradu. Starši so živeli v Kalce-Naklu, medtem ko se je Alojz pred izselitvijo umaknil v Kočevje. Partizanom se je pridružil spomladi 1943 v Cankarjevi brigadi. Padel je v boju z Italijani 1. avgusta 1943 pri vasi Sad.

MIHA BARBIČ

se je rodil 6. avgusta 1921 v Brezju pri Podbočju v kmečki družini. Po končani osnovni šoli je delal na domačem posestvu.

23. februarja 1943 je odšel v Cankarjevo brigado. Novembra 1944 je padel v Suhi krajini v boju z belogardisti. Grob ni znan.

MATO BARAC,

sin Vinka in Ane, roj. Zupan, je bil rojen 25. oktobra 1914 v Ladviču pri Crikvenici v Hrvatskem primorju v obrtniški družini. Po končani osnovni šoli se je izučil za zidarja in delal kot zidarski delovodja v raznih krajih. V Dolu pri Kostanjevici se je tudi poročil.

19. maja 1942 je odšel v partizane, in sicer v Gorjanski bataljon. Po kapitulaciji Italije je bil poslan v 15. brigado, kjer je 19. februarja 1944 padel v boju z Nemci v vasi Mladje pri Kostanjevici. Pokopan je na pokopališču v Podbočju.

JOŽE BOŽIČ

je bil rojen 23. marca 1923 v Prušnji vasi. Po osnovni šoli, ki jo je obiskoval v Črneči vasi pri Kostanjevici, je delal na domačem posestvu. Ker pa je bilo doma še več bratov in sestra, je želel sam postati mehanik, vendar se mu želja ni uresničila, saj se je prav takrat pričela vojna.

Božičeva hiša je bila ena izmed prvih partizanskih hiš v tem kraju, saj so se pri njih zbirali prvi partizani. V Cankarjevo brigado je vstopil 22. febru-

arja 1943 in je kot borec sodeloval v bojih v Suhi krajini. Pri Žužemberku je bil 19. marca 1943 ranjen, umrl pa je 30. marca 1943 v Kočevskem Rogu.

ALOJZ BUČIČ

je bil rojen 23. aprila 1907 v Šutni. Po poklicu je bil kmetovalec. V narodno-osvobodilnem gibanju je delal v svojem kraju od leta 1941. Nemci so ga ubili 2. septembra 1942, ko je stražil ob nemški meji.

AMALIJA BUČAR,

hči Alojza in Angele, roj. Longo, se je rodila 20. aprila 1924 v vasi Selo. Osnovno šolo je obiskovala v Podbočju. Po končani šoli je delala na očetovem posestvu.

Kot begunka se je zaposlila na žagi v Kočevju. K partizanom je odšla. 9. septembra 1943. leta. Padla je kot borka 14. oktobra 1943. leta v veliki nemški ofenzivi v Begunjah pri Rakeku. Grob ni znan.

SILVESTER COLARIČ,

sin Alojza in Neže Jereb, je bil rojen 14. septembra 1928 v Dolu pri Podbočju v kmečki družini.

Po končani osnovni šoli je pomagal doma na kmetiji. V jeseni 1943 pa so ga mobilizirali belogardisti, vendar mu je uspelo sredi leta 1944 pobegniti v partizane, in sicer v Cankarjevo brigado. Pozneje je odšel na Notranjsko, kjer so ga ubili belogardisti. Dan in kraj smrti ni znan.

OTMAR COLARIČ,

sin Alojza in Neže Jereb, je bil rojen 28. septembra 1921 v kmečki družini. Po končani osnovni šoli v Podbočju je delal na domačem posestvu.

Februarja 1943 je odšel v partizane. Dodeljen je bil I. bataljonu Cankarjeve brigade. Ranjen je bil v Mali vasi v Beli krajini, zdravil se je v Roški bolnišnici, kjer je 3. aprila 1943 umrl. Pokopan je v Stari žagi pri Žužemberku.

JOŽE DEČEKO,

sin Leopolda in Marije, roj. Golobič, je bil rojen 17. oktobra 1926 na Pristavi v obrtniški družini. Po končani osnovni šoli v Podbočju je odšel v Ljubljano, kjer se je izučil za mizarja.

Kmalu po zlomu stare Jugoslavije se je vrnil domov, 3. aprila 1942 pa je odšel k partizanom, in sicer v 1. četo Gorjanskega bataljona. Padel je 10. aprila 1943 v Čatežu pri Zaplazu blizu Trebnjega.

ALOJZ DOBRAVC,

sin Jožeta in Terezije, roj. Lozar je bil rojen 1. januarja 1915 v Malem Mraševu v kmečki družini. Po končani osnovni šoli je pomagal na domačem posestvu.

Po zlomu Jugoslavije se je vsa družina umaknila pred Nemci na italijansko stran. 12. oktobra 1943 je odšel v partizane, toda že 24. oktobra 1943 je padel v boju z Nemci v Črneči vasi. Pokopan je v Podbočju.

LOJZE GLINŠEK

je bil rojen 14. junija 1918 v Podbočju v kmečki družini. Po končani osnovni šoli se je izučil za krojača. Februarja 1943 je odšel k partizanom v Cankarjevo brigado. Kmalu potem je bil v Ambrusu ranjen v boju z belogardisti in Italijani. 19. marca 1943 je umrl.

ANTON GORENC,

sin Antona in Marije, roj. Koretič, je bil rojen 4. julija 1925 v Dolu. Po končani osnovni šoli se je preživljal kot kmečki delavec.

23. februarja 1943 je odšel k partizanom v Cankarjevo brigado. Padel je 19. marca 1943 v Smuki v boju z Italijani. Njegov grob ni znan.

KAREL JALOVEC

je bil rojen 13. januarja 1920 v Dolu v obrtniški družini. Po končani osnovni šoli se je izučil za mesarja.

21. maja 1942 je odšel k partizanom v Gorjanski bataljon, od koder je odšel v Cankarjevo brigado. Padel je kot mitraljezec julija 1943 v bližini Šentjerneja. Po vojni so njegove posmrtno ostanke prenesli na pokopališče v Podbočju.

FRANC JALOVEC

je bil rojen 17. septembra 1927 v Brodu v kmečki družini. Po končani osnovni šoli je pomagal na domačem posestvu. 12. oktobra 1943 je bil mobiliziran v Gubčevo brigado, že 24. oktobra 1943 pa je padel v boju z Nemci v Črneči vasi. Pokopan je na pokopališču v Podbočju.

JANEZ JORGA,

sin Janeza in Marije, je bil rojen 7. maja 1921 na Brodu.

Po končani osnovni šoli se je izučil za kolarja in je živel v Žužemberku, od

koder je oktobra 1942 odšel k partizanom v Gubčevo brigado. Padel je blizu Kočevja decembra 1942. Njegov grob ni znan.

JOŽE KODRIČ

je bil rojen 4. februarja 1914 v Podbočju v družini poštnega uslužbenca.

Po končani osnovni šoli se je izučil za mizarja v Krškem, pozneje pa je bil pismonoša v Podbočju. Oktobra 1942 je odšel k partizanom v Cankarjevo brigado. Padel je 24. aprila 1944 na Igu.

JANEZ KODRIČ,

sin Janeza in Neže, roj. Božič, je bil rojen 8. septembra 1921 v Brezju. Po končani osnovni šoli je pomagal na domačem posestvu.

Novembra 1942 je odšel k partizanom v Cankarjevo brigado. Padel je januarja 1945 v Podturnu pri Dol. Toplicah. Njegov grob ni znan.

MIHA KODRIČ,

sin Mihe in Katarine, roj. Ukovič, je bil rojen 20. decembra 1902 v Brezju v obrtniški družini. Po končani osnovni šoli se je izučil za kovača in si ustvaril družino.

9. novembra 1944 je odšel k partizanom v Cankarjevo brigado. Padel je aprila 1945 v bojih v Suhi krajini. Grob ni znan.

JOŽE KODRIČ,

sin Jožeta in Antonije, roj. Banič, je bil rojen 14. novembra 1925 v Šutni. Osnovno šolo je obiskoval v Podbočju, pozneje pa se je na Jesenicah učil krojaške obrti.

Med okupacijo se je vrnil domov in februarja 1944 odšel k partizanom v Gubčevo brigado. Padel je junija 1944 v Gorenji vasi v Žumberku na Hrva-

škem. Pokopan je pri Sv. Mihaelu v Žumberku.

ANTON KUCHAR,

sin Antona in Jožefe, roj. Miklavčič, je bil rojen 15. decembra 1914 v Šutni v kmečki družini. Osnovno šolo je obiskoval v Podbočju, potem pa je pomagal na domačem posestvu.

K partizanom je odšel junija 1942, julija istega leta je padel pri Ratežu na Dolenjskem. Pokopan je v Smolenji vasi.

ANTON KOŽAR,

sin Antona in Jožefe, roj. Kodrič, je bil rojen 22. aprila 1925 na Brodu v kmečki družini. Po končani osnovni šoli je pomagal na domačem posestvu.

Po zlomu Jugoslavije se je vsa družina umaknila pred Nemci na italijansko stran. 12. oktobra 1943 je odšel k partizanom v Gubčevo brigado. Padel je 14. decembra 1943 v Višnji gori. Pokopan je v Žužemberku.

JOŽE MAROLT,

sin Franceta in Antonije, roj. Colarič, je bil rojen 13. julija 1923 v Podbočju, kjer je obiskoval tudi osnovno šolo, pozneje pa je pomagal pri delih na domačem posestvu.

3. februarja 1942 je odšel k partizanom v Gorjanski bataljon. Padel je 18. februarja 1943 pri napadu na samostan v Pleterjah.

FRANC MIKLAVČIČ

je bil rojen 25. septembra 1901 v Podbočju v kmečki družini. Po končani osnovni šoli je pomagal na domačem posestvu, se poročil in se preživljal s priložnostnim kmečkim delom.

Že 1942 je pričel podpirati NOV, oktobra 1943 pa je odšel k partizanom v Gubčevo brigado. Še isti mesec je

padel v boju z Nemci. Pokopan je na pokopališču v Podbočju.

FRANC OLOVEC,

sin Jožeta in Neže, roj. Sintič, je bil rojen 8. marca 1922 na Brlogu v kmečki družini. Osnovno šolo je obiskoval v Podbočju, pozneje pa je pomagal pri delu na domačem posestvu.

23. februarja 1943 je odšel k partizanom v Cankarjevo brigado. Padel je 1. oktobra 1943 v boju z Nemci in belogardisti pri Muljavi na Dolenjskem. Pokopan je na Muljavi.

FELIKS PETERČIČ,

sin Feliksa in Jožefe, roj. Kodrič, se je rodil 28. novembra 1921 v Starem gradu v revni kmečki družini. Preživel je se je z dnino.

Mobiliziran je bil v Cankarjevo brigado meseca februarja 1943. leta. Kot borec te brigade je padel 20. marca 1943. leta v Starem Logu pri Kočevju, kjer je tudi pokopan.

MARTIN PETERČIČ,

sin Franca in Marije, roj. Pisansky, je bil rojen 28. oktobra 1901 v Starem gradu v kmečki družini. Osnovno šolo je obiskoval v Podbočju, se poročil in preživel s priložnostnim kmečkim delom.

Že leta 1942 je pričel sodelovati z NOV, 12. oktobra 1943 pa je odšel k partizanom v Gubčevo brigado. Padel je na Vodenicah 21. oktobra 1943 v boju z Nemci.

ALOJZ PIŠEK,

sin Janeza in Marije, je bil rojen 14. maja 1916 na Brodu. Po končani osnovni šoli v Podbočju se je izučil za trgovskega pomočnika in je služboval v Leskovcu pri Krškem.

Poleti 1942 je odšel k partizanom v Gorjanski bataljon. Pozneje je odšel v Cankarjevo brigado. V KP je bil sprejet 1943 leta. Padel je 16. marca 1944 na Javorici pri Sentjerneju v boju z belogardisti.

JOŽE SMUKOVIČ,

sin Jožeta in Marije, je bil rojen 15. avgusta 1926 v Podbočju v obrtniški družini. Po končani osnovni šoli se je izučil za mizarja.

Že leta 1942 je odšel k partizanom v Gorjanski bataljon. Pozneje je prestopil k belogardistom, vendar je septembra 1944 ponovno pobegnil k partizanom. 18. februarja 1945 je padel v Podbočju v boju z belogardisti. Pokopan je na pokopališču v Podbočju.

NACE STANIČ

je bil rojen 1. aprila 1905 v Podbočju v obrtniški družini. Po končani osnovni šoli se je izučil za mesarja in nekaj časa delal doma, saj so imeli mesarijo in gostilno. Pozneje je odšel v Beograd in se ob začetku vojne vrnil domov.

Že v stari Jugoslaviji je bil član naprednih političnih strank. Za OF je pričel delati že leta 1941. Kot aktivist je delal na območju Podbočja vse do italijanske

ofenzive, ko je odšel v ilegalo in postal član rajonskega odbora OF Podbočje. 13. februarja 1943 so ga v Brezovici ujeli in ubili ustaši. Pokopan je na pokopališču v Podbočju.

LADO STANIČ

je bil rojen 8. februarja 1922 v Podbočju v obrtniški družini. Po končani osnovni šoli se je izučil za mesarja, nato pa je pomagal očetu, ki je imel gostilno in mesarijo v Podbočju.

V stari Jugoslaviji je bil član naprednih političnih organizacij. K partizanom je odšel že februarja 1942 v Gorjanski bataljon. Padel je pri vasi Gaberje pod Gorjanci oktobra 1942. Pokopan je v Podbočju.

MATIJA STIPANIČ,

rojen septembra 1922 v Prušnji vasi pri Kostanjevici, občina Krško, je bil doma v kmečki družini. Po končani osnovni šoli je delal na domačem posestvu. 22. februarja 1943 je odšel k partizanom v Cankarjevo brigado, vendar se je zaradi slabega zdravja začasno vrnil domov. Na koncu istega leta se je priključil I. bataljonu Cankarjeve brigade.

V veliki nemški ofenzivi je 22. oktobra 1943 padel v Ledeči vasi. Po osvoboditvi so njegove posmrtni ostanke prepeljali na domače pokopališče v Kostanjevico. Med narodnoosvobodilnim bojem se je izkazal kot vesten in požrtvovalen borec in skojevec.

MARTIN STIPANIČ,

rojen 1911 leta v Prušnji vasi pri Kostanjevici, občina Krško, je bil doma v kmečki družini.

Po končani osnovni šoli je delal na domačem posestvu, 22. februarja 1943 je odšel k partizanom v II. bataljon Cankarjeve brigade, kjer je postal tudi komandir čete. Padel je aprila 1945 nekje v okolici Ljubljane. Njegov grob ni znan.

ALOJZ STOPAR,

sin Janeza in Neže, roj. Barbič, se je rodil 13. decembra 1923 v Gradnju št. 2 v kmečki družini. Po končani šoli je delal na domačem posestvu. K partizanom je odšel poleti 1943. leta. Bil je obveščevalec VII. korpusa. Še pred tem pa je za NOV delal na terenu. Belogardisti so ga ujeli v domači hiši in ga dne 11. 2. 1945. leta na mestu usmrtili. Pokopan je na pokopališču v Podbočju.

RUDOLF STROJIN,

sin Rudolfa in Lucije, je bil rojen 30. oktobra 1920 v Dobravi pri Podbočju v kmečki družini. Po končani osnovni šoli je pomagal pri delu na domačem posestvu.

Napredne ideje mu je posredoval oče, ki je bil v oktobrski revoluciji v Rusiji, zato je že 24. aprila 1942 odšel k partizanom v Cankarjevo brigado. Padel je 7. novembra 1943, ko so partizani minirali progo pri Trebnjem. Pokopan je v Trebnjem.

FRANC STRGAR,

sin Janeza in Jožefe, roj. Jerele, se je rodil 5. oktobra 1922 v Dolu. Osnovno šolo je obiskoval v Podbočju. Bil je poljski delavec in je do izselitve živel pri starših na skromnem posestvu. Kot begunec je od 1941. leta živel v Pirošici pri nekem kmetu kot gospodarski pomočnik. K partizanom je odšel 1944. leta v Kozjanski odred, kjer je še istega leta padel. Grob ni znan.

FRANC STRGAR,

sin Alojza in Angele, roj. Pirc, je bil rojen 3. februarja 1912 v Dolu v kmečki družini.

23. februarja 1943 je odšel k partizanom, vendar so ga Nemci oktobra 1943 ujeli in v vasi Mladje ustrelili. Njegove posmrtno ostanke so po vojni prenesli na pokopališče v Podbočje.

STANKO ŠRIBAR,

sin Alojza in Neže, roj. Vrhovšek, je bil rojen 19. aprila 1924 v Malem Mraševu. Po končani osnovni šoli se je izučil v Ljubljani za avtomehanika in se vrnil domov.

10. oktobra 1942 je odšel k partizanom v II. bataljon Cankarjeve brigade. Padel je v boju na Javorici 16. marca 1944. Pokopan je v Podbočju.

FRANC UNETIČ

se je rodil 30. junija 1920 v Gradcu v kmečki družini. Živel je na kmetiji pri bratu.

V partizane je odšel spomladi 1942. v Gorjanski bataljon. Z Martinom Bajcem in ostalimi tovariši je 25. junija 1942 padel v italijansko zasedo na Dol. Prekopi. Ostali so se rešili, medtem ko je bil Unetič smrtno ranjen. Pokopan je na Oštercu.

FRANC VEGELJ

je bil rojen 11. januarja 1908 v Premagovcih v kmečki družini. Po končani osnovni šoli je delal na domačem posestvu.

Decembra 1942 je odšel k partizanom v Gorjanski bataljon. Padel je v boju z ustaši marca 1943 blizu vasi Jezernice pri Šošičah na Hrvaškem. Njegov grob ni znan.

FRANC VEGEL,

sin Janeza in Neže, roj. Kodrič, je bil rojen 25. julija 1911 na Planini. Po končani osnovni šoli je delal nekaj časa na domačem posestvu, nato je služboval pri žandarmeriji, nazadnje pa je delal v tovarni dežnikov v Samoboru.

K partizanom je prostovoljno odšel aprila leta 1942 v Gorjanski bataljon. Padel

je v boju z ustaši marca 1943 v Oštercu pri Krašiču v Žumberku.

JOŽE ZORKO,

sin Franca in Terezije, roj. Vintar, je bil rojen 1. maja 1921 na Dobravi. Po končani osnovni šoli v Podbočju je delal na domačem posestvu.

2. avgusta 1942 je odšel k partizanom v Gorjanski bataljon. V italijanski ofenzivi pa so ga ujeli in poslali v internacijo. Po kapitulaciji Italije se je priključil primorskim partizanom. Padel je v boju z Nemci 14. decembra 1943 v Koritnici pri Tolminu na Goriškem. Pokopan je v Tolminu.

OBMOČJE
R A K E

ŠTEFAN BAJC,

sin Martina in Terezije roj. Blatnik, je bil rojen 26. decembra 1908 v kmečki družini na Gmajni. Po končani osnovni šoli, ki jo je obiskoval na Raki, se je izučil čevljske obrti in živel z družino v Šentjerneju, kjer je imel tudi trgovino z usnjem.

Ob začetku okupacije se je povezal z narodnoosvobodilnim gibanjem in je bil zaradi tega tudi zaprt. Ko je 1943 prišel iz zapora, je odšel k partizanom, kjer je bil najprej v Gorjanskem bataljonu, pozneje pa je bil borec v IX. brigadi. Padel je v boju z belogardisti 22. oktobra 1944 na Velikem Lipovcu. Pokopan je v Šentjerneju.

ALOJZ DUH,

sin Franca in Neže, je bil rojen 26. septembra v delavski družini v Dolenji vasi. Po osnovni šoli, ki jo je obiskoval na Raki, se je preživljal s priložnostnim zaslužkom.

Ob okupaciji je odšel na Dunaj, kjer se je kot delavec zaposlil na železnici. Avgusta 1944 je odšel v partizane v Kozjanski odred. Januarja 1945 je odšel s skupino borcev minirat železniško progo v bližini Šentjanža, kjer so padli v nemško zasedo. V boju je padlo več borcev, med njimi tudi Alojz Duh.

JOŽE ERCEG,

sin Jožeta, je bil rojen 15. aprila 1918 v družini siromašnih staršev. Po končani osnovni šoli, ki jo je obiskoval na Raki, se je v Škocjanu izučil za peka in živel v tem kraju do okupacije, ko je bil preseljen v Nemčijo.

Od tam je junija 1944 pobegnil in se 6. oktobra 1944 pridružil partizanom Lackovega odreda, v katerem je bil desetar. Padel je v bojih pri Rotvanju ob avstrijski meji 18. novembra 1944.

FRANC MALENŠEK,

sin Alojza in Jožefe, je bil rojen 29. decembra 1924 v kmečki družini v Zalogah. Po končani osnovni šoli, ki jo je obiskoval na Raki, je ostal na domačem posestvu. Ker so nameravali Nemci jeseni 1941 izseliti družino v Nemčijo, se je umaknil na Muljavo.

Septembra 1943 je Franc odšel v partizane v Gubčevo brigado, kjer je bil mitraljezec. V boju z Nemci je padel 2. januarja 1944 na Polici.

FRANC MESOJEDEC,

sin Martina in Alojzije roj. Duh, je bil rojen 30. marca 1925 v kmečki družini na Dobravi pri Raki. Po končani osnovni šoli, ki jo je obiskoval na Raki, je ostal na domačem posestvu.

Ker so nameravali Nemci jeseni 1941 družino preseliti, se je umaknil v Šalko vas pri Kočevju, kjer se je zaposlil v kočevskem rudniku. V partizane je odšel 8. septembra 1943 v Prešernovo brigado. Sodeloval je tudi v boju za Turjak. Imel je čin poročnika in odlikovanje za hrabrost. Padel je v boju z Nemci in belogardisti 6. januarja 1945 na Polomu v Suhi krajini.

ALOJZ MESOJEDEC,

sin Martina in Alojzije roj. Duh, je bil rojen 30. maja 1926 v kmečki družini na Dobravi pri Raki.

Skupaj z ostalo družino se je tudi Alojz umaknil pred izselitvijo v Šalko vas pri Kočevju in se zaposlil kot delavec v kočevskem rudniku. Kot partizan se je bojeval v IX. brigadi in bil tudi ranjen. Po ozdravljenju v Italiji je bil dodeljen jurišnemu bataljonu XV. divizije. Padel je v boju z Nemci in belogardisti 6. januarja 1945 na Polomu v Suhi krajini.

FELIKS NOVŠAK,

sin Neže Maznik, je bil rojen 25. maja 1914 v kmečki družini na Raki. Po končani osnovni šoli, ki jo je obiskoval v domačem kraju, se je zaposlil v Kranju, kjer se je tudi poročil.

Oktobra 1943 je odšel v partizane in je bil dodeljen komandi mesta Kamnik. Prve dni junija 1944 pa so ga belogardisti ujeli, izročili gestapu in 24. junija 1944 ustrelili v Predosljah.

JOŽE POVHE,

sin Janeza in Julijane, roj. Brudar, je bil rojen 10. marca 1914 v kmečki družini v Jenku. Po končani osnovni šoli, ki jo je obiskoval na Raki, se je kmalu zaposlil v rudniku Trbovlje.

Na tem področju se je v času okupacije tudi povezal z narodnoosvobodilnim gibanjem, zaradi česar so ga Nemci tudi aretirali, vendar jim je uspel pobegniti se je vključil v NOV. Leta 1945 je padel v boju pri Zužemberku.

OBMOČJE
SENOVEGA

SLAVKO ANDERLUH

je bil rojen 25. maja 1909 v Mežnaju pri Stični na Dolenjskem. Oče Franc je kmalu nato odšel za zaslužkom v Ameriko. Mati pa se je preselila na Veliki Kamen, kjer je imela majhno trgovino, s katere dohodki je preživljala svojih 6 otrok s precejšnjo težavo.

Ladislav je bil po končani osnovni šoli trgovski vajenec v Krškem, kjer je bil tudi pomočnik vse do selitve. Bil je zaveden Slovenec. Že leta 1941 se je povezal z osvobodilno fronto in prvimi partizani. Ob času selitve se je umaknil na Veliki Kamen k svoji materi. Na terenu je kot aktivist spodbujal ljudi k upor in sabotaži. Ko so mu Nemci prišli na sled, je odšel 7. 9. 1944 v partizane, kjer je bil referent za prehrano okrajnega narodnoosvobodilnega odbora Senovo—Blanca. Dne 28. 1. 1945 je pri vasi Lošče naletel na nemško smučarsko patrolo, ki ga je ranila. Na kraju samem je zaradi ran tudi umrl. V jeseni leta 1945 so ga svojci prekopali in prenesli na pokopališče v Koprivnico.

FRANC BEVC

je bil rojen 15. oktobra 1902 v Gabrijelah, okraj Trebnje kot sin malega kmeta in delavca.

Že v mladosti mu je umrla mati, nekoliko pozneje pa je izgubil tudi očeta.

Zato se je moral še kot šoloobvezni otrok sam boriti za kruh in lastni obstoje. Osnovno šolo je obiskoval v Mokronogu ter jo tudi končal. Bil je zelo nadarjen. Ker je želel boljši zaslužek, je odšel v tujino. Nikjer ni uspel, zato se je vrnil v domači kraj. Tu je večkrat menjal službo. Delal je v tovarni, nato pri gradnji cest, od tam je bil premeščen kot delovodja k železniški gradnji. Ko pa je bila železnica dograjena, je bil premeščen k rudniku Senovo, kjer je bil v službi do leta 1944. Za narodnoosvobodilno gibanje je delal od 1943 leta kot ilegalec. Meseca avgusta 1944 je vstopil kot prostovoljec v NOV v Kozjanski odred. Padel je v borbi z Nemci 28. januarja 1945 v Loščah, kjer je tudi pokopan.

FRANC BENEDEJČIČ

se je rodil 16. marca 1913 v kraju Kozarščice št. 30 pri Tolminu, kot sin posestnika.

1921. leta sta se z materjo Marijo preselila v Ameriko, kjer je bil že zaposlen njegov oče kot rudar. Leta 1926 se je vsa družina vrnila zopet v svoj rojstni kraj na svoje malo posestvo, kjer so skupno živeli do 1928. leta. Zaradi fašističnega terorja so morali posestvo na

Primorskem prodati in se preseliti kot zavedni Slovenci v Jugoslavijo. Tu so kupili srednje veliko posestvo. Zaradi nasprotovanja okupatorju so jih Nemci 1941. leta izselili na Hrvaško v vas Ravneš, okraj Bjelovar. Že 1942. leta je pokojni Benedejčič navezal prve stike v NOV ter kot aktivist delal na terenu. 26. aprila 1943 pa je stopil v NOV kot borec 12. brigade 10. korpusa. Bil je v različnih bojih v okolici Bele gore. Ker je bil več angleškega jezika, je bil tolmač na letališču v Grobovnici. Pogrešan je od 7. marca 1945. leta.

EMIL BLAŽEVIČ

je bil sin malega kmeta Jožeta in Frančiške, rojene Zornada. Rojen je bil 6. novembra 1923 v Boču v Istri.

14. junija 1942 je s skupino mladih fantov vstopil v narodnoosvobodilno vojsko v Kozjansko četo. Udeležil se je miniranja proge med Rimskimi Toplicami in Zidanim mostom, napada na občino v Loki pri Zidanem mostu, napada na električno centralo v Bistragrabnu pri Kozjem. Julija 1942 pa je bil v boju z Nemci pri Rogaški Slatini ranjen v nogo in ujet. Ranjenega so Nemci odpeljali

v bolnišnico Brežice, od tam pa v celjsko bolnišnico. 2. oktobra 1942 je bil mladi Emil v Mariboru ustreljen kot talec.

FRANC BOHORČIČ

sin Dominika, je bil rojen 18. februarja 1913 v vasi Dobrava, občina Krško. Doma je bil v mali kmečki družini, osnovno šolo je obiskoval pri Sv. Antonu in dovršil 4 razrede. Do leta 1932 je delal doma na malem posestvu. Še istega leta pa je odšel v Srbijo, kjer se je v Aleksincu zaposlil kot rudar. Tu je bil zaposlen do časa, ko je moral na odslužbo kadrovskega roka. V vojsko je odšel v letu 1933 ter služil 18 mesecev nekje v Makedoniji. Ko se je vrnil 1935. leta iz vojske domov, se je zaposlil v rudniku Senovo, kjer je bil kot rudar vse do 24. aprila 1944. Istega dne je bil aretiran, odveden v zapore, kjer je bil do 15. avgusta 1944. Po izpustu iz brežiških zaporov se je vrnil na svoj dom na Dobravo ter bil doma do 31. oktobra. Tega dne je stopil v NOV v Kozjanski odred. Premeščen je bil v Kamniško-zasavski odred. Padel v Kamniških planinah 8. februarja 1945. leta.

FRANC BOHORČ

sin Jožeta, je bil rojen 16. septembra 1925 v Dobravi št. 44, pri Dovškem. Doma je bil v siromašni kmečki družini. Osnovno šolo je obiskoval na Senovem ter dovršil 3 razrede. Vse življenje je skromno živel pri svojih starših in opravljal vsa kmečka dela. V NOV je bil mobiliziran 30. oktobra 1944. leta v Kozjanski odred. Od tod je bil poslan v Kamniško-zasavski odred, kjer je bil borec. V istem odredu je padel 8. februarja 1945. leta nekje v Kamniških planinah v hudem boju z Nemci.

FRANC BOŽIČ

je bil rojen 15. aprila 1900 na Čretežu, kot sin Martina in Marije, rojene Krašovec. Starši so bili lastniki malega posestva. Ker pa je bilo v družini četvero otrok, je bilo doma premalo kruha za vse. Zato se je Franc že leta 1923 zaposlil v rudniku Senovo. Toda gospodarska kriza mu je vzela to zaposlitev. Ponovno

je dobil zaposlitev v tem rudniku leta 1937.

6. 9. 1944 je stopil v narodnoosvobodilno vojsko ter bil dodeljen delovni četi Kozjanskega odreda. Ob priliki velike nemške ofenive, 4. januarja 1945, je zašel Božič v Prevorskem Dobju vasedo, iz katere se ni mogel rešiti. Ker se na noben način ni hotel vdati sovražniku, si je sam končal življenje.

IVAN BOŽIČNIK

je bil rojen 25. maja 1925 v Koprivnici kot sin srednjega kmeta.

Vse svoje življenje, do mobilizacije v nemško vojsko, je delal doma na posestvu pri starših. Osnovnošolsko obveznost je dovršil v Koprivnici. Leta 1943 je bil kot osemnajstletni mladenič mobiliziran v nemško vojsko in kot nemški vojak poslan v Francijo. Kot zaveden Slovenec je dobil stike s francoskimi partizani in pričel z njimi sodelovati. Iz nemške vojske je pobegnil. Nekaj časa se je skrival pri raznih civilistih, dokler se mu ni ponudila prilika, da je lahko pobegnil k Angležem, kjer se je javil med prostovoljce, ki so se zbirali v NOV. Dodeljen je bil V. prekomorski brigadi, ki se je borila skupaj z našo IV. armado. Tik pred osvoboditvijo, maja 1945. leta je na poti iz Splita proti Ljubljani padel.

RUDI BRENCE

je bil rojen 8. septembra 1926 na Senovem kot sin Rudolfa in Jožefe, rojene Drnovšek. Oče je bil poklicni rudar brez vsakega premoženja.

Sin Rudi je bil do sedemnajstega leta pri starših, nato pa je delal v rudniku Senovo. Njegov oče je bil že v bivši Jugoslaviji član Zveze rudarjev Jugoslavije in kulturnega društva Svobode na Senovem. Po okupaciji je začel takoj sodelo-

vati v narodnoosvobodilnem gibanju. Rudi je bil leta 1943 sprejet v SKOJ. V narodnoosvobodilno vojsko pa je stopil 15. septembra 1944 in je bil dodeljen 2. četi II. bataljona Kozjanskega odreda. Služil je kot pomočnik mitraljezca. Bil je zelo pogumen borec. Padel je 21. februarja 1945 na Pokojnem vrhu pri Zabukovju. Pokopan je s svojimi petimi tovariši v skupnem grobu na pokopališču v Št. Lenartu pri Zabukovju.

JANEZ BRINOVČAR

je bil rojen 2. avgusta 1906 na Velikem Kamnu št. 37 kot sin srednjega kmeta Franca in Marije, rojene Užah.

Med prvo svetovno vojno je njegov oče padel nekje na ruski fronti. Ostala je sama mati s številnimi otroki, katere je težko preživljala. Sedemnajstletni Janez se je zaposlil v rudniku Senovo. Zatem je odšel na odsluženje vojaškega roka, po vrnitvi pa je zopet prijel za delo na domačem posestvu. Ob gospodarski krizi je naraščal dolg na posestvu, zato je odšel iskat zaslužek v Nemčijo. Po razpadu stare Jugoslavije se je v letu 1942 vrnil domov in se zaposlil v rudniku Senovo, kjer je delal do 4. septembra 1944. Vstopil je v Kozjanski odred, skupno z 10 možmi je bil dodeljen minerski četi XIV. divizije. Ob miniranju železniške proge pozimi 1944/45 so ga belogardisti zajeli in ubili. Pokopan je nekje na Dolenjskem.

DRAGO BRILI

je bil rojen 6. marca 1925. leta v vasi Dobrava. Doma je bil v srednje premožni kmečki družini. Do vstopa v osnovno šolo je bil doma pri starših. Osnovno šolo je obiskoval na Senovem ter končal 3 razrede.

Po osnovni šoli je bil do leta 1943 pri svojem stricu Leopoldu Briliju na Dobravi. Pomagal je obdelovati stričevo posest. Isto leto je odšel v Nemčijo, kjer je bil do 1944. leta. Od tam je prišel na dopust. Ob prihodu 14. divizije na Štajersko, februarja 1944. leta, se je nekaj moških priključilo brigadi, med njimi je bil tudi Drago Brili. Dodeljen je bil 2. bataljonu 13. brigade. 3. marca 1944 leta pa

je padel v borbi z Nemci v Sentrupertu pri Laškem.

DOMINIK BRILI

sin Ivana, je bil rojen dne 17. junija 1911 v Dobravi.

Osnovno šolo je obiskoval pri Sv. Antonu ter dokončal 4 razrede. Doma je bil v družini srednjega kmeta. Do 1927. leta je delal doma pri svojih starših na posestvu. Od 1927. leta pa do 1937. leta je bil zaposlen pri gozdni upravi na Planini kot delavec. Od leta 1937 pa do 15. septembra 1944 je bil zaposlen kot rudar pri rudniku Senovo. Dne 15. septembra 1944 je vstopil v NOV v Kozjanski odred. Kmalu po tem je bil dodeljen XIII. brigadi Mirka Bračiča in padel v borbi na Pohorju 8. decembra 1944.

IVAN BRILI

je bil rojen 13. aprila 1919 na Dobravi kot sin malega kmeta.

Ivan se je že zelo zgodaj seznanil z delom. Pomagal je pri kmečkem delu, še preden je začel hoditi v šolo. V osnovno šolo je hodil na Senovo. Leta 1939 se je zaposlil v rudniku. Med proletarci se je dobro počutil. 3. julija 1944 je stopil v NOV v Kozjanski odred. Premeščen je bil v X. Ljubljansko brigado, in sicer v I. bataljon, kjer je bil mitraljezec. V

boju se je odlikoval, zato je dobil čin vodnika. 11. novembra 1944 je padel v Kočevju v boju z belogardisti.

SLAVKO BRILI

Rojen je bil 19. junija 1921 na Dobravi v kmečki družini.

Ko je obiskoval osnovno šolo na Senovem, je moral svoj prosti čas v glavnem porabiti za delo. Vendar zemlja ni mogla preživljati vse družine, zato se je Stanko leta 1939, ko je dopolnil 18 let, zaposlil v rudniku Senovo. 3. julija 1944 je stopil v NOV v Kozjanski odred. Pozneje je bil poslan v 10. Ljubljansko brigado, kjer je bil pomočnik mitraljezca. V boju z belogardističnimi izdajalci je 6. septembra 1944 padel v vasi Bikovnik na Notranjskem.

ALOJZ BRILI

je bil rojen 2. maja 1908 v Dobravi. Po končani osnovni šoli je pomagal staršem pri delu na srednjem posestvu, potem pa se je šel učiti za mesarja. Vojaški rok je služil v Makedoniji. Po vrnitvi pa je bil nekaj časa doma, v Zagrebu, v rudniku Senovo, delal je tudi v Avstriji in Nemčiji, tik pred vojno pa v Brežicah in Cerkljah.

24. aprila 1944 so ga aretirali in odpeljali v krške in brežiške zapore. Kmalu potem, ko so ga izpustili, je vstopil v NOV v 13. brigado Mirka Bračiča, kjer je bil obveščevalec. Padel je na Pohorju, oktobra 1944. Z NOV je sodeloval od leta 1943.

IVAN BRLJAVEC,

sin kočarja-delavca, je bil rojen 10. decembra 1910 v Krapinjaku v Istri. Ivan je živel v Istri do leta 1930. Ko se je oče vrnil iz Amerike, so zaradi fašističnega terorja zapustili Istro in se preselili v Jugoslavijo. Tu so kupili posestvo in nadaljevali trdo življenje. 23. avgusta

1944 je stopil Ivan v NOV v Kozjanski odred, od koder je bil poslan na Dolenjsko. V bojih z belogardisti je bil ranjen. V partizanski bolnišnici so ga zajeli belogardisti ter marca 1945 ustrelili v Suhi krajini.

MARTIN ČEPIN

je bil rojen 6. novembra 1921. v Dovškem št. 26 kot sin malega kmeta Antona in Marije, rojene Seničar. Osnovno šolo je obiskoval na Senovem in dovršil 5 razredov. Ves ta čas je živel na domu svojih staršev ter jim pomagal pri vseh kmečkih delih. Leta 1940 se je zaposlil kot delavec v rudniku Senovo. Tu je delal do 1944. leta, ko se je 8. aprila odločil, da se pridruži narodnoosvobodilni vojski. Stopil je v 13. brigado Mirka Bračiča, pozneje pa je bil iz zdravstvenih razlogov poslan domov. To je bilo po hudi ofenzivi na Planini

v decembru 1944. leta. Kmalu zatem, ko se je vrnil domov, so ga Nemci zajeli ter odpeljali v taborišče Dachau, kjer je od mučenja in lakote 18. aprila 1945 po izjavah prič umrl.

ANTON DEVETAK

je bil rojen 28. aprila 1916 na Zdolah pri Kozjem. Doma je bil v bolj siromašni družini, zato si je moral že v mladih

letih iskati dela in zaslužka. Zaposlil se je v rudniku Senovo, kjer je delal do vstopa v NOV.

Septembra 1944 je stopil v NOV, kjer se je hrabro bojeval in v srcu nosil misel na zmago nad okupatorjem ter trdno vero v svobodo in boljše življenje. Nemci so ga ujeli in 20. oktobra 1944 poslali v koncentracijsko taborišče Dachau. Med številnimi taboriščniki je umrl v Dachau kot žrtev krvave fašistične roke.

ANTON GOŠEK

je bil rojen 4. januarja 1905 v vasi Šeden št. 22. Do vstopa v osnovno šolo je stanoval pri starših v Šednu. Osnovno šolo je obiskoval eno leto v Brestanici. Po končanem enoletnem šolanju je ostal doma in pomagal staršem na posestvu do 1927 leta. Leta 1929 je odslužil vojaški rok, zatem se je zaposlil v rudniku Senovo. Istega leta se je poročil z Abram Pavlo iz Plešivca ter od tedaj stanoval na svojem novem domu. Kot rudar je delal nepretrgano do leta 1944. 24. aprila 1944 so ga Nemci aretirali ter odvedli v krške zapore, od tam pa v Brežice, kjer je bil zaprt do 5. septembra 1944. leta. V zaporu so ga pretepali in mučili. Takoj po vrnitvi iz

zapora je stopil v ilegalo, nato pa je 30. oktobra 1944 odšel v NOV. Dodeljen je bil kamniško-zasavskemu odredu. Padel je v boju z Nemci v Kamniških planinah 21. decembra 1944 leta.

PETER GOŠEK

je bil rojen v vasi Brezje 4. avgusta 1927. Peter je delal pri starših. Osnovno šolo je začel obiskovati na Senovem, končal je 4 razrede, potem pa je pomagal doma. Ni mu bilo še sedemnajst let, ko se je 6. junija 1944 pridružil narodnoos-

vobodilni vojski. Najprej je bil borec v Kozjanskem odredu, pozneje pa je bil dodeljen 13. udarni brigadi Mirka Bračiča. V bojih je bil hraber in odločen. 27. februarja 1945 je v boju z Nemci padel v Zgornji Savinjski dolini.

BOLESAV HITER

je bil rojen 31. junija 1910 v Ljubljani kot sin Ivana in Julijane, roj. Kociper. Oče je bil finančni svetnik in mali posestnik. Boleslav je študiral pravo in je bil od leta 1940 zaposlen pri trvdki Dukič na Senovem.

Po okupatorjevi zasedbi je nastopil službo pri trvdki Mayreder. Med okupacijo je sodeloval v Celju z OF in leta 1944 odšel v NOV na teren in delal v Zgornji Savinjski dolini kot član komisije za ugotavljanje zločinov. V veliki januarski ofenzivi v Zgornji Savinjski dolini je bil pogrešan in se ni dalo ugotoviti, kje je padel.

BRUNO HREN

je bil rojen 7. januarja 1923 v Sevnici kot sin Mihaela in Marije, rojene Markič. Oče je bil orožniški narednik, mati

šivilja. Oče mu je umrl že v zgodnji mladosti.

Mati, ki je z otroki živela na Senovem, je zelo težko preživljala troje otrok. Bruno se je zato že zelo mlad zaposlil pri rudniku na Senovem. Najprej kot zavirač, nato pa kot kurjač na lokomotivi. Takoj ob okupaciji je simpatiziral s partizani. Zaradi tega so ga okupatorji julija 1941 aretirali, odpeljali najprej v Brežice, nato v Celje, zatem v taborišče Mauthausen. Ob koncu februarja 1942 se je vrnil domov na Senovo, kjer je bil zaposlen do 15. septembra 1944. Zatam je odšel v partizane v Kozjanski odred. Med spopadom z Nemci so ga ujeli, odpeljali v mariborske zapore, nato pa v Šoštanj, kjer je bil 28. februarja 1945 ustreljen.

MARTIN JANKOVIČ

je bil rojen dne 17. avgusta 1917 na Senovem. Bil je sin rudarja Jožeta in Neže, rojene Cvirn. Kot najmlajši član številne rudarske družine je okušal v svoji mladosti trdo življenje. Šele leta 1940 je dobil zaposlitev v rudniku na Senovem.

Septembra 1944 se je takoj odzval klicu narodnoosvobodilne vojske in je bil s svojim bratom in ostalimi tovariši poslan med borce Kamniško-zasavskega odreda. Sodeloval je v bojih na Pod-

ročju od Zagorja preko Trojan do Kamnika. Dne 25. decembra 1944 je bil dodeljen v Šlandrovo brigado, ki se je takrat borila pri Vačah. Ob koncu decembra 1944 je krenil s to brigado proti Gornjemu gradu. V teh dneh je bil skupno z mitraljezcem dodeljen zaščiti in je v tej akciji izgubil življenje.

JERNEJ JEREB

je bil rojen 27. 7. 1923 na Reštanju kot sin rudarske družine.

Kriza v letih 1929 do 1934 je očeta prisilila, da ga je dal že pred pričetkom vstopa v osnovno šolo na kmete. Na kmetiji je bil vse do leta 1942, ko se je zaposlil v rudniku Senovo. Začel se je učiti za kurjača parne lokomotive, toda okupator je med drugimi slovenskimi fanti mobiliziral tudi njega. Vzgojen v zavedni slovenski delavski družini je stalno iskal možnosti, da bi se priključil borcem proti fašizmu. Marca 1944 je med nekim bojem pribežal k Rusom. Nemški oficir je streljal za njim ter ga ranil. Na ruski strani je bil nekaj časa v bolnišnici, potem pa je sodeloval v prvi jugoslovanski proletarski diviziji v ZSSR in se boril še na ruskih tleh proti fašistom. S prodirajočim južnim krilom

Rdeče armade je sodeloval v znamenitem prodoru Sremske fronte pri vasi Skele v bližini Otoka (Srem), kjer je 23. decembra 1944 padel.

ERNEST KAJBA

je bil rojen 28. decembra 1913 v Mrčnih selah kot sin malega kmeta. Kot otrok je živel na domu pri starših, osnovno šolo je obiskoval v Koprivnici. Po izstopu iz šole je ostal doma in pomagal očetu na posestvu.

Po očetovi smrti je prevzel malo posestvo, na katerem je nadaljeval težek boj za življenje. 17. septembra 1944 je stopil v NOV. Dodeljen je bil v Tomšičevo brigado, kjer se je junaško bojeval. Krvoločni nemški okupator ga je ujel, 12. februarja 1945 so ga v Frankolovem obesili kot talca.

BENJAMIN KARTUŠ

je bil rojen 24. februarja 1926 v Franciji kot sin rudarja Antona in Marije, rojene Kozorog. V Franciji, kjer je bil oče takrat rudar, je živel do 6. leta. Leta 1932 se je vrnil s starši v Jugoslavijo.

Šolo je pričel obiskovati v letu 1932/33 na Senovem ter dovršil 7 razredov, prav tako tudi 3 razrede meščanske šole. Zatem se je izučil trgovske obrti. Junija 1944 leta je bil prisilno mobiliziran v nemško vojsko, kjer je ostal samo 5 tednov. Pobegnil je ter se 3. avgusta 1944. prostovoljno javil pri Kozjanskem odredu in bil dodeljen kot borec II. bataljonu Kozjanskega odreda. Bil je aktiven in zelo borben. 10. decembra 1944 je padel v bojih z Nemci na Pokojnem vrhu —

Zabukovje pri Sevnici, kjer je tudi pokopan. Padel je kot mitraljezec, imel je čin vodnika.

JOŽE KLAKOČAR,

sin kočarja, je bil rojen 9. marca 1910 v Koprivnici. Ze kot osnovnošolski otrok je občutil trdo življenje.

Preživljati je moral svoje starše in svojih šest otrok z zaslužkom, ki ga je dobil kot dninar, ko je delal po večjih kmetijah. Leta 1944 ga je nemški okupator mobiliziral v takratno vojaško formacijo wehrmannschaft. Bil je vedno napredno usmerjen, zato je ob prvi priliki pobegnil in se septembra 1944 priključil partizanskim enotam. Dodeljen je bil Koz-

janskemu odredu, nato premeščen v 13. brigado Mirka Bračiča v Savinjsko dolino, kjer je kot hraber, neustrašen borec oktobra leta 1944 padel.

FRANC KOPRIVC

je bil rojen 30. oktobra 1914 na Reštanju pri Senovem kot sin Marka in Marije, rojene Polutnik. Oče je bil rudar, mati gospodinja.

Zaradi slabih socialnih razmer v družini si je Franc že takoj po končani osnovni šoli moral poiskati zaslužek v rudniku.

Kot rudar je tudi dočkal vdor okupacijskih čet v našo domovino. 2. septembra 1944 je stopil v NOV, da bi tudi sam pomagal pri osvoboditvi domovine. Približno en mesec je bil v Kozjanskem odredu, nato pa je bil premeščen v XIII. Bračičevo brigado XIV. divizije. Kot borec te brigade je 30. novembra leta 1944 padel v boju z Nemci v kraju Skovno pri Celju v Savinjski dolini.

IVAN KOS

je bil rojen 6. julija 1917 na Dobravi. Starši so se preselili na Reštanj. Po dovršeni osnovni šoli je pomagal doma na malem posestvu.

Kmalu po začetku okupacije se je povezal s pristaši osvobodilne fronte ter jim je bil vedno v pomoč. Ko je 9. februarja 1944 14. divizija šla skozi kraje, kjer je živel pokojni Ivan Kos, se je prostovoljno vključil v njene vrste ter bil dodeljen za borca k udarni Šercerjevi brigadi. Ze nekaj dni za tem, 13. februarja 1944, je padel, po vsej verjetnosti v Savinjski dolini.

STEFAN KOSTANJSEK,

sin Štefana, je bil rojen leta 1919 v vasi Mrčna sela pri Koprivnici v družini siromašnega bajtarja.

Že v rani mladosti je delal na raznih kmetijah, s sedemnajstimi leti pa je odšel na delo v rudnik. Kot zaveden delavec se je jeseni 1944 pridružil Kozjanskemu odredu. Sodeloval je v mnogih bojih, ki jih je vodil Kozjanski bataljon in pozneje odred. V srditih bojih, ki so jih vodile enote Kozjanskega odreda z močno posadko Nemcev, je januarja leta 1945 padel pri vasi Zabukovje v bližini Planine.

JOŽE KOSTEVC

je bil rojen 24. avgusta 1925 na Senovem kot sin Ivana in Antonije, rojene Radič. Osnovno šolo je obiskoval na Senovem. Trgovske stroke se je izučil v Brestanici. Leta 1943 je bil nasilno mobiliziran v nemško vojsko, od koder je dezertiral in stopil v NOV 18. novembra 1944 v Kozjanski odred, II. bataljon. Padel je v začetku leta 1945 v jurkloštru pri Planini.

JOŽEF KRAJNC

ga v celjske zapore. Od tu se je oglašil domačim, nato pa je za njim izginila vsaka sled. Nemci so svojcem sporočili, da je marca leta 1945 umrl. Vestnik RK je 18. maja 1945 objavil, da je Jože Krajnc padel v boju pri Laškem in da je tam tudi pokopan. Obstaja možnost, da so Jožeta Krajnc ustrelili Nemci, ali pa je pobegnil in padel kot borec pri Laškem.

STANISLAV KOZOLE,

sin Franca, je bil rojen 10. oktobra 1926 v Halencourt v Franciji. Do vstopa v osnovno šolo je bil pri starših v Franciji. Leta 1933 se je s starši preselil iz Francije na Dobravo, kjer je delal na domačem posestvu do 24. aprila 1944. leta. Tega leta ga je senovška žandarmerija aretirala in odvedla v krške zapore, kjer je bil zaprt šest tednov. Iz Krškega je bil poslan v brežiške zapore in bil tam zaprt do 15. avgusta 1944. V zaporu so ga pretepali in na razne načine mučili. Po vrnitvi iz zapora je bil nekaj tednov doma, nato pa je odšel 30. oktobra 1944. leta v narodnoosvobodilno vojsko v Kozjanski odred. Pozneje je bil borec v Kamniško-Zasavskem odred. Pogrešan je od novembra 1944. leta.

je bil rojen 21. decembra 1922 kot sin posestnika Jožefa Kranjca in njegove žene Cecilije iz Šedna. V družini je bilo več otrok in kmetija jih je težko preživljala. Ko je odrasel in mu je bilo 19 let, se je zaposlil v rudniku. Delal je v jami, stanoval pa je še vedno pri svojih starših v Sednu.

Med okupacijo se je uvrstil med narodno zavedne rudarje. 3. julija 1944 je stopil v NOV. Bil je najprej borec v Kozjanskem odred, nato pa je bil poslan na Pohorje 13. brigadi Mirka Bračiča. V boju pri Velenju so ga Nemci januarja 1945 ujeli. Odpeljali so

FRANC KOZOLE,

sin Jožefa, je bil rojen 24. marca 1903 v vasi Dobrava 27.

Po končani osnovni šoli, ki jo je obiskoval 2 leti pri Sv. Antonu, je pomagal staršem na posestvu; potem je odšel v Francijo, kjer je delal v različnih rudnikih. Leta 1933 se je vrnil, odslužil vojaški rok, potem pa je odšel delat v Nemčijo. Nekaj let pred vojno se je za stalno vrnil v domovino in se zaposlil v rudniku Senovo, kjer je delal do 1944. leta. Ker je bil odločen nasprotnik okupatorja, so ga zaprli — zaprt je bil v Krškem in v Brežicah — pozneje pa so ga izpustili. 30. oktobra 1944 je vstopil v Kozjanski odred, pozneje pa je bil dodeljen Kamniško-Zasavskemu odredu in je 29. februarja 1945 padel v boju z Nemci v Kamniških planinah.

FRANC KVENDEREC

je bil rojen 25. februarja 1920 kot sin kmečkih staršev v Mrčnih selih, št. 6. V mladosti je živel v velikem pomanjkanju, zato se je takoj po dopolnjenem 14. letu starosti vdinjal za hlapca pri raznih kmetih v Artičah pri Brežicah in v Savinjski dolini.

Jeseni leta 1942 so ga Nemci prisilno mobilizirali in je kot vojak prehodil vso Nemčijo. Poslali so ga tudi na rusko fronto, od koder je zaradi bolezni odšel v bolnišnico, maja leta 1944 je prišel domov na okrevanje. Ko bi se moral

vrniti, je šel prostovoljno julija 1944 v partizane v Kozjanski odred. Vzdrževal je zvezo med Planino in Savinjsko dolino. Nešteto krat je prebredel Savinjo in tudi v hudi zimi 1944/45. Zaradi mokrote in zime je pretrpel hude poškodbe in tudi vid mu je močno oslabil. Padel je v Šmihelu pri Laškem, ko je zašel v nemško zasedo v noči 20. marca 1945, medtem ko se je njegovemu ranjenemu tovarišu posrečilo zbežati. Pokopan je v Zgornji Račici nad Laškim.

AVGUST LIPEJ

je bil rojen 26. avgusta 1918 v vasi Trepče pri Bistrici ob Sotli. Že v zgodnji mladosti je kot sin mlinarja — najemnika okusil težko življenje proletarca. Osnovno šolo je končal v Koprivnici, potem pa je delal kot hlapec pri premožnem kmetu, kjer je dobival le skromno plačo.

Leta 1941 se je odločil, da poskusi svojo srečo v tujini. Odšel je v Avstrijo, ki so

jo Nemci tedaj že okupirali. Delal je v rudnikih, dokler ga niso Nemci mobilizirali v organizacijo TOD. Ker ni hotel sodelovati z Nemci, je zbežal domov. Doma se je moral skrivati. Povezoval se je z OF ter v njej deloval do vstopa v partizane leta 1944. V bojih Kozjanskega odreda se je izkazal kot dober in hraber borec. V bojih z okupatorjem je bil težko ranjen in ujet. Nemci so ga odpeljali v celjsko bolnišnico, po ozdravljenju pa v mariborske zapore. 6. decembra 1944 so ga Nemci v Celju kot talca ustrelili.

IVAN MOREŠE

je bil rojen dne 28. maja 1911 na Senovem kot sin Ivana in Barbare, rojene Klavžer.

Njegovi starši so imeli malo posestvo, zato se je več članska družina le s težavo prebijala skozi življenje. Do poroke je Ivan ostal na domu svojega očeta, pozneje pa je šel v rudnik in z ženo in tremi otroki živel od skromne plače. V stari Jugoslaviji Ivan ni sodeloval v nobeni organizaciji. 3. julija 1944 je odšel prostovoljno v Kozjanski odred, poslan pa je bil na Dolenjsko. Služil je v 2. četi 1. bataljona 10. brigade 18. divizije. 7. septembra 1944 je padel v bojih za Kočevje.

MARTIN MOŠKON

je bil rojen 15. septembra 1918 na Malem Kamnu pri Senovem. Bil je sin malega kmeta, ki se je težko prebijal skozi življenje. Že s sedemnajstimi leti je moral na delo v rudnik.

Ob okupatorjevem prihodu se je takoj odločil, da vstopi v partizane. Vključil se je v delo OF, kjer je kot aktivist delal do vstopa v partizane. 19. julija 1944 je vstopil v Kozjanski odred. Sodeloval je v neštetih bojih. V akciji bataljona Kozjanskega odreda, ko je napadel 2. avgusta 1944 močno motorizirano kolono, ki je prevažala vojni material in hrano na relaciji Sevnica—Planina, je bil kot mitraljezec težko ranjen v vasi Dobje pri Planini. Tu je podlegel ranam.

FRANC OJSTERŠEK,

sin Mihaela, je bil rojen 2. aprila 1904 v Laškem. Izučil se je za kovača. Poročil se je v Koprivnico in tam odprl samostojno kovaško delavnico.

Ker je bil zaveden Slovenec, je sodeloval s partizani že v jeseni 1943. leta. 17. avgusta 1944 je stopil v Kozjanski odred. Pozneje se je bojeval na Dolenjskem in se vedno izkazal kot hraber in neustrašen borec. Zaradi hrabrosti in vojaške sposobnosti mu je že takratno partizan-

ska vodstvo dodelilo čin vodnika. Sodeloval je v raznih bojih na Dolenjskem. Padel pa je neznano kje na Dolenjskem leta 1945.

JOŽE OMERZU

je bil rojen 1. marca 1921 v Trbovljah kot sin Alojza in Marije, rojene Lebar. Oče je bil poklicni rudar brez vsakega premoženja.

Jože je obiskoval osnovno in meščansko šolo na Senovem in je bil zelo nadarjen. Ker je bilo pri hiši pet otrok, ni bilo mogoče, da bi študiral, čeprav je bil nadarjen. Pri rudniku Senovo se je izučil za električarja, kjer je tudi delal. Od leta 1939 je bil član SKOJ. 24. novembra 1941 je odšel v partizane, in sicer v Brežiško četo. Zaradi izdajstva nekega kmeta je bil 28. novembra 1941 ujet na Kunejevem vinskem hramu na Poklepu pri Podsredi z enajstimi tovariši. Ranjenega Jožeta so odpeljali v mariborske zapore, kjer je bil 27. decembra 1941 ustreljen kot talec. 30. decembra je bil sežgan, žaro so shranili 24. aprila 1942 v Mariboru. 29. novembra 1946 so jo njegovi starši shranili na Senovem.

ANTON PAJER

je bil rojen 29. marca 1899 v Trbovljah. Bil je sin Antona in Marije, rojene Kerin. Doma je bil v rudarski družini. Zaradi številne družine se je kmalu zaposlil. V njem je rasla zavest pripadnosti delavskemu razredu, zaradi tega se je z drugimi rudarji udeležil gladovne stavke v Trbovljah. Ob okupaciji se je povezal

z OF. 3. septembra 1944 je odšel v Kozjanski odred. V boju z Nemci 1. oktobra 1944 so ga pri Jurkloštru ujeli in odpeljali v Celje, pozneje pa v Maribor, kjer je ostal do 6. novembra 1944. Od tod so ga odpeljali v taborišče Guttenbach-Baden, kjer je zaradi mučenja in gladi umrl 10. decembra 1944.

JOŽE PLETERSKI

je bil rojen 26. aprila 1912 v Dovškem pri Senovem kot sin Antona in Antonije, rojene Škoberne. Oče je padel v prvi svetovni vojni, mati je ostala sama s štirimi nedoraslimi otroki. Zaposlila se je pri rudniku na Senovem kot delavka na separaciji.

V mladih letih je Jože pomagal delati na kmetiji pri nekem kmetu v Dovškem. Potem pa je dobil delo pri rudniku na Senovem. Že tedaj je postal odločen član sindikata. 1. septembra 1944 je vstopil v narodnoosvobodilno vojsko in služil v Kozjanskem odredu. Oktobra 1944 je padel v hajki v bližini Stare žage pri Planini. Pokopan je na pokopališču v Št. Vidu pri Planini, kjer je bilo takrat že osvobodjeno ozemlje.

ANTON PLETERSKI

je bil rojen 4. junija 1910. leta v Dovškem. Bil je sin Antona in matere Antonije, rojene Škoberne. Po poklicu je bil rudar.

Zaposliti se je moral zaradi številne družine že v zgodnji mladosti. Vedno je živel v težkih socialnih razmerah. Na Senovem je živel do vstopa v partizansko vojsko 15. septembra 1944, ko je prišel v Kozjanski odred. Od tu je odšel v Serčerjevo brigado, v III. bataljon ter padel v boju z Nemci na Pohorju, oktobra 1944. leta.

FRANC PLEVNIK

je bil rojen 1911. leta v Pilštanju kot sin malega kmeta.

Živel je v težkih socialnih razmerah, ker malo očetovo posestvo ni dajalo dovolj sredstev za življenje. Pozneje se je poročil in se preselil v Mrčno selo na kočarijo, ki mu ni dala dovolj možnosti za preživljanje, zato je iskal služka drugje. Zaposlitev je našel v rudniku na Senovem, kjer je delal do septembra 1944, ko je stopil v Kozjanski odred. Izkazal se je kot dober in zaveden bорец. Pozneje je bil dodeljen IX. brigadi.

Sodeloval je v raznih akcijah in bojih na Dolenjskem, kjer je 2. januarja 1945 padel.

JOŽE POLUTNIK

je bil rojen 21. marca 1907 na Senovem kot sin kmečke hčere, kasneje poročene z rudarjem Markom Koprivcem.

Do petnajstega leta starosti je živel Jože pri svoji materi, nato se je priložnostno zaposlil najprej nekje na Gorenjskem in potem na Jesenicah. Kot je materi javila njegova zaročenka, je bil Jože že

leta 1943 v narodnoosvobodilni vojski na Gorenjskem, ni pa še ugotovljeno, v katerih enotah se je bojeval. Ob koncu leta 1944 je bil ranjen in je za posledicami umrl v bolnišnici januarja 1945. leta.

FRANC RABUDA,

sin rudarja — kočarja, je bil rojen 1911 leta. V mladih letih se je učil mlinarske obrti, postal je mlinarski pomočnik, nazadnje pa je delal kot rudar.

V Kozjanski odred je vstopil 18. septembra 1944. leta, pozneje pa je bil dodeljen Bračičevi brigadi, in sicer v jurišni IV. bataljon. V boju z okupatorjem in domačimi izdajalci je bil ranjen, zato so ga odpeljali v neko partizansko bolnišnico. To bolnišnico so Nemci zaradi izdaje odkrili. Odpeljali so ga v celjsko

bolnišnico na zdravljenje, pozneje pa ga zaprli v celjski pisker in ga 12. februarja 1945 z ostalimi tovariši obesili v Frankolovem kot talca.

FRANC RADANOVIC

je bil rojen dne 8. aprila 1921 v Kape-
lah kot sin Marije Golob. Doma je bil
v družini malega kmeta, zato se je za-
poslil kot rudar v rudniku Senovo.

Na splošen poziv je stopil v Kozjanski
odred 29. avgusta 1944 ter je v tem
odredu tudi ostal, dokler ga niso Nemci
dne 3. januarja 1945 v vasi Cirje nad
Sevnico ujeli in odpeljali v mariborsko
jetnišnico. Pri zasliševanju ni izdal ni-
česar. 11. januarja 1945 so ga v Račah
pri Mariboru ustrelili kot talca. Poko-
pan je v skupnem grobu talcev v Sliv-
nici pri Mariboru.

VIKTOR RIBIČ

je bil rojen 8. februarja 1908 v Brezju
pri Senovem kot sin Ivana Ribiča. Za-
radi skromnih razmer v družini se je
Viktor zaposlil v rudniku. Toda tudi ta
zaposlitev ni bila stalna. Zaradi gospo-
darske krize je bil nekaj časa brez dela.
Iskal je zaslužek pri železnici, pozneje
pa se je vrnil v rudnik. Med okupacijo
je postal aktivist osvobodilne fronte.
1. septembra 1944 pa je vstopil v Koz-
janski odred in je bil dodeljen brigadi
Mirka Bračiča. V bojih z Nemci je že
30. septembra 1944 padel na Bohorju.

FRANC RIBIČ

je bil rojen 22. aprila 1911 v Brezju, v
delavski družini Franca in Marije Ri-
bič, rojene Budna.

Pri Sv. Antonu je dokončal 2. razreda
osnovne šole, potem pa je pomagal star-
šem pri vsakdanjem delu. Pozneje je bil
dobri dve leti zaposlen pri rudniku Se-
novo, zatem je šel služiti vojaški rok v
Niš. Po različnih zaposlitvah se je
1940 leta ponovno zaposlil v rudniku
Senovo. 2. junija 1944 pa je stopil v
NOV, in sicer v drugo četo II. bataljona
Kozjanskega odreda. Dodeljen je bil mi-
nerski četi, ki je minirala železniško
progo od Brestanice do Radeč. Bil je
zelo hraber borec. Padel je v boju z
Nemci 8. februarja 1945 v Pišecah.

MARTIN ROSTOHAR

iz Velikega dola pri Koprivnici je bil
rojen 14. oktobra 1918 v kmečki družini.
Njegov oče, mali kmet, se je svojo mno-
goštevilno družino težko prebijał skozi
življenje, zato se je moral Martin že v
mladih letih zaposliti na Senovem.
Navajen trdega dela in težkega življenja
je bil tudi kot rudar vesten v svojem
poklicu, med svojimi tovariši pa priljub-
ljen. Leta 1944 se je odločil, da stopi v
partizanske vrste. Vstopil je v brigado
Mirka Bračiča. V vseh bojih se je izka-
zal kot junaški borec. 18. decembra 1944

je v srditih bojih, ki jih je vodila nje-
gova enota, padel v vasi Krapek v Sa-
vinjski dolini, kjer so ga tovariši poko-
pali.

HENRIK SAJOVEC

je bil rojen 25. septembra 1911 v Nem-
čiji kot sin Franca in Jožefe. Bil je sin
rudarske družine, ki je morala že leta
1911 zapustiti domovino in oditi za
kruhom v Belgijo. Pozneje so se vrnili
v domovino in Henrik je tudi na do-
mačih tleh spoznaval razredno borbo.

15. septembra 1944 je s svojim znancem
Francem Kopino odšel preko Ravnega
Loga na Planino in se tam priključil
Kozjanskemu odredu. Doma je zapustil
ženo Antonijo. Januarja 1945 je kot ko-
mandir II. čete I. bataljona Kozjanskega
odreda odšel s svojo četo na Dolenjsko
po municijo. Pri Rimskih Toplicah pa
so jih Nemci zaradi izdaje napadli in
Henrika tudi ujeli. Nekaj časa je bil
zaprt v Starem piskru v Celju, 12. fe-
bruarja 1945 pa so ga kot talca obesili
v Frankolovem pri Celju.

ANTON SKALE,

sin Štefana, je bil rojen 10. maja 1900
v Rogaški Slatini. Že v mladih letih si
je iskal kruha v tujini in je delal kot
rudar v belgijskih rudnikih.

Po kapitulaciji bivše Jugoslavije se je
vrnil na Mali Kamen. Zaposlil se je pri
rudniku Senovo. Septembra 1944 je
vstopil v Kozjanski odred in sodeloval v
različnih bojih. Že 12. januarja 1945 so
ga Nemci ujeli, ga zverinsko mučili in
nato 28. februarja 1945 ustrelili kot talca
v Šoštanju.

STANKO SKOBERNE

je bil rojen 23. maja 1917 v Trenti kot
sin rudarja Ivana in Marije.

Zaradi slabih socialnih razmer v družini
se je sin Stanko po končani osnovni šoli
v Krškem učil brivske stroke. Po odslu-
ženju vojaškega roka se je zaposlil kot
brivski pomočnik v Domžalah, kjer je
služboval od 1939. do 1942. leta. Že
takoj v začetku leta 1941 je pričel so-

delovati z OF ter je aprila 1942. leta odšel kot prostovoljec v NOV, in sicer na Gorenjskem. Pozneje je postal komandant III. bataljona Slandrove brigade. Padel je v težkem boju z belogardisti 21. avgusta 1944 v Selcah pri Moravčah ob prehodu Save.

AVGUT STOPAR

je bil rojen 12. avgusta 1913 v Dobravi. Osnovno šolo je obiskoval na Senovem. Po poklicu je bil delavec — rudar, zaposlen v rudniku Senovo. Poleti leta 1944 je odšel v partizane, in sicer v Kozjanski odred. Kmalu pa je bil dodeljen Šercerjevi brigadi za komandirja voda v III. bataljonu 3. čete. Bil je zelo hraber in neustrašen borec. Padel je v jurišnem napadu na Nemce 15. marca 1945 v Sentvidu pri Belih vodah pri Šoštanju. Tam je tudi pokopan.

VLADIMIR STRMAN,

sin Franca, je bil rojen 10. junija 1920 v Trbovljah v rudarski družini. Osnovno šolo je obiskoval na Senovem. Po končani šoli je bil nekaj časa zaposlen pri rudniku Senovo kot rudar — vozač, pozneje pa se je vpisal na državni konservatorij v Ljubljani in šolanje tudi dokončal. Po kapitulaciji predaprilske Jugoslavije se je zaposlil v rudniku Kolečevje, nato pa kot rudar — vozač ponovno v rudniku Senovo.

Ze leta 1942 je sodeloval s prvimi aktivisti na Senovem. Zaradi izdaje so ga Nemci na domu ujeli, poslali v zapore v Celju, kjer so ga 7. julija 1942 ustrelili.

FRANC SOTOŠEK

je bil rojen 8. julija 1925 v Mrčnih selih kot sin malega kmeta. Vsa mlada leta je preživel pri starših, pozneje pa je hodil na dnino k sosednim posestnikom, da si je lahko prislužil najpotrebnejše za življenje.

9. maja 1944 je vstopil v Kozjanski odred in sodeloval kot borec — mitraljezec v številnih bojih, sabotažah in partizanskih akcijah. Med tovariši je bil zelo priljubljen. Spomladi 1945 je padel v boju z Nemci na Lisci pri Sevnici.

LUDVIK SOTOŠEK

je bil rojen dne 9. septembra 1910 v Dovškem kot sin Karla in Frančiške, rojene Urh. Starši so imeli majhno posestvo, zato je bil Ludvik od leta 1938 zaposlen kot rudar v rudniku na Senovem.

13. septembra 1944 se je pridružil Kozjanskemu odredu in bil dodeljen Gubčevi brigadi. Sodeloval je v bojih z belogardisti v Beli Krajini. Padel je 22. marca 1945 v okolici Žužemberka.

SREČKO ŠIBILA

je bil rojen 24. februarja 1921 v Dolu pri Hrastniku kot sin rudniškega nadzornika. Po poklicu je bil strugar. Strugarstva se je izučil v rudniku Senovo, kjer je bil zaposlen.

Leta 1943 je bil sprejet v SKOJ in je kot skojevec vestno izvrševal vse naloge. 14. junija 1944 je vstopil v Kozjanski odred. Nekaj časa je bil obveščevalec pri VDV bataljonu in vodja obveščevalne ekipe. Padel je v boju pri Pod-sredi 1. decembra 1944.

ŠTEFAN ŠPANINGER,

iz Reštanja, štev. 68, je bil rojen 18. novembra 1910. Po poklicu je bil rudar ter zaposlen v rudniku Senovo.

Junija 1944 je odšel kot prostovoljec v Kozjanski odred, v katerem je bil nekaj časa borec. Pozneje so ga poslali na Dolenjsko v X. Ljubljansko brigado, kjer je bil bolničar. V boju s fašisti je septembra 1944 pri Kočevju na Dolenjskem padel.

KAREL ŠTERBAN

je bil rojen 25. maja 1929 v Brestanici. Po poklicu je bil trgovski vajenec.

Že leta 1941 je pomagal materi Šterban Mariji pri raznašanju ilegalnega materiala ter prinašanju hrane partizanom. Bil je član SKOJ od jeseni 1943 in je vestno izvrševal vse naloge. Opravljal je tudi kurirsko službo. Leta 1943 se je prišel učiti kot trgovski vajenec v rudniški konzum Senovo, kjer je bil do avgusta 1944. Septembra 1944 je odšel skupno z materjo in mlajšim bratom v Kozjanski odred. Se isti mesec je bil dodeljen 13. brigadi Mirka Bračiča v sklopu 14. divizije. Bil je v 4. jurišnem bataljonu kot mitraljezec. Padel je v bojih z Nemci na Planini pri Sevnici 16. decembra 1944.

FRANC ŠTERBAN

je bil rojen 29. januarja 1912 v kraju Retje pri Trbovljah.

Mati mu je umrla že v mladosti, zato je moral že kot otrok služiti za pastirja in hlapca. Pozneje je postal rudar in je delal v rudniku Senovo vse dotlej, dokler ni 3. maja 1944 stopil v partizane v Kozjanski odred. Nekaj časa je bil bataljonski kurir, nato pa vodnik obveščevalne službe. 15. januarja 1945 je padel v Jeseniku pri Planini v boju z nemško smučarsko patruljo.

ŠTEFAN UMEK

je bil rojen 20. decembra 1917 na Malem Kamnu kot sin Antona, malega kmeta in rudarja.

Že v mladosti je pomagal domačim pri delu, po končani osnovni šoli pa se je zaposlil pri rudniku na Senovem, kjer je delal do leta 1944, ko je vstopil v NOV. Pridružil se je Kozjanskemu odredu 17. septembra 1944, nato pa je bil dodeljen XIII. brigadi Mirka Bračiča in se je bojeval v Savinjski dolini. Padel je v boju z okupatorjem 24. oktobra 1944 blizu Slovenjega Gradca.

ERNEST UČAKAR

je bil rojen 2. januarja 1915 v Sv. Nedelji pri Labinu v Istri kot sin rudniškega nameščenca.

FRANC VODOIVEC

je bil rojen 2. marca 1908 v vasi Anže pri Brestanici.

Oče je bil reven zidar in je z družino večkrat menjal bivališče. Franc je moral že v rani mladosti pomagati očetu pri težkem delu. Poročil se je mlad in predvsem s priložnostnim delom preživel ženo in troje otrok.

15. novembra 1944 je stopil v Kozjanski odred. Boril se je na Kozjanskem in Dolenjskem, kjer je tudi padel. Mesto in datum njegove smrti nista točno znana.

KARL ZALOKAR

je bil rojen dne 4. decembra 1911 v vasi Seden pri Senovem.

Bil je sin Rudarja Franca Zalokarja in matere Marije. Otroška leta je preživel pri starših in obiskoval osnovno šolo. Leta 1929 je dobil zaposlitev pri rudniku Senovo in je ostal pri rudniku do vpoklica na odsluženje kadrovskega roka leta 1932.

Po vojaščini se je vrnil v domači kraj, nato pa se je zaposlil pri rudniku Koprivnica, pozneje pri rudniku Bjelovar. delal pa je tudi kot hlapec na veliki kmetiji.

Meseca decembra leta 1942 je stopil v vrste borcev NOV. V boju z ustaši je bil ujet, zverinsko mučen in ubit februarja 1944. leta.

JANEZ ZALOKAR

je bil rojen 17. decembra 1908 na Reštanju kot sin malega kmeta. Svoja otroška in mladeniška leta je preživel doma pri svojih starših na Reštanju. Obiskoval je osnovno šolo na Senovem. Po končani šoli je pomagal pri svojih starših in hodil na dnino k okoliškim kmetom.

Kasneje se je zaposlil pri rudniku Senovo in kot delavec spoznal vso težo izkoriščanja kapitalističnih oblastnikov. Kmalu se je povezal s pripadniki OF Senovo-Blanča, s katerimi je sodeloval zelo vestno in pogumno. Bil je kurir okrajnega OF odbora. 28. januarja 1945 so ga na Ložcah ujeli in tudi ustrelili.

ALOJZ ZORKO

je bil rojen 14. maja 1920 na Senovem. Po poklicu je bil rudar, zaposlen v rudniku Senovo. Bil je član Zveze rudarjev Jugoslavije.

Sodeloval je v NOV od leta 1941, ko je bil pri njem ilegalec Tratar. V partizane je odšel 16. junija 1942. Bojeval se je v Kozjanski četi. Po boju pri lovski koči na Bohorju v avgustu 1942, ko sta padla brata Rudi in Viktor, se je Alojz priključil hrvatskim partizanom. Decembra leta 1944 so ga ob neki akciji na meji Hrvaška — Slovenija zajeli Nemci in odpeljali v zapore v Celje. Po nekaj dneh so ga prepeljali v Črete pri Slivnici in 6. decembra 1944 ustrelili.

VIKTOR ZORKO

je bil rojen 14. maja 1920 na Senovem. Pred vojno je bil zaposlen kot delavec v Elektrarni Brestanica.

Z NOV je sodeloval od leta 1941, to je od časa, ko je k njemu začel prihajati ilegalec Tratar. V partizane je odšel 16. junija 1942. V Kozjanski četi se je boril do avgusta leta 1942, ko je v bojih z Nemci pri lovski koči na Bohorju padel.

RUDI ZORKO,

mizarski vajenec, je bil rojen 12. aprila 1924 na Senovem, štev. 11, v Družini Jožeta in matere Marije, rojene Zorko. Doma so imeli majhno posestvo. Oče, ki je bil tudi mizar, je bil že v stari Jugoslaviji naprednega mišljenja in je tako vzgajal tudi svoje otroke. Takoj po okupaciji 1941. leta so bili v njegovi hiši sestanki, na katerih so se dogovarjali za boj proti sovražniku. Zorko Rudi se v stari Jugoslaviji zaradi mladosti ni politično udeleževal. Toda takoj po ustanovitvi OF se je tudi sam vključil v delo za osvoboditev. Aprila 1941 je bil sprejet v SKOJ. Pomagal je zbirati orožje, municijo, hrano in je bil kurir vse do odhoda v partizane, do 16. junija 1942. V boju z okupatorjem je bil avgusta 1942 pri lovski koči na Bohorju ubit.

IVAN ZUPANČIČ

je bil rojen 29. oktobra 1904 v Gorjanah.

Zaradi slabih socialnih razmer v družini se je zaposlil kot rudar na Senovem. V začetku januarja 1945 je vstopil v NOV v Kozjanski odred. Februarja 1945. leta je padel v bojih z Nemci na Bizeljskem. Znan je bil kot junaški in neustrašen borec, ki je prvi jurišal na sovražne položaje.

JOŽE ZVONAR

je bil rojen 8. aprila 1912 v Leobnu, v delavski družini, pozneje se je s starši naselil v njihovem rojstnem kraju v Gorenjem Leskovcu na Bohorju.

Po končani osnovni šoli se je zaposlil kot rudar v rudniku Senovo. 2. septembra 1944 je odšel v NOV, kjer se je pridružil Kozjanskemu odredu, pozneje pa je postal borec Gubčeve brigade. Padel je v bojih s sovražnikom nekje na Dolenjskem.

JOŽE ŽVAR

je bil rojen 19. maja 1923 na Reštanju v občini Senovo kot sin Franca in Jožefe, rojene Hlastan. Starši so imeli manjše posestvo, v družini pa je bilo sedem otrok. Mladi Jože se je zato

kmalu zaposlil v senovskem rudniku ter se uvrstil med rudarje — proletarce.

Že leta 1943 je bil tesno povezan s somišljeniki narodnoosvobodilnega gibanja. 2. avgusta 1944 pa je prostovoljno vstopil v Kozjanski odred, kjer je postal obveščevalec in je to službo opravljal nadvse vestno do 2. februarja 1945, ko je v bližini Jurkloštra padel v nemško zasedo in bil ujet. Odpeljali so ga v mariborske zapore in ga po hudem mučenju aprila 1945 ustrelili kot talca.

JOŽE ZVEGLIČ

je bil rojen 25. februarja 1926 na Senovem, štev. 13 v družini malega kmeta Ivana Zvegljča in Terezije, rojene Pavlič.

Do prisilne mobilizacije v nemško vojsko je pomagal doma kmetovati. Kot nemškega vojaka so mladega Jožeta ujeli Angleži. V ujetništvu je ostal 4 mesece. Ko pa so se pričele formirati Prekomorske brigade, se je tudi Jože vključil v V. Prekomorsko brigado, ki je pomagala pri osvoboditvi Like. Nekaj tednov pred osvoboditvijo je Jože izgubil življenje v bojih za Gospič.

OBMOČJE
STAREGA GRADU

MARTA BLAŽEK,

hči Antona in Ivane, roj. Kovačič, je bila rojena 22. julija 1923 v železničarski družini v Pesjem. Po končani osnovni šoli na Vidmu je nadaljevala šolanje v meščanski šoli v Krškem.

Pozneje se je zaposlila na železnici, ob okupaciji pa so jo skupaj z ostalimi premestili na Dunaj, nato pa v Gradec, kjer se je povezala z osvobodilnim gibanjem. Avgusta 1943 je prišla v stik s hrvaškimi partizani, z večjo skupino Slovencev pa se je skušala prebiti do Kozjanskega odreda. Zaradi izdaje pa so ustaši 4. maja 1944 skupino obkolili in pobili v kraju Podmite v Hrvatskem Zagorju. Pokopana je v skupni grobnici Medjaveju.

SLAVKO GODLER,

sin Jožeta in Pavline, roj. Zabkar, je bil rojen 17. novembra 1919 v Dolenji vasi pri Krškem. Po končani osnovni šoli, ki jo je obiskoval v Artičah, je nadaljeval šolanje v meščanski šoli v Krškem in se izučil trgovske obrti. Rad se je ukvarjal tudi s kmetijstvom, sadjarstvom in čebelarstvom, več let pa je bil tudi član godbe na pihala v Artičah.

Od leta 1939 je bil član KP, po okupatorjevem prihodu pa je aktivno sodeloval pri organiziranju osvobodilnega boja v brežiškem, krškem in kozjanskem območju. Udeležil se je številnih sabotažnih akcij, zlasti na železnici. Leta 1944 je postal sekretar okrajnega OF odbora Pilštanj. Zaradi izdaje je padel v boju v Prevorskem Dobju 17. januarja 1945 (V partizanih sta bili tudi njegova žena Milka in hčerka Pavlica).

ALOJZ KUCHAR,

sin Roka in Marije, roj. Prah, je bil rojen 19. aprila 1918 v kmečki družini v Starem gradu. Po osnovni šoli se je preživljal kot pastir, po odsluženju vojaškega roka pa se je kot delavec zaposlil na železnici.

Ob okupaciji je odšel na Dunaj, od koder je spomladi 1944 pobegnil in se pridružil borcev Kozjanskega odreda. Avgusta istega leta pa je odšel v brigado Mirka Bračiča, kjer je bil vodnik v III. bataljonu. Padel je v boju z Nemci 17. januarja 1945 na Tolstem vrhu pri Dramljah. Njegov grob ni znan.

PAVLE LUPŠINA,

sin Andreja in Marije, roj. Cizelj, je bil rojen 5. maja 1919 v Dolenji vasi v kmečki družini. Po osnovni šoli, ki jo je obiskoval v Artičah, je pomagal na domačem posestvu.

Kozjanski četi se je priključil že leta 1942. Kot kurirja za Hrvatsko so ga ustaši julija 1943 ujeli in na zverinski način usmrtili pri Sv. Klari na Hrvatskem.

JOŽE MOLAN,

sin Jožeta in Rozalije, roj. Godler, je bil rojen 9. maja 1907 v Starem gradu. Po končani osnovni šoli, ki jo je obiskoval v Artičah, se je izučil tesarske obrti in se zaposlil na železnici.

Kmalu po okupaciji se je povezal z OF v domačem kraju. Avgusta 1944 je pustil delo na železnici, ker mu je pretela aretacija in se je odselil na Sromlje, kjer je aktivno delal v gospodarskem odboru OF. Pri opravljanju ilegalnega dela so ga ujeli in 7. januarja 1945 ustrelili.

ANTON PEČNIK,

sin Franca in Marije, roj. Lapuh, je bil rojen 20. februarja 1922 v kmečki družini v Dolenji vasi. Po osnovni šoli, ki jo je obiskoval v Artičah, se je preživljal kot priložnostni poljski delavec. Ob pričetku vojne se je preselil na Zdole in se tako izognil preseljevanju. Zaposlil se je na železnici, vendar se je septembra

1944 pridružil partizanom 13. brigade, 2. bataljona. V bojih so ga Nemci 8. marca 1945 ujeli, odpeljali v mariborske zapore in pozneje v Mali Nedelji ustrelili. Grob ni znan.

MIHA PEČNIK,

sin Franca in Marije, roj. Lapuh, je bil rojen 8. avgusta 1913 v kmečki družini v Dolenji vasi. Po osnovni šoli, ki jo je obiskoval v Artičah, se je preživljal kot priložnostni delavec.

Ob okupaciji se je zaposlil v tujini, pozneje pa se je pridružil Kozjanskemu odredu. Padel je v bojih z Nemci 5. februarja 1945 v St. Rupertu pri Celju. Po vojni so sorodniki prenesli njegove posmrtno ostanke na krško pokopališče.

SLAVKO SAVNIK,

sin Savnik Terezije je bil rojen 13. oktobra 1925 v Starem gradu. Po končani osnovni šoli, ki jo je obiskoval v Artičah, je živel doma v dokaj slabih socialnih razmerah.

Ob začetku vojne se je družil z brati Godler in se tudi sam aktivno vključil v odporniško gibanje, saj je bil od januarja 1943 borec Zidanškove čete na Kozjanskem. Četa je bila 19. februarja 1943 izdana, osem borcev je padlo. Slavka pa so Nemci ujeli in odpeljali najprej v zapor v Krško, pozneje pa v Maribor. Skupaj z devetimi tovariši so ga 29. maja 1943 ustrelili v Pongracu.

OBMOČJE
Z D O L

MILAN AŠIČ

je bil rojen 12. marca 1922 na Zdolah, kjer je obiskoval tudi osnovno šolo. Bil je kmečki delavec.

V Kozjanski odred je vstopil 15. avgusta 1944. Padel je v boju z Nemci blizu Laškega 7. maja 1945. Grob ni znan.

FRANC BAHČ,

sin Jožeta in Terezije, roj. Žnidaržič, je bil rojen 12. novembra 1915 v kmečki družini. Osnovno šolo je obiskoval na Zdolah. Po šoli je delal doma na posestvu in delno priložnostno.

V partizane je odšel 1. septembra 1944 in je kot borec Kozjanskega odreda pri prehodu čez Savo 15. septembra 1944 utonil.

ANTON CERJAK,

sin Antona in Ane, je bil rojen 9. decembra 1911 v Gorici pri Brestanici. Po končani osnovni šoli, ki jo je obiskoval na Zdolah, je pomagal na domačem posestvu. Med drugo svetovno vojno se je priženil na manjše posestvo v sosedno vas Ravne.

24. junija 1944 je odšel v Kozjanski odred. Pozimi 1944/45 je bil ujet. Odpeljali so ga v celjske zapore. Kot talec je bil obešen v Stranicaх — Frankolovem 12. februarja 1945 skupaj s stotimi tovariši. Zapustil je ženo in dva nepreskrbljena otroka.

ANTON HABINC-ISKRA

sin Antona in Eme, roj. Planinc, je bil rojen 6. julija 1926 v Kostanjku. Osnovno šolo je obiskoval na Zdolah, meščansko pa v Krškem, le-te ni dokončal zaradi vojne.

Z narodnoosvobodilnim gibanjem se je povezal že leta 1942. Zaradi odporniškega delovanja so ga Nemci aretirali in zaprli. Iz zapora je odšel v Šmarco na Gorenjsko in delal v tetini pekarni. Tu pa je vzdržal le nekaj mesecev. Julija ali avgusta 1943 se je priključil partizanom, in sicer Kamniško-zasavskemu odredu. Že v jeseni leta 1943 je prišel na domači teren in bil borec Kozjanske čete. Spomladi leta 1944 je bil komandir TV postaje nad Rimskimi Toplicami. V boju z Nemci je padel kot komandir TV postaje 33 v Šmartnem v Rožni dolini pri Celju. Tovariši so ga pokopali ob robu vasi pri vaškem znamenju 29. aprila 1945. Na domače pokopališče so ga prepeljali oktobra 1945.

JOŽE IVAČIČ,

sin Ivana in Frančiške, roj. Planinc, je bil rojen 21. marca 1925 na Zdolah v obrtniški družini. Osnovno šolo je obisko-

val na Zdolah in dva razreda meščanske šole v Krškem. Mizarske obrti se je izučil v Zagrebu.

Spomladi 1942 je odšel med hrvaške partizane. Spomladi, in sicer marca 1943 je bil na Dolenjskem z udarno brigado Ivana Cankarja kot komisar ene izmed čet te brigade. V izvidnici z dvema tovarišema je v spopadu z Italijani 29. junija 1944 v Zdenski vasi padel. Grob ni znan.

IVAN NOVAK,

sin Marka in Julijane, roj. Smerdej, je bil rojen 24. decembra 1926 v Ravnah pri Zdolah. Osnovno šolo je obiskoval na Zdolah, zatem se je izučil čevlarske obrti. Svoj poklic je opravljal do odhoda v partizane. Priključil se je Kozjanskemu odredu 10. februarja 1944. Bil je mitraljezec I. čete I. bataljona. Padel je v boju z Nemci pri Sv. Trojici pri Pilštajnu 2. maja 1945.

JOŽE OMERZEL,

sin Blaža in Apolonije, roj. Škorjanc, je bil rojen 19. februarja 1920 v Kostanjku v kmečki družini. Po končani osnovni šoli, ki jo je obiskoval na Zdolah, je pomagal na domačem posestvu.

V partizane je odšel 3. marca 1944, in sicer v Kozjanski odred. V borbi z Nemci je padel 19. marca 1944 na Jelši na Bohorju, kjer je tudi pokopan.

FRANC OMERZEL,

sin Mihaela in Barbare, roj. Klavžer, je bil rojen 19. januarja 1910 v Kostanjku v družini srednjega kmeta. Po osnovni šoli, ki jo je obiskoval na Zdolah, je pomagal na domačem posestvu in sosednih kmetijah.

V partizane je odšel 18. avgusta 1944 v Kozjanski odred. Padel je 1. decembra 1944 v borbi z Nemci v Savinjski dolini. Grob ni znan.

MIHA OMERZEL,

sin Mihaela in Barbare, roj. Klavžer, je bil rojen 7. septembra 1913 v Kostanjku v družini srednjega kmeta. Osnovno šolo je obiskoval na Zdolah. Po končani šoli je opravljal kmečka dela na očetovem posestvu in okoliških kmetijah.

V partizane je odšel kot starejši brat Franc 18. avgusta 1944, in sicer v Kozjanski odred. Tudi padel je skupaj z bratom v istem boju z Nemci v Savinjski dolini 1. decembra 1944. Grob ni znan.

JOŽE PLANINC-KOSTJA,

sin Jožeta in Marije, roj. Les, je bil rojen 7. julija 1923 v Kostanjku. Do 6. leta je živel v rojstnem kraju. Osnovno šolo in gimnazijo z maturo je dovršil v Ljubljani. Studij je želel nadaljevati na fakulteti v Ljubljani, a ker je bil povezan z narodnoosvobodilnim gibanjem, se je posvetil le temu delu.

Že spomladi 1942 je odšel v partizane, in sicer v II. Grupo odredov. Septembra 1942 je prišel z borci II. Grupe odredov na Štajersko. Imenovan je bil za komisarja 1. čete Kozjanskega bataljona. V srditim boju z Nemci 22. decembra 1943 je padel. Borba je bila na Preski pri Osredku pri Jagričevi hiši. Zasilno so ga pokopali na kraju boja. Po vojni so ga prekopali na pokopališče na Zdolah.

FRANC PETAN,

sin Franca in Neže, roj. Dvoršak, je bil rojen 10. septembra 1910 v Zgornji Pohanci. Osnovno šolo je obiskoval v Sromljah. Priučil se je za zidarja in je to delo opravljal do leta 1944.

Odšel je v partizane v Kozjanski odred, kmalu pa je odšel v Serčerjevo brigado. Padel je kot vodnik v boju z Nemci pri Trbovljah. 1. februarja 1945. Zapustil je

ženo in dvoje nepreskrbljenih otrok. Grob ni znan.

RUDI ROŽANC-SLAVO,

se je rodil 24. junija 1913 v Trstu kot peti otrok v družini državnega poduradnika. Do leta 1919 je živel v Trstu, od koder se je oče odselil v Celje. Tu je dokončal osnovno in zobno tehniško šolo.

V službi je bil skupaj s Slavkom Šlandrom, s katerim sta bila prijatelja in politična sodelavca. Že v predvojnem času je postal član KPS in bil aktiven v emigrantskem društvu SOČA v Celju, kjer se je udeleževal v dramski družini. Z ozirom na vedno težje gospodarske in politične razmere je bil dalj časa brezposeln. Končno se je zaposlil v Državnem statističnem zavodu. Postal je član slovenskega društva Naš dom, s pomočjo katerega so Slovenci v Zagrebu delovali v naprednem gibanju. Leta 1941 so se pripravljali za oborožen odpor, in sicer po direktivi Edvarda Kardelja in pod vodstvom Mihe Korošca. Spomladi 1942 je bil Slavo poslan po nalogu partije na območje Kozjanskega. Kot politični delavec je na Kozjanskem organiziral ljudstvo na oborožen odpor. Pri delu je bil nerazdružno povezan s tovarišem Preskarjem Jožetom-Ilijem, ki je 14 dni pozneje tudi prišel na Kozjansko. Zaradi izdaje sta bila v nekaj metrov ozki dolini ob potoku Močniku blizu Gornje Pohance obkoljena. Preskar se je rešil iz obroča, medtem ko je bil Slavko Rožanc smrtno zadet. Umrl je še istega dne 4. avgusta 1942 med prevozom v Brežice. Pokopali so ga na brežiško pokopališče, kjer je grob spomeniško urejen.

IVAN ROŽMAN,

sin Janeza in Terezije, roj. Sotošek, je bil rojen leta 1919 v Zgornji Pohanci. Osnovno šolo je obiskoval na Zdolah. Po končani šoli je pomagal na očetovem posestvu.

V partizane je odšel 16. aprila 1944. Kot borec je bil dodeljen tiskarski tehniki Franceta Prešerna na Bohorju. V Sv. Antonu na Bohorju je dne 26. februarja 1945 padel v nemško zasedo in bil smrtno ranjen.

IVAN SIMONIŠEK,

sin Alojza in Terezije, roj. Černoga, je bil rojen 29. novembra 1919 v Anovcu v kmečki družini. Po končani osnovni šoli, ki jo je obiskoval na Zdolah, je kmetoval na svojem posestvu.

Ob vdoru okupatorja leta 1941 je bil vpoklican v vojsko. Ob razsulu Jugoslavije je bil ujet in bil v ujetništvu v Srbiji vse do leta 1944. Spomladi leta 1944 je odšel v partizane. Bil je desetar voda I. bataljona I. brigade XXIII. divizije. V boju za Beograd je bil ranjen. Zdravil se je v vojaški bolnišnici v Beogradu, kjer je podlegel ranam in umrl 20. novembra 1944. Pokopan je v skupnem grobu v Beogradu.

JERNEJ ŠPILER,

sin Jerneja in Terezije, roj. Strgar, je bil rojen 19. junija 1927 na Zdolah. Po končani osnovni šoli, ki jo je obiskoval na Zdolah, se je v Sevnici izučil za trgovskega pomočnika.

V partizane je odšel 20. septembra 1944, in sicer v 2. četo II. bataljona Šercerjeve brigade. Pri napadu na nemški bunker v Razborju pri Slovenjem Gradcu je bil močno obstreljen. Umrl je čez nekaj ur.

Pokopali so ga na pokopališče Razbor, leta 1958 je bil prekopan in prenesen v skupno grobnico na pokopališče v Razborju.

FRANC TURK,

sin Franca in Marije, roj. Kozole, je bil rojen 12. sept. 1911 na Zdolah v kmečki družini. Po poklicu je bil delavec.

V partizane je odšel 12. septembra 1944 v Kozjanski odred, kmalu pa je bil dodeljen Šercerjevi brigadi. Padel je kot borec v boju z Nemci 11. maja 1945 na Koroškem. Grob ni znan.

STANKO VOLČANJŠEK

je bil rojen 16. junija 1911 v Črncu pri Brežicah. Po osnovni šoli, ki jo je obi-

skoval v Brežicah, se je izučil kolarske obrti.

Ko je okupator preseljeval Spodnje Posavje, se je z ženo preselil v Pleterje pri Zdolah, kjer je do vstopa v NOV opravljал kolarska dela. V partizane je stopil 24. avgusta 1944. Najprej je bil v Kozjanskem odredu, kmalu pa je bil dodeljen brigadi Mirka Bračiča. Nemci so ga ujeli nekje v Savinjski dolini in ga prepeljali v celjske zapore. Od 23. oktobra 1944 je za njim izginila vsaka sled.

ŽRTVE
FAŠISTIČNEGA NASILJA
1941-1945

OBMOČJE
BRESTANICE

PAVEL BIZJAK

je bil rojen 25. januarja 1893.

Po poklicu je bil delavec — rudar. Pred vojno je bil zaposlen kot rudar v Franciji. Tam se je povezal z naprednim delavskim gibanjem. Malo pred vojno se je vrnil v domovino. V tem času je stanoval na Gorici št. 10, zaposlen pa je bil pri rudniku Senovo.

Takoj ob razsulu stare Jugoslavije se je povezal z narodnoosvobodilnim gibanjem. Spomladi leta 1942 je bil izdan in aretiran ter odpeljan v celjske zapore, kjer je bil 7. julija 1942 ustreljen s 37 talci. Zapustil je ženo in več nepreskrbljenih otrok.

HENRIK BRAČUN

je bil rojen 13. oktobra 1910 na Vetrniku v kmečki družini. Priženil se je na srednje veliko posestvo v Lokve pri Brestanici.

Že leta 1941 se je vključil v narodnoosvobodilno gibanje. Materialno je podpiral borce prve brežiške čete. Bil je izdan in aretiran 26. decembra 1941. Po

dolgotrajnem mučenju so ga v Mariboru 27. aprila 1942 ustrelili.

ZVONKO BRILI,

sin Jožeta, je bil rojen 15. januarja 1921 v Brestanici v družini poštnega uslužbenca. Po poklicu je bil strojni tehnik.

Zaradi aktivnega in organiziranega dela v NOV je bil 7. julija 1942 aretiran. Zaprt je bil v Celju, Salzburgu in v Berlinu, kjer so ga nečloveško mučili. 9. 10. 1944 so ga v Berlinu usmrtili.

MARIJA KOZOLE

je bila rojena 2. februarja 1905 v Ljubljani. Že pred II. svetovno vojno se je preselila k sorodnikom v Brestanico. Zaradi sodelovanja z narodnoosvobodilnim gibanjem je bila s sorodniki, družino Zidarič, aretirana in odpeljana v taborišče Coburg na Bavarsko. Tam je zbolela za TBC in 15. junija 1943 umrla.

ANTON MALEŠIČ,

sin Antona in Marije, je bil rojen 13. marca 1908 v Strugah na Dolenjskem. V tem kraju je tudi služboval kot orožnik in tu se je tudi vključil v osvobodilno gibanje. Aretiran je bil 28. februarja 1942 in kot talec ustreljen v Dobrem polju. Po osvoboditvi so ga prenesli na pokopališče v Strugah.

LEO PETANČIČ

je bil rojen 13. maja 1923 v Brestanici v delavski družini. Po poklicu je bil čevljar.

Z narodnoosvobodilnim gibanjem se je povezal v kraju Vrbovac na Hrvaškem. Ustaši so ga kot terenskega obveščevalca Gubčeve brigade aretirali in v Vrbovcu ubili. Po osvoboditvi je bil prekopan in prenesen na domače pokopališče v Brestanico.

VLADO POHORC

je bil rojen 23. januarja 1914 v Dovškem. Po poklicu je bil rudar.

Leta 1942 so ga Nemci aretirali in odpeljali v zapore v Krško, Celje in Maribor in nato v taborišče Manthausen in Dachau, od koder se ni vrnil.

JOŽE SINKOVIČ

je bil rojen 15. maja 1892 v Dovškem. Po poklicu je bil posestnik in obrtnik v Brestanici.

Zaradi sinove aktivnosti v NOV in njegovega lastnega dela za cilje NOV je bil 3. avgusta 1942 aretiran in poslan v taborišče Auschwitz. Tam je bil ustreljen 3. septembra 1943.

MARIJA SINKOVIČ

je bila rojena 20. septembra 1900 v Brestanici v posestniški in gostilničarski družini.

Tudi njo so Nemci aretirali iz istih vzrokov kot moža Jožeta. V taborišču Auschwitz je mnogo trpela, 18. januarja 1943 pa je umrla za tifusom.

IVAN ŽAJBER

je bil rojen 9. oktobra 1894 na Gorici v kmečki družini. Osnovno šolo je obiskoval v Brestanici. Po šoli je nekaj časa delal doma na posestvu. Kasneje je bil v orožniški službi. Služboval je po različnih krajih v Srbiji.

Po kapitulaciji predaprilske Jugoslavije je prišel v svoj rojstni kraj. Toda Nemci so ga prisilili, da je šel v službo. Svoj položaj je na službenem mestu v Vojniku in kasneje v Mozirju izkoriščal za obveščanje NOV. Nemci so ga aretirali, zaprt je bil v Celju in v Mariboru, kjer je bil 3. julija 1943 ustreljen.

HEDVIKA ŽENER

je bila rojena 23. septembra 1883 v Brestanici. Bila je gospodinja.

Ženerjeva družina je bila povezana z borci NOV I. brežiške čete, katere borec je bil njen mlajši sin Mirko. Nemci so

jo aretirali 3. avgusta 1942, poslali v taborišče Auschwitz, kjer je umrla 6. septembra 1943.

Istočasno so aretirali sina Karla in njegovo ženo Pavlico, roj. Hlebec, sestro borcev I. brežiške čete Joška in Draška. Oba sta bila v taborišču Auschwitz. Karlo se je vrnil, žena Pavlica, rojena 22. januarja 1911, je umrla 14. februarja 1943

OBMOČJE KOSTANJEVICE

OLGA BAMBIC

je bila rojena 4. julija 1940 v Črešnjevcu. 8. avgusta 1944, ko je bil boj med partizani in Nemci, jo je mina smrtno ranila.

JOŽE BARBIČ

je bil rojen 14. februarja 1906. leta v Črešnjevcu pri Kostanjevici. Kmetoval je na svojem malem posestvu, opravljal pa je tudi priložnostna dela. Z aktivisti OF se je povezal 1941. leta. Zaradi tega so ga Italijani 23. septembra 1942. leta aretirali in odvedli v taborišče Renicci, kjer je 9. februarja 1943. leta umrl.

LEOPOLD BIZJAK

je bil rojen 3. maja 1914 v družini srednjega kmeta v Globočicah. Po poklicu je bil poljski delavec.

Polde je šel v partizane spomladi 1942, in sicer v Gorjanski bataljon. Jeseni 1942 je enoto zapustil in je bil nekaj časa doma. Ko so Italijani pozivali vse moške, da se morajo javiti italijanski oblasti, se je temu pozivu odzval tudi Leopold. Italijani so ga aretirali in 29. decembra 1942 v gozdu na Globočicah ustrelili.

BERNARD BOŽIČ

je bil rojen 4. novembra 1875. leta v Črneči vasi pri Kostanjevici. Izučen je bil za mizarja, je pa kmetoval na svojem malem posestvu. Ob bombardiranju Črneče vasi se je umaknil z družino v zaklonišče. Ko je zaslišal mukanje živine v gorečih hlevih, je hotel živino rešiti. Za njim je tekla vnukinja Fanika Božič, rojena 7. marca 1937. leta. Ded je hotel z otrokom v naročju uteči. Ko je padla rušilna bomba, ju je oba ubila.

JOŽE BOŽIČ

je bil rojen 15. marca 1896 v Prušnji vasi. Priženil se je na srednjo kmetijo v Vrbje pri Kostanjevici. Osvobodilnemu gibanju se je pridružil leta 1941. Leta 1942 je peljal v partizansko bolnišnico na Priseko ranjenega sina. Ustaši so 14. septembra 1942 bolnišnico napadli in Božiča na mestu ustrelili, sinu pa je uspelo pobegniti.

JOŽE CUNK

je bil rojen 5. junija 1910. leta v Orehovcu pri Kostanjevici. Živel je v rojstni vasi pri starših. Ob napadu Nemcev na Orehovec 21. oktobra 1943 je umsko prizadeti Jože zbežal na domačo peč, kjer so ga fašisti do smrti pobili.

SILVA ČERNETIČ

je bila rojena 25. oktobra 1924 v Kostanjevici v kmečki družini. Zaradi sodelovanja v NOV je bila aretirana in poslana v internacijo Peruggia. 17. decembra 1943 se je vrnila in živela v Ljubljani. Tam se je ponovno povezala z narodnoosvobodilnim gibanjem, zato so jo aretirali in poslali v taborišče Rawensbrück, od koder se ni več vrnila.

METOD ČERNETIČ,

sin Franca in Marije, rojene Čater, je bil rojen 22. novembra 1912 v Kostanjevici na Krki v družini malega kmeta. Osnov-

no šolo je obiskoval v Kostanjevici, nato se je izučil za brivca.

Že pred drugo svetovno vojno se je za stalno naselil na Jesenicah, kjer se je (24. januarja 1943) poročil s Krajnik Olgo. Zaradi sodelovanja z NOV so ga Nemci aretirali in ga kot talca 28. julija 1943 v Begunjah ustrelili.

IVAN ČUK

je bil rojen 26. junija 1899 nekje na Primorskem. Živel je v Kostanjevici, po poklicu je bil cestar.

Zaradi sodelovanja z NOV so ga Nemci kot talca ustrelili 21. oktobra 1943 v Malencah.

JANEZ DIVJAK

je bil rojen 1897. leta v Mihovici pri Šentjerneju. Leta 1920 se je priženil v Čučjo mlako, kasneje pa je imel gostilno v Dolnji Prekopi. V osvobodilno gibanje se je vključil leta 1941, sin pa je bil partizan od 1942. leta. Italijani so ga aretirali, mučili in ustrelili 16. septembra 1942. leta.

JOŽE DOLMOVIČ

je bil rojen 16. junija 1906 v Vrtači pri Kostanjevici. Delal je doma na posestvu. V narodnoosvobodilno gibanje se je vključil 1942. leta. Italijani so ga odvedli v taborišče Renicci jeseni 1942, kjer je 13. februarja 1943 umrl zaradi izčrpanosti. V taborišče so odvedli tudi dva njegova brata.

IVAN GLIHA

je bil rojen 30. novembra 1877 v Kostanjevici. Bil je usnjar. Vsa njegova družina se je pozimi 1941/42 vključila v narodnoosvobodilno gibanje. V nemški ofenzivi je bil s svojimi tremi pomočniki ustreljen kot talec na Malencah 21. oktobra 1943. leta.

JANEZ GAL

je bil rojen 3. februarja 1913 v Orehovcu pri Kostanjevici. Delal je na domači kmetiji. Somišljenik OF je bil od leta 1941. V jeseni 1942. leta so ga Italijani poslali v taborišče. Vrnil se je po kapitulaciji Italije. Domobranci so ga aretirali in poslali na prisilno delo, kjer je bil 14. aprila 1945. leta ob letalskem napadu smrtno ranjen.

ALOJZ GOLTEZ

je bil rojen 17. junija 1889 v Dolnji Prekopi. Izučen je bil za rezarja, kmetoval je na svoji mali kmetiji. V osvobodilno gibanje se je vključil leta 1941. Nemci so ga v bližini domačije 21. oktobra 1943. leta ustrelili.

KARL GOLTEZ

je bil rojen 29. junija 1898 v Dolnji Prekopi pri Kostanjevici. V osvobodilno gibanje se je vključil 1941. leta. Ob nemški ofenzivi ga je doma, 21. oktobra 1943, smrtno zadela sovražnikova granata.

IGNAC GOLTEZ

je bil rojen 9. februarja 1897 v Sajevcih pri Kostanjevici. Bil je kolar in je kmetoval na malem posestvu v Dolnji Prekopi. S prvimi aktivisti na tem območju se je povezal 1941. leta. Nemci so ga ustrelili na domačem dvorišču 21. novembra 1943. leta.

JOŽE GORENC

je bil rojen 22. novembra 1922 v Globočicah pri Kostanjevici. Delal je v Zagrebu kot čevljarški pomočnik. Leta 1941 se je vrnil domov in se povezal s prvimi aktivisti OF. 22. septembra 1942 je bil aretiran in odveden v taborišče Renicci. Ko se je po kapitulaciji Italije vračal domov, so ga ujeli Nemci in poslali v taborišče Bergen-Belzen, kjer je 1944. leta umrl.

IVANKA GORENC

je bila rojena 21. maja 1926 v Velikih Vodenicah pri Kostanjevici. Delala je doma na posestvu. Skrbela je za hrano mimoidočih partizanov.

2. avgusta 1944. leta jo je zadel drobec nemškega minometa in je za posledicami 20. avgusta 1944 umrla.

JOŽE GREGORIČ,

kmečki sin, je bil rojen 4. septembra 1926 v Malencah pri Kostanjevici. Pred splošno selitvijo se je Gregoričeva družina umaknila preko takratne nemško italijanske meje v Kostanjevico. Mladi Jože se je takoj povezal s prvimi aktivisti na tem območju. Med številnimi talci je bil ustreljen v Malencah pri Kostanjevici 21. oktobra 1943. leta.

JOŽE HODNIK

je bil rojen 27. januarja 1893 v Globočicah pri Kostanjevici. Delal je doma na kmetiji. V narodnoosvobodilno gibanje se je vključil 1942. leta. Belogardisti so ga ubili in sežgali. Datum smrti ni znan.

ANTON HODNIK

je bil rojen 26. februarja 1898 v Globočicah pri Kostanjevici. Osvobodilno fronto je podpiral od leta 1941. Ko je 29. avgusta 1942. leta na domačem travniku kosil, so ga sovražniki ubili.

JANEZ IGNATI

je bil rojen 1878 v Gazicah ob Krki. Po poklicu je bil kmetovalec in pred vojno župan občine Cerklje. Med vojno je kot begunec živel v Dolenji Prekopi. Osumljen sodelovanja z NOV je bil v nemški ofenzivi 21. oktobra 1943 v Dolnji Prekopi ustreljen kot talec.

JOŽE JENŠKOVEC

je bil rojen 3. februarja 1925 v vasi Grič pri Kostanjevici. Izučen je bil za klesarja. Ko so Italijani 28. februarja 1943. leta bombardirali Grič, je bil Jože smrtno zadet.

SILVESTER JEREB

je bil rojen 14. decembra 1923 v Dolnji Prekopi pri Kostanjevici. Bil je sin logarja. Opravljal je različna priložnostna dela. Leta 1942 se je povezal z narodnoosvobodilnim gibanjem. 13. avgusta 1942 je bil ranjen. Pripeljali so ga v partizansko bolnišnico Apnenik in kasneje na Priseko v Žumberku. Ob izdaji so ga ustaši z ranjenimi tovariši zverinsko mučili in ustrelili 15. septembra 1942. leta.

MARJAN JORDAN

je bil rojen v Ljubljani. Živel je pri teti v Kostanjevici. Po končani gimnaziji se je zaposlil na občini. Z narodnoosvobodilnim gibanjem se je povezal leta 1941. Italijani so ga 25. maja 1942 aretirali s tremi aktivisti, odpeljali v kostanjeviške zapore in po enem mesecu ustrelili kot talca v Prečni pri Novem mestu.

JOŽE JORDAN

je bil rojen 29. septembra 1920 v Koprivniku pri Kostanjevici. Delal je doma na kmetiji. Pred selitvijo je vsa Jordanova družina pobegnila in se naselila v Čučji mlaki. Jože je stanoval pri stricu Ivanu Pavšiču, ki je bil vključen v narodnoosvobodilno gibanje. Italijani so Pavšiča in Jožeta ustrelili kot talca v Zameškem 15. septembra 1942. leta.

IGNAC JUNKAR

je bil rojen 31. januarja 1907 v Ržišču pri Kostanjevici. Delal je na svoji mali kmetiji. V narodnoosvobodilno gibanje se je vključil spomladi 1942. leta. Ustreljen je bil kot talec na Malencah pri Kostanjevici 21. oktobra 1943. leta.

MARTIN JUNKO

je bil rojen 1. decembra 1907 v Črnomlju. Priženil se je v Kostanjevico k Tončki Kosovi. Ustreljen je bil kot talec na Malencah 21. oktobra 1943. leta.

NEŽA JUREČIČ,

rojena Pirc, se je rodila 17. novembra 1913 v Črneči vasi pri Kostanjevici. V narodnoosvobodilno gibanje se je vključila 1942. leta. Belogardisti so jo marca 1945. leta na begu ustrelili, medtem ko je njenemu možu, partizanu od leta 1943, uspelo ubežati. V NOV sta padla tudi dva njena brata.

MARTIN JUREČIČ

je bil rojen 1. novembra 1897 v Črešnjicah pri Cerkljah. Pri očetu se je izučil za trgovca. V ruskem ujetništvu se je navzel naprednih idej. V narodnoosvobodilno gibanje se je vključil leta 1941. Zaradi izdajstva so ga belogardisti are-

tirali, obsodili na smrt in ga 6. februarja 1944. leta ustrelili.

JANEZ JEVNIK

je bil rojen 22. decembra 1912 v Malih Vodenicah pri Kostanjevici. Delal je na domačem posestvu. Povezal se je s prvimi partizani 1941. leta. 5. novembra 1943. leta so ga belogardisti na begu ustrelili. Istočasno so ustrelili tudi dva njegova sodelavca.

HUBERT KAUCIČ

je bil rojen 5. avgusta 1907 v Kamni gorici. Živel je v Kostanjevici in bil upravitelj državnega posestva. Nemci so ga osumili sodelovanja z NOV, zato so ga aretirali in 21. oktobra 1943 kot talca v Malencah ustrelili.

CIRIL KNAFELJC

je bil rojen 2. julija 1920 v Šmihelu pri Novem mestu. Meščansko šolo je obiskoval v Novem mestu, vojno tehniško pa v Kruševcu. Po kapitulaciji stare Jugoslavije se je naselil v Kostanjevici. Ob nemški ofenzivi 21. oktobra 1943. leta so ga Nemci ustrelili kot talca na Malencah.

JOZE KORAČIN

je bil rojen 3. avgusta 1909 na Prekopi. Živel je pri svoji teti na Jablanicah pri Kostanjevici. V narodnoosvobodilno gibanje se je vključil januarja 1942. leta. Italijani so ga ujeli, odpeljali v kostanjeviške zapore in po enomesečnem mučenju ustrelili 25. junija 1942 kot talca v Prečni pri Novem mestu.

ANA KORAČIN,

rojena Pirc, je bila rojena 24. septembra 1913 v Črneči vasi. Živela je v Avguštinah pri Kostanjevici. V narodnoosvobodilno gibanje se je vključila 1942. leta. Nemci so jo aretirali in ustrelili 24. oktobra 1943. leta.

ALOJZ KRIŠTOF

je bil rojen 23. maja 1911 v Globočicah pri Kostanjevici. Politično se ni udeleževal. Partizanom je pomagal z živem. 13. marca 1944. leta je obiskal z bratom Antonom v Globočicah Franca Laknerja. Zvečer so vdrl v hišo Laknerjevih pripadniki »črne roke«, iz-

vlekli oba brata s podstrešja, kamor sta se skrila, ju pretepli in ubili.

ANTON KRIŠTOF

je bil rojen 5. februarja 1915 v Globočicah pri Kostanjevici. Politično se ni udeleževal. Partizane je le materialno podpiral. 13. marca 1944. leta je obiskal z bratom Alojzom Franceta Laknerja v Globočicah. Zvečer so v hišo Laknerjevih vdrl pripadniki »črne roke«, pred katerimi sta se oba brata skrila na podstrešje. Od tu so ju s silo izvlekli in do smrti potolkli.

ALBIN KOSTEVC

je bil rojen 18. julija 1922 na Senovem. V Kostanjevici se je izučil za trgovca. Politično se ni udeleževal, sodeloval pa je pri zbiranju živeža za partizane. Ustreljen je bil kot talec 21. oktobra 1943. leta na Malencah pri Kostanjevici.

FRANC KOTAR

je bil rojen 9. julija 1926 na Griču pri Kostanjevici. Delal je na očetovi kmetiji. Vsa Kotarjeva družina je bila povezana z narodnoosvobodilnim gibanjem. Ko so Italijani 28. februarja 1943. leta bombardirali Kočarijo in okoliške vasi, je bil Kotar smrtno zadet. Njegov oče,

Franc Kotar, je bil tedaj v italijanskem taborišču.

JOŽE KUČIC

je bil rojen 26. oktobra 1905 v Črneči vasi. Bil je pismonoša v Kostanjevici. V narodnoosvobodilno gibanje se je vključil leta 1942. Italijani so ga ustrelili na begu v Črneči vasi aprila 1942. leta.

ALOJZ KUCHAR

je bil rojen 25. julija 1911 v Prekopi. Že pred vojno se je priženil na kmetijo v Hrvaškem Brodu. Usodnega dne, ob nemški ofenzivi 21. oktobra 1943, je bil slučajno v svojem rojstnem kraju. Nemci so ga priključili skupini aretiranih Prekopčanov in ga ustrelili.

MARTIN LAKNER

je bil rojen 7. decembra 1918 v Ržišču pri Kostanjevici. Delal je doma na kmetiji. Od časa do časa je materialno podpiral partizane. 21. oktobra 1943. leta so Nemci Martina in njegovega brata ujeli v domači vasi. Brat je pobegnil, njega pa so še istega dne ustrelili kot talca na Malencah.

JOŽE MATELIČ

je bil rojen 12. avgusta 1890 v Livških Ravnah. S starši je po prvi svetovni vojni pribežal iz Italije v Jugoslavijo. Služboval je kot finančni preglednik na občini v Kostanjevici. Ustreljen je bil kot talec 21. oktobra 1943. leta v Malencah.

ELIZABETA MAVSER,

rojena Gregorič, je bila rojena 21. oktobra 1912 v Malencah pri Kostanjevici. Bila je poročena s tesarjem Jožetom Maverjem. V narodnoosvobodilno gibanje se je vključila leta 1941. Nemci so jo ujeli in poslali v taborišče Auschwitz in jo po popolni izčrpanosti vrgli med pse, da so jo živo raztrgali. Njen mož je padel kot borec NOV.

RUDI MAVSER

je bil rojen 3. maja 1910 v Kostanjevici na Krki. Izučen je bil za čevljarja. Politično se ni udeleževal, imel pa je dva brata partizana. Nemci so ga kot talca ustrelili na Malencah 21. oktobra 1943. leta.

JAKOB MLAKAR

je bil rojen 16. julija 1911. Po poklicu je bil gozdar. Živel je v Kostanjevici. Zaradi sodelovanja z NOV so ga Nemci aretirali in 21. oktobra 1943 v Malencah ustrelili.

VINCENC PAVLENC

je bil rojen 17. decembra 1894 v Kostanjevici. Izučen je bil za čevljarja. Iz ruskega ujetništva se je vrnil prežet z

naprednimi idejami. Kasneje je služboval kot sluga na občini v Kostanjevici. Na domačem dvorišču ga je 16. oktobra 1943. leta smrtno zadela nemška mina.

LEOPOLD PAVLENC

je bil rojen 8. oktobra 1899 v Dolnji Prekopi pri Kostanjevici. Delal je na svoji mali kmetiji. V narodnoosvobodilno gibanje se je vključil 1941. leta. Nemci so ga ujeli in ustrelili 21. oktobra 1943. leta. Isti dan je bil ustreljen tudi njegov sin Polde, ki je bil rojen 24. marca 1925.

FRICKO PAVLENČ

je bil rojen 6. marca 1920 v Orehovcu pri Kostanjevici. Za mizarja se je izučil v Trbovljah, kasneje pa je delal v Slovenskih Konjicah. Nemci so ga 1941. leta preselili v Srbijo, od koder se je vrnil v rojstno vas. Iz neznanih razlogov je odšel v Celje, kjer so ga Nemci zaprli in 7. julija 1942 ustrelili kot talca.

JANEZ PENCA

je bil rojen 14. decembra 1914 v Velikih Vodenicah pri Kostanjevici. Zaposlen je bil v Kostanjevici kot usnjarski delavec. Mobiliziran je bil v partizansko vojsko. Po treh dneh se je vrnil v Kostanjevico, kjer so ga Nemci aretirali in ga ustrelili kot talca na Malencah 21. oktobra 1943. leta.

FRANC PENCA

je bil rojen 23. novembra 1910 v Ržišču pri Kostanjevici. Izučen je bil za mehanika. V stari Jugoslaviji je živel v Banja Luki. Po okupaciji se je vrnil domov. Pred mobilizacijo v NOV se je umaknil v Kostanjevico, kjer so ga Nemci aretirali in ustrelili kot talca v Malencah 21. oktobra 1943. leta.

VILJEM PISANSKI

je bil rojen 25. junija 1889 v Podbočju pri Kostanjevici. Služboval je na sodišču v Kostanjevici. V narodnoosvobodilno gibanje se je vključil 1941. leta. Ustreljen je bil kot talec 21. oktobra 1943 v Malencah. Istega dne je bil ustreljen tudi njegov sin Božo.

BOŽO PISANSKI

je bil rojen 1. oktobra 1922 na Brodu pri Kostanjevici. Leta 1932 se je s starši naselil v Kostanjevici. Študiral je stomatologijo. Nemci so ga aretirali in ustrelili kot talca na Malencah 21. oktobra 1943. leta. Istega dne so ustrelili tudi očeta Viljema.

JANEZ PISEK

je bil rojen 30. aprila 1892 v Orehovcu pri Kostanjevici. Kmetoval je na svojem malem posestvu. Podpiral je narodnoosvobodilno gibanje in bil zaradi tega tudi nekaj časa zaprt v kostanjeviških zaporih. V nemški ofenzivi ga je 21. oktobra 1943 na begu smrtno zadela sovražnikova krogla.

ALOJZ PISEK

je bil rojen 12. junija 1900 v Orehovcu pri Kostanjevici. Opravljal je priložnostna dela. V Dolšcih se je vključil v narodnoosvobodilno gibanje 1941. leta.

Smrtno zadet je bil ob italijanskem bombnem napadu 28. februarja 1943.

MARTIN SELAN

je bil rojen 5. maja 1902 v Šentjakobu pri Šentjerneju. Delal je na svoji kmetiji. V narodnoosvobodilno gibanje se je vključil 1942. leta. Italijani so ga aretirali 19. septembra 1942 in poslali v taborišče Renicci. Po kapitulaciji Italije se je na poti domov pridružil partizanom v okolici Ljubljane. Nemci so ga ujeli in ga poslali v Dachau, kjer je od izčrpanosti 13. oktobra 1944. leta umrl.

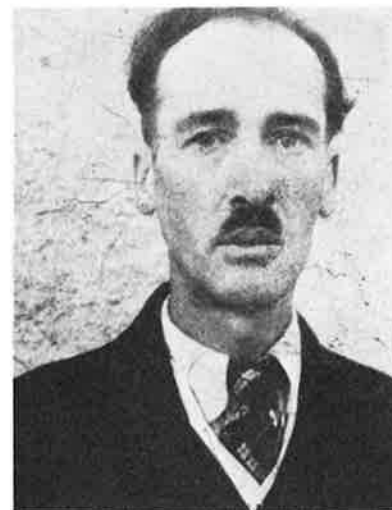
JANEZ SINTIC

se je rodil 30. maja 1887. Doma je bil v Avguštinah št. 8. Zaradi sodelovanja z NOV so ga Italijani aretirali in v Prečni s Jožetom Koračinom 1942. leta kot talca ustrelili.

JANEZ SINTIČ

je bil rojen 3. maja 1901 v Črešnjevcu pri Kostanjevici. Delal je na domači kmetiji. Politično se ni udeleževal. V letu 1942 se je na razglas Italijanov javil v Kostanjevici. Ker na njihovo prigovarjanje ni hotel k beli gardi, so ga odvedli v taborišče Renicci, kjer je 1. marca 1943 zaradi izčrpanosti umrl.

ALOJZ SENIČAR

je bil rojen 25. marca 1896 v Hrastniku pri Trbovljah. Bil je rudar. Leta 1942 se je priženil v Črnečo vas. Ko so Italijani bombardirali Črnečo vas, je pogorela tudi njegova domačija. Z družino se je preselil v Brezovico. Partizanom je pomagal od 1942. leta. Med številnimi možmi s Planine in okolice je 14. septembra 1942 padel tudi Seničar.

MATIJA STOPAR

je bil rojen 2. januarja 1908 na Vrtači pri Kostanjevici. Kmetoval je na svojem malem posestvu. V narodnoosvobodilno gibanje se je vključil 1941. leta. Zaradi izdaje so ga ustaši aretirali in ga pri Sv. Mihelu 15. septembra 1942 do smrti pobili.

JOŽE STOPAR

je bil rojen 9. februarja 1861. Doma je bil na Oštercu št. 9. Ob bombardiranju Črneče vasi, 23. avgusta 1943. leta, je bil smrtno zadet.

FRANC STRAŠČEK

je bil rojen 14. novembra 1894 v Podbočju pri Kostanjevici. Bil je klepar v Kostanjevici. Iz ruskega ujetništva se je vrnil prežet z naprednimi idejami, ki jih je širil med množice. V narodnoosvo-

bodilno gibanje se je vključil 1941. leta. Ustreljen je bil kot talec v Malencah pri Kostanjevici 21. oktobra 1943. leta.

RUDOLF ŠKEDELJ

je bil rojen 13. marca 1920 v vasi Kočarija pri Kostanjevici. Bil je gozdar v Kostanjevici. V partizane je odšel 1942. leta, vendar jih je kasneje zapustil in se zadrževal doma. Ob nemški ofenzivi so ga 21. oktobra 1943 aretirali in kot talca istega dne v Malencah ustrelili.

ANTON ŠKODA

je bil rojen 2. aprila 1884 v Zgornji Prekopi, kjer je tudi živel na svojem posestvu. Nemci so ga kot talca ustrelili 21. oktobra 1943 v Malencah.

ANTON ŠTOKAR

je bil rojen 17. januarja 1903 v Dolščah pri Kostanjevici. Delal je na domači kmetiji. V narodnoosvobodilno gibanje se je vključil leta 1941. Septembra 1942 so ga Italijani aretirali in poslali v taborišče Renicci. Vrnil se je po kapitulaciji Italije. Nemci so ga 23. oktobra 1943. leta oboroženega ujeli in na licu mesta usmrtili.

ANTON ŠTOKAR

je bil rojen 19. novembra 1909 v Orehovcu pri Kostanjevici. Delal je na domači kmetiji. V narodnoosvobodilno gibanje se je vključil februarja 1942. Istega leta so ga Italijani poslali v taborišče Renicci, od koder se je vrnil po kapitulaciji Italije in nadaljeval delo za osvobodilno fronto. V domači vasi je bil 21. oktobra 1943. leta ustreljen.

ANTON ŠTRAUS

je bil rojen 30. julija 1925 v Kostanjevici na Krki. Izučen je bil za peka. V narodnoosvobodilno gibanje se je vključil 1941. leta. Na Malencah je bil 21. oktobra 1943. leta ustreljen kot talec.

ALOJZ ŠTUKELJ,

sin Jožeta in Alojzije, roj. Janežič, je bil rojen 23. marca 1896. Živel je v Zaborštu, po poklicu je bil kmečki delavec. Bil je vključen v narodnoosvobodilno gibanje, zato so ga belogardisti v noči 2. decembra 1943 aretirali in ustrelili.

ANTON ŠVALJ

je bil rojen 14. avgusta 1921 v Kočarijah pri Kostanjevici. Delal je doma na kmetiji. Politično se ni udeleževal. Belogardisti so ga zasačili v pogovoru s partizani pred domačo hišo. Zato so ga 16. septembra 1942. leta aretirali in mu prigovarjali, naj vstopi v belo gardo. Ker na to ni pristal, so ga zverinsko mučili in ustrelili.

JOŽE UNETIČ

je bil rojen 24. marca 1907 v Sajevcih pri Kostanjevici. Izučil se je za sedlarja.

V narodnoosvobodilno gibanje se je vključil 1941. leta. Ob selitvi Spodnjega Posavja je pokojni Unetič pomagal mnogim družinam pobegniti preko nemško-italijanske meje. Ko je 29. decembra 1941. leta pomagal pri prevažanju beguncev, ga je smrtno zadela nemška krogla.

RUDOLF UNETIČ

je bil rojen 14. aprila 1920 v Sajevcih pri Kostanjevici. Delal je na domači kmetiji. Kot politično sumljivega so ga Italijani 21. septembra 1942. leta aretirali in poslali v taborišče Renicci, kjer je zaradi izčrpanosti 1. oktobra 1943. leta umrl.

ALOJZ UNETIČ

je bil rojen 30. decembra 1925 v Sajevcih v kmečki družini. Po poklicu je bil poljski delavec. Leta 1941 je pomagal beguncem pri preseljevanju. Nemci so ga 30. decembra 1941 na begu ustrelili.

KAREL UNETIČ

se je rodil 3. julija 1923 v vasi Slinovce. Belogardisti so ga zajeli v Mladju, odpeljali v Kostanjevico in ga 16. februarja 1943. ustrelili.

JOŽE VEGELJ

je bil rojen 11. aprila 1900 v Premagovcih. Več let je bil rudar v Franciji. V vas Kočarijo pri Kostanjevici se je priženil 1935. leta. Spomladi 1942 se je povezal z OF. Septembra leta 1942. so ga Italijani aretirali in poslali v taborišče Renicci, kjer je 16. marca 1943. leta umrl zaradi izčrpanosti.

FRANC VENE

je bil rojen 23. aprila 1900 v Mihovici pri Sentjerneju. Opravljal je razna priložnostna dela. V narodnoosvobodilno gibanje se je vključil v Kostanjevici 1942. leta, ko je šel v partizane tudi njegov sin Karel. Ustreljen je bil kot talec na Malencah 21. oktobra 1943. leta.

JOŽE ZAGORC

je bil rojen 20. februarja 1885 v Dolnji Prekopi pri Kostanjevici. Delal je na svoji kmetiji. V narodnoosvobodilno gibanje se je vključil 1941. leta. Med borci NOV sta bila tudi njegova dva sinova. Kot talec je bil ustreljen 21. oktobra 1943. leta. Domačijo so Nemci zažgali. Kot talec je bil istega dne ustreljen tudi sin Jože.

JANEZ ZAGORC

je bil rojen 2. februarja 1915 v Dolnji Prekopi pri Kostanjevici. Delal je v

opekarni na Dobravi. V narodnoosvobodilno gibanje se je vključil 1941. leta v Sentjerneju. V partizane je odšel 19. septembra 1943. leta. Ko je bil doma na zdravljenju, so ga Nemci ujeli in ga v pričo žene 21. oktobra 1943 ustrelili.

JOŽE ZAGORC

je bil rojen 2. novembra 1904 v Orehovcu pri Kostanjevici. V domači vasi je imel kovačijo. V narodnoosvobodilno gibanje se je vključil 1941. leta. Italijani so ga jeseni 1942 poslali v taborišče

Renicci, od tam se je po kapitulaciji Italije vrnil in nadaljeval z delom za NOV. Nemci so ga pred domačo hišo 28. oktobra 1943. leta usmrtili.

MARIJA ZEVIK,

rojena Dular, je bila rojena 28. januarja 1854. leta v Zavodih. Kasneje je imela v Črneči vasi pekarno in gostilno. Ko so Italijani 23. avgusta 1942. leta bombardirali Črnečo vas, je bomba vnela Zevnikovo domačijo. Pokojna Marija, tedaj stara 88 let in popolnoma slepa, se ni mogla rešiti, pa tudi sin ji ni mogel pomagati v usodnem trenutku. Živa je zgorela.

JOŽE ZGONC

je bil rojen 12. oktobra 1901 v Dolnji Prekopi pri Kostanjevici. Delal je doma na kmetiji. V narodnoosvobodilno gibanje se je vključil 1941. leta. Ustreljen je bil kot talec 21. oktobra 1943. Istočasno je bil ustreljen njegov edini enajstletni sin.

ANTON ZUPANČIČ

je bil rojen 26. avgusta 1924 v Malencah pri Kostanjevici. Bil je kmečki sin. Ob selitvi se je umaknil v vas Livod pri Kočevju. Ko so Italijani 1. maja 1942. leta postrelili vse moške te vasi, je bil Zupančič na begu ubit.

JOŽE ŽARN

je bil rojen 4. maja 1900 v Hrastniku pri Trbovljah. V Kostanjevici je delal kot dimnikarski pomočnik.

V narodnoosvobodilno gibanje se je vključil 1941. leta. Italijani in belogardisti so ga ujeli, odpeljali v kostanjeviške zapore in 25. junija 1942 kot talca v Prečni pri Novem mestu ustrelili.

OBMOČJE
KRŠKEGA

MILKA BRINOVEC

je bila rojena 2. februarja 1912 v Novi Gradiški. Živela je v Krškem. 4. novembra 1944 je potovala iz Krškega v Celje. Pri Radečah je bila ob bombnem napadu smrtno ranjena. V celjski bolnišnici je še istega dne podlegla ranam.

IVAN GRABAR

je bil rojen 5. maja 1885 v Drstelu pri Ptuj. Z družino je pred drugo svetovno vojno živel v Krškem. Mlajši sin Jože je bil ustreljen v prvi oboroženi krški skupini. Zaradi tega so očeta Grabarja aretirali in poslali v koncentracijsko taborišče Auschwitz. Usmrčen je bil s plinom 10. septembra 1942. V koncentracijskem taborišču na Bavarskem sta bili tudi njegova žena in hčerka Marica. Obe sta se iz koncentracijskega taborišča vrnili.

JOŽE HERCOG,

sin Franca in Jere, roj. Ogrizek, je bil rojen 4. februarja 1914 v Krškem v družini občinskega uslužbenca. Po poklicu je bil šofer. Zaposlen je bil pri avto prevoznikih Strletu Ivanu, Jesenšku Francu

in proti koncu vojne pri nekem trgovcu v Šmarjeti.

Po kapitulaciji Jugoslavije se je zaposlil v Kranju. Vozil je avtobus. Svoje politično prepričanje in mržnjo do okupatorja je javno manifestiral. Gestapo ga je na stanovanju v Černivcu šte. 9, p. Radovljica aretirali že 24. decembra 1941. Zaprt je bil v Begunjah in 31. marca 1942 usmrčen.

JANEZ HOČEVAR in JOŽE HOČEVAR

sta bila rojena v Krmelju. Izelili so ju v Nemčijo. Zaposlena sta bila v Essnu v tovarni železa. Ob bombardiranju je bil Janez ranjen, zaradi česar je umrl 24. februarja 1943, brat Jože pa je obolel na pljučih in v bolnišnici umrl 6. marca 1943.

VIDA KASTELIC,

hči Martina in Ane, rojene Koletič, je bila rojena 24. maja 1922 v Krškem. Službovala je na železniški postaji v Dobovi. Starši so bili v jeseni 1941 izseljeni v Nemčijo. Vidi so dokazali sodelovanje s prvo oboroženo krško sku-

pino, v kateri je padel tudi njen brat Franc. Zato so jo odpeljali v kazensko koncentracijsko taborišče Auschwitz. V tem taborišču je bila dne 30. septembra 1942 v krematoriju sežgana.

ALOJZ KOZINC

je bil rojen 6. junija 1908 na Gornjem Pijavškem. Umrl je ob zračnem napadu v Slovenski Bistrici 1. februarja 1945.

JANKO MIKOLAVČIČ,

sin Ivana in Jožefe, roj. Pavletič, je bil rojen 1. aprila 1914 v Roču v Istri, v kmečki družini. Ko so Italijani zasedli Istro, se je družina Mikolavčič preselila v Koprivnico na Hrvaškem. Tam je Janko obiskoval osnovno šolo. Leta 1921 pa se je družina za stalno preselila v Staro vas. Tu je dokončal osnovno šolo in pomagal doma na posestvu. Leta 1938 se je zaposlil na železniški postaji Sevnica kot zapisovalec vozov. 1941. leta je postal vlakovodja. Član KP je postal že leta 1939 in bil povezan s partijsko organizacijo v Krškem. Od okupacije dalje pa je bil v vrstah nosilcev NOV. Bil je povezan z znanimi borci: narodnim herojem Borštnarjem Jožetom, železniškim uradnikom v Brestanici, Hlajem Vinkom iz Brestanice, Jerinom

Marjanom iz Sevnice, Godlerjem Jožetom in njegovimi sinovi iz Starega grada, z borci brežiške čete, z narodnim herojem Tončko Čečevo idr. Nemci so njegovo delo za NOV odkrili in so ga 15. septembra 1942 na železniški postaji v Sevnici aretirali ter zaprli v celjske zapore, kjer je bil 28. septembra 1942 obsojen na smrt. 29. septembra 1942 so ga prepeljali v Maribor, kjer so ga 2. oktobra 1942 ustrelili kot talca.

MILOŠ MESESNEL,

sin Gašperja in Doroteje, rojene Bratuš, je bil rojen 16. aprila 1925 v Krškem. Po poklicu je bil dijak. S starši se je pred splošno selitvijo umaknil v Vipavo. Zaradi dela v narodnoosvobodilnem gibanju so ga Italijani l. 1943 aretirali in je bil zaprt v Trstu, Kopru, Padovi. Še istega leta so ga poslali v internacijsko taborišče Cairo Montenotti, provinca Savone. Ob kapitulaciji Italije so ga Nemci odpeljali v taborišče Mauthausen. Pri delu si je poškodoval nogo. Po okrevanju je bil v reševalni gasilski službi v mestu Stayer. 15. marca 1945 je prišlo zadnje sporočilo, da je na koncu svojih moči. Od tega dne ni za njim nobenega sledu.

MARIJA MIKLAVČIČ

je bila rojena 14. junija 1888 v Slunju. Živela je pri svojem sinu Antonu v Stari vasi. K njemu se je zatekla tudi sestra Pavla, poročena Selak, katere mož je bil v Mariboru aretiran in je mučenju podlegel. Družina Miklavčič iz Stare vasi je bila vključena v narodnoosvobodilno gibanje od leta 1941. Miklavčič Marija in hčerka Pavla Selak sta bili smrtno zadeti ob eksploziji miniranega nemškega topa na poljski poti blizu njunega doma. Selak Pavla je zapustila dva meseca staro sina.

RIHARD RICHLI,

sin Janeza in Marije, rojene Klavžar, je bil rojen 2. aprila 1929 v Stari vasi. S starši je bil izseljen v Nemčijo. Iz izseljenštva se je vrnil 27. januarja 1945. V tem času je živel v neki zidnici na Sremiču. V dneh umikajoče se ustaške vojske skozi Videm se je Rihard zadrževal v Stari vasi, blizu svojega rojstnega doma. Od 9. maja 1945, po boju z ustaši v Stari vasi, je za njim izginila vsaka sled.

RUDOLF RUDAN

je bil rojen 8. julija 1927 na Velikem Trnu. S starši je živel v Krškem. Vpoklican je bil v nemško vojsko. Iz vojske je dezertiral in so ga na begu ubili 5. aprila 1945.

FRANC ŠISKO,

sin Viljema in Marije, rojene Meketer, je bil rojen 21. marca 1873 v Krškem. 39 let je opravljal v Krškem službo poštnega pismonoše. Nekaj pred okupacijo je bil upokojen. Novembra leta 1941 je bil s svojo družino izseljen v Nemčijo v Henesdorf. Ob vrnitvi v domovino se je v Češkoslovaški izgubil in za njim ni nobenega sledu.

DARKO VALENTINČIČ,

sin Alojza in Rozine, rojene Brezigar, je bil rojen 19. marca 1925 v Stari vasi. Družina je imela italjansko državljanstvo, zato niso bili ob splošni selitvi izseljeni. Družina je narodnoosvobodilno gibanje materialno podpirala. V dneh umikajoče se ustaške in nemške vojske skozi Videm je Darko 9. maja 1945 hotel v tovarni celuloze prerezati padalsko platno, v katerem je bilo orožje. Pri tem so ga zalotili Nemci in ga odpeljali s sabo. Od takrat je za njim izginila vsaka sled.

MARTIN ZAVRIČ

je bil rojen 27. oktobra 1861. Bil je upokojen delavec. V jeseni leta 1941 je bil z družino izseljen v Nemčijo. Ob vrnitvi v domovino je na poti izginil.

SLAVKO ZEMLJAK,

sin Alojza in Neže, roj. Petrič, je bil rojen 15. novembra 1920 v Stari vasi. Izučil se je za peka. Do okupacije je delal

pri svojem mojstru Zakšku Hinku v Leskovcu. Do splošne selitve v jeseni leta 1941 je pomagal pri posestniku Ermanu na Polšci. Pred izselitvijo se je umaknil na Krško polje, kjer se je vključil v osvobodilno gibanje. Bil je izdan, Nemci so ga aretirali, zaprli v Brežicah in v Celju. Dalj časa je bil zaprt v Mariboru, kjer so ga 10. marca 1943 ustrelili.

JOŽE ZUPANČIČ

je bil rojen 8. novembra 1909 na Zdolah. Leta 1918 so se starši preselili v

Spodnjo Libno. Do splošne selitve je pomagal staršem na posestvu, potem pa se je preselil na Zdole. Zaradi spora s priseljenim Kočvarjem je bil pred sodiščem v Mariboru obsojen na tri leta zaporne kazni, ki jo je prestajal v Mariboru. Zapornike z daljšo kaznijo so Nemci hoteli rehabilitirati s tem, da so jih vpoklicali v nemško vojsko. Zupančič se je temu pozivu uprl. Zadnje sporočilo je bilo, naj mu ne pišejo več v zapor, ker bo premeščen v Dachau. Potem je za njim izginila vsaka sled.

OBMOČJE
LESKOVCA

STANKO ARH,

sin Franca, je bil rojen 5. aprila 1919 v Leskovcu. Po poklicu je bil mornariški strojnik.

Po kapitulaciji Jugoslavije se je zaposlil v Gradcu. Zaradi sodelovanja z NOV so ga aretirali 14. septembra 1944. Odpeljali so ga v Mauthausen, kjer je bil usmrčen 15. februarja 1945.

ROZALIJA ARH,

hči Franca, je bila rojena 3. septembra 1913 v Velikem Podlogu, sestra Terezija pa 11. oktobra 1915.

V jeseni leta 1941 sta bili izseljeni v Nemčijo. Terezija je obolela za TBC in umrla 24. marca 1943. Rozalija je doživela poškodbe pri delu in je umrla 2. novembra 1943.

ANTONIJA BAJC

je bila rojena 13. junija 1906 v Veliki vasi 37. Po poklicu je bila šivilja. Izseljena je bila 11. novembra 1941. Umrla je 20. marca 1944 zaradi slabih delovnih pogojev v tovarni streliva.

FRANC BOŽIČ,

sin Franca, je bil rojen 1. julija 1926 v Selcah 2, v družini srednjega kmeta.

11. novembra 1941 je bil s starši izseljen v Nemčijo. Umrl je 4. junija 1942 za posledicami poškodb na delovnem mestu v tovarni.

RAFAEL BIZJAK,

sin Martina, je bil rojen 24. oktobra 1936 v Leskovcu 115. S starši je bil izseljen 11. novembra 1941. Smrtno se je ponesrečil z ročno bombo pri Dunaju 24. maja 1945, ko se je s transportom vračal v domovino.

MARIJA BUČAR

je bila rojena 1922. 11. novembra 1941 je bila izseljena v Nemčijo. Od rojstva je bila hroma. Nemci so jo sorodnikom odvzeli in za njo je izginila vsaka sled.

MARIJA BURŠIČ

je bila rojena 5. avgusta 1925 v Venišah. Po poklicu je bila delavka.

Izseljena je bila 11. novembra 1941. Podlegla je poškodbi na hrbtnici, ki jo je dobila pri fizičnem delu. Umrla je 2. marca 1944.

FRANC BURJA

je bil rojen 1. januarja 1922 v Pristavi 13 v kmečki družini.

11. novembra 1941 je bil izseljen v Nemčijo. Tam se je zaposlil v nekem rudniku. Nemec ga je pri delu namenoma porinil v prepad, ob čemer se je smrtno ponesrečil.

MARTIN DIMC,

sin Franca, je bil rojen 1907. leta na Senušah. V predaprilski Jugoslaviji je služboval v Beogradu kot orožnik. Pogrešan je v bojih od aprila 1941.

FRANC DIMC,

sin Franca, je bil rojen 10. decembra 1881 na Senušah. Po poklicu je bil postestnik.

11. novembra 1941 je bil z družino izseljen v Nemčijo. Umrl je 11. junija 1945 zaradi prehlada na transportu v domovino.

IVAN DERNAC

je bil rojen 26. oktobra 1911 v Leskovcu števil. 116 v kmečki družini.

V jeseni leta 1941 je bil izseljen, v Nemčiji je zbolel za TBC in 25. junija 1945 umrl.

ANA GLAVAN

je bila rojena 13. julija 1924 v Gornji vasi 14. Po poklicu je bila gospodinjska pomočnica.

V Nemčijo je bila izseljena 23. aprila 1942. Tam je zbolela za pljučnico in 17. junija 1944 umrla.

KAROLINA KOŠIR

je bila rojena 24. novembra 1890 v Gorici. Po poklicu je bila gospodinja v Gržeči vasi 7.

Z družino je bila izseljena v Nemčijo 11. novembra 1941. Zbolela je za zlatenico in zaradi slabe zdravniške pomoči in nege umrla 18. maja 1942.

NIKOLA HARALLOVIĆ

je bil rojen 23. oktobra 1894 v Kalju na Hrvaškem. Po poklicu je bil gozdar, živel je v svojem rojstnem kraju, kjer se je tudi povezal z narodnoosvobodilnim gibanjem.

Ustaši so ga aretirali in kot talca ustrelili 4. maja 1944 v Kalju.

RUDI KASTEVC,

sin Vida, je bil rojen 12. aprila 1910 v Lončarjevem dolu pri Sevnici. Bil je kmetovalec na Drnovem šte. 34. 11. novembra 1941 je bil izseljen v Nemčijo. Nemci so ga poslali v kazensko taborišče 25. julija 1944 in ga ubili.

ALOJZ KERIN

je bil rojen 15. decembra 1899 v Dolenji vasi. Kmetoval je na posestvu v Gornji vasi šte. 17.

V Nemčijo je bil izseljen decembra 1941. Nemci so ga zaposlili na žagi. Tam si je poškodoval nogo in istočasno zbolel na želodcu. Zaradi slabe zdravniške pomoči je umrl 6. aprila 1944.

AMALIJA KERIN,

rojena Dimč je bila rojena v Gorenji vasi 29. septembra 1905. Decembra 1941 je bila izseljena v Nemčijo. Umrla je v bolnišnici 2. aprila 1945.

JANEZ KOPINA

je bil rojen 12. decembra 1903 v Veliki vasi, kjer je tudi stanoval. Po poklicu je bil zidar.

V Nemčijo je bil z družino izseljen januarja 1942. Nemci so ga zaposlili v plinski tovarni, kjer je obolel na pljučih in 25. oktobra 1943 umrl.

FRANC KOŠIR

je bil rojen 27. marca 1880. Bil je posestnik v Gržeči vasi 7.

11. novembra 1941 je bil z družino izseljen v Nemčijo. Opravljal je najtežja fizična dela ob vseh vremenskih nepriklakah. Močno se je prehladil in 18. maja 1944 umrl v bolnišnici v Marienbergu.

SLAVKO KOTAR,

sin Leopolda, je bil rojen 10. avgusta 1914 v Zabukovju 26 pri Raki.

11. novembra 1941 je bil izseljen v Nemčijo, kjer je obolel za TBC in februarja 1944 umrl.

JOŽE LEVSTIK,

sin Franca, je bil rojen 24. januarja 1902 v Brezjah. Po poklicu je bil posestnik, poročen, oče treh otrok.

V Nemčijo je bil izseljen 11. novembra 1941. Nemci so ga zaposlili v rudniku. Pri delu je padel z lestve, dobil pretres možganov in umrl 19. novembra 1944.

VINKO LEVSTIK,

sin Franca, je bil rojen 19. januarja 1913 v Brezjah 9. Bil je mali posestnik.

V Nemčijo je bil izseljen 11. novembra 1941. Nemci so ga zaposlili pri čiščenju zlate rude. Pogoji dela so bili izredno slabi. Dobil je vnetje mozga v hrbenici in možganske mrene in umrl 21. avgusta 1944 v bolnišnici Freiberg.

MARIJA MEZIČ,

roj. 8. januarja 1915, Ivanka, roj. 27. novembra 1918, Jožefa, roj. 6. marca 1929, sestre iz Malega Podloga so bile izseljene v Nemčijo 11. novembra 1941. Ob bombnem napadu so bile 18. marca 1945 ubite.

TEREZIJA PACEK,

hči Martina, je bila rojena 1889 v Velikem Podlogu. Po poklicu je bila delavka.

Izseljena je bila 11. novembra 1941. V Nemčiji je bila zaposlena na letališču in ob bombardiranju smrtno zadeta.

JOŽE PEČNIK,

sin Jožeta, je bil rojen 3. oktobra 1906 v Leskovcu. Po poklicu je bil krojač.

Izseljen je bil 11. novembra 1941. Umrl je v bolnišnici Gutbach 23. junija 1944 zaradi slabe zdravniške nege.

JOŽE PETERČIČ,

sin Martina, je bil rojen 24. novembra 1920 na Drnovem, kjer je tudi živel.

S starši je bil preseljen v Nemčijo. Zaradi neposlušnosti je bil kazensko premeščen na težje delo, kjer je zaradi slabih delovnih pogojev umrl 5. februarja 1944 v zaporu Weinbela.

VINKO SALMIČ

je bil rojen 13. januarja 1909 na Raki. Po poklicu je bil viničar, zapustil je ženo in 4 otroke.

V Nemčijo je bil izseljen 11. novembra 1941. Od tam je pobegnil 9. junija 1942 in se zatekel v okolico Maribora. Povezal se je z narodnoosvobodilnim gibanjem. Nemci so ga aretirali, poslali v taborišče in usmrtili 14. januarja 1943 v Ratritzu pri Breslavu.

ALOJZIJA SOTLAR

je bila rojena 21. junija 1903 v Selcah. Bila je gospodinja na kmetiji v Libelju.

V Nemčijo je bila izseljena 11. novembra 1941. Umrla je 2. junija 1945 v Budimpešti, ko se je s transportom vračala v domovino.

FRANC STARC

sin Franca in Neže, roj. Simončič, je bil rojen 4. januarja 1898 v Leskovcu, kjer je dokončal osnovno šolo, kmetijsko šolo pa je obiskoval na Grmu.

Bil je zelo vnet kmetovalec in je vse do II. svetovne vojne umno gospodaril na svoji kmetiji. Leta 1938 je bil izvoljen za župana občine Leskovec. To funkcijo je opravljal do okupatorjevega vdora v našo deželo. Pred izselitvijo se je s svojo družino umaknil v D. Vrhpolje pri Šentjerneju. Leta 1943 se je preselil v Šentjernejo k Brudarjevim. Ves

čas pregnanstva je na terenu sodeloval z organizacijo OF. V veliki ofenzivi so ga Nemci 21. oktobra 1943 aretirali in istega dne ustrelili v Šentjerneju z ostalimi talci.

JOŽE ŠKOFLJANC

je bil rojen 2. septembra 1913 na Bregah. Po poklicu je bil delavec in brez zaposlitve. Junija 1941 je odšel na delo v Nemčijo. Nemci so zvedeli, da simpatizira z NOV v Jugoslaviji, zato so ga 30. aprila 1942 aretirali in v Stuttgartu ustrelili.

ANTON ŠRIBAR

je bil rojen 14. aprila 1892 v Brezovi gori. Po poklicu je bil posestnik na Senušah.

V Nemčijo je bil izseljen 11. novembra 1941. Nemci so ga kljub starosti zaposlili. Obolel je na želodcu zaradi pretežkega dela v tovarni. Na operaciji je umrl 10. septembra 1942.

JANEZ ŠVIGLIČ

je bil rojen 27. februarja 1901 v Novi gori. Z materjo in sestro je živel na Drnovem, zaposlen pa je bil na žagi v Leskovcu.

V Nemčijo so bili izseljeni 11. novembra 1941. Od tam je hotel pobegniti, vendar mu beg ni uspel. 12. avgusta 1944 so ga poslali na kazensko delo v Rebefeld 2, od koder je za njim izginila vsaka sled.

ALBINA TROBENTAR,

je bila rojena 14. decembra 1925 v Gorenji vasi 2 v kmečki družini.

Sestre in bratje: Marija, roj. 8. decembra 1928, Štefka, roj. 26. decembra 1930, Anica, roj. 16. junija 1933, Franc, roj. 1. oktobra 1934 in Alojz, roj. 15. marca 1940, so bili 11. novembra 1941 izseljeni v Nemčijo. Umrla so pri bombardiranju 4. decembra 1944 v Heilbrunu.

NEŽA TOMAŽIN

je bila rojena 1. januarja 1875 na Gmajni pri Raki. Živela je v Gorenji vasi 11.

V Nemčijo je bila izseljena 11. novembra 1941. 4. decembra 1944 je umrla pri bombardiranju.

JOŽE TURSIČ,

sin Franca, je bil rojen 21. februarja 1909 na Ardu pri Raki. Živel je v Veliki vsi štev. 35. Po poklicu je bil mizar, bil je poročen, oče treh otrok.

V Nemčijo je bil izseljen 11. novembra 1941. Delal je v rudniku, kjer se je smrtno ponesrečil 5. 6. 1942.

JANEZ URBANČ

sin Janeza, je bil rojen 17. decembra 1910 na Drnovem. Po poklicu je bil kmetovalec, poročen, oče treh otrok.

11. novembra 1941 je bil izseljen v Nemčijo. Leta 1944 je bil vpoklican v nemško vojsko. Ker se je temu uprl, so ga poslali v zapor Dresden in so ga 17. decembra 1944 ustrelili.

VINKO VOGLAR

je bil rojen 13. julija 1913 na Spodnjem Pijavškem. Živel je na Mrtvicah na malem posestvu. Bil je poročen, oče petih otrok.

11. novembra 1941 je bila družina izseljena v Nemčijo. Leta 1944 je bil Vinko vpoklican v nemško vojsko. Temu se je uprl, zato je bil zaprt v zaporu v Dresdenu, od koder so ga poslali v taborišče Buchenwald. Od 25. julija 1944 o njem ni bilo več sledu.

FRANC ZAVRŠNIK,

sin Alojza, je bil rojen 16. novembra 1905 na Bregah. Živel je pri svoji ma-

teri na Bregah. Po poklicu je bil zidar. Izselen je bil 11. novembra 1941. Med vožnjo v Nemčijo je zbolel za angino in na poti 16. novembra 1941 umrl.

FRANC ZORIČ,

sin Franca, je bil rojen 11. januarja 1909 na Drnovem štev. 19. Po poklicu je bil posestnik, poročen, oče enega otroka. V jeseni leta 1941 je bil z družino izselen v Nemčijo. Leta 1944 je bil vpoklican v nemško vojsko. Temu se je uprl. Nemci so ga aretirali. V kazenskem taborišču je umrl 27. februarja 1945.

IVAN ŽARN,

sin Franca, je bil rojen 5. maja 1886 v Gorici, kjer je kmetoval. Jeseni leta 1941 je bil z družino preseljen v Nemčijo. Zaradi slabe hrane in pomanjkljive higiene si je zastrupil želodec in 23. septembra 1942 umrl.

ALBIN ŽIČKAR,

sin Jakoba, je bil rojen 29. januarja 1917 na Drnovem. Po poklicu je bil železniški uslužbenec. Služboval je v Mariboru in se povezal z narodnoosvobodilnim gibanjem. Poleti 1942 ga je gestapo aretirali. 4. novembra 1942 je bil kot talec v Mariboru ustreljen.

MATIJA ŽIČKAR,

sin Janeza, je bil rojen 13. decembra 1909 na Črešnjicah. Kot kmetovalec je živel na Gorici in bil oče štirih otrok. V jeseni leta 1941 je bil izselen v Nemčijo. Leta 1944 je bil vpoklican v nemško vojsko. Temu se je uprl, zato je bil aretiran, poslali so ga v taborišče v Dachau, kjer je umrl 18. decembra 1944.

OBMOČJE PODBOČJA

USTAŠKI POKOL IN POŽIG PLANINE LETA 1942

Prijazna gorska vasica Planina leži južno od vasi Šutna, od nje je oddaljena poldrugo uro peš hoje, od hrvaške meje pa manj kot 1 km. Leta in leta so vaščani na Planini živeli v tesnem sodelovanju in prijateljstvu s sosednimi brati Hrvati iz Novega Sela, saj imajo skoraj vsi Hrvatje svoje vinograde na slovenski strani. Vsa leta so v medsebojni pomoči obdelovali vinograde, kosili travnike itd. Kdo se ne spominja veselih slovensko-hrvaških pesmi, ki so odmevale po vinskih gorica in travnikih! Tudi na družinska slavlja so se vabili. Tako so minevala desetletja toplega prijateljstva vse do tedaj, ko so leta 1941 v to mirno sožitje prihrumeli krvniki, zaslužnjevanci jugoslovanskih narodov.

Ti nositelji evropske kulture so načrtno vnesli razdor v naše bratske narode. Razdor so že prej pripravljali s pomočjo svojih hlapcev Paveliča, Stepinca, Rožmana in drugih. Rimski imperatorji so za svoje mračne cilje vzgajali krvnika Paveliča, ki je pod krinko boja za čistost in razširitev katoliške vere ter pod krinko boja za nacionalno neodvisnost uspel razplamteti verski fanatizem in nacionalni šovinizem. Tako so se do tedaj mirni in v bratstvu živeči narodi in celo vasi začeli med seboj klati in požigati. Iz te mračne zgodovine so nam znani tisočeri primeri, a eden izmed teh je požig Planine in pokol Planincev.

Vsi prebivalci Planine so se že v začetku leta 1941 odločili za sodelovanje in pomoč OF. Organizirana je bila vaška zaščita, izvoljeni so bili OF odbori. Posamezniki pa so se prostovoljno javljali v partizane. Vaščani so nudili vso pomoč partizanski vojski, ki so jo sestavljali slovenski in hrvaški partizani. Junija in julija leta 1942 so enote NOV razbile in uničile ustaške postojanke na Stojdragi, Novem selu, Gorenji vasi in Kalju. Tako je bilo celo žumberaško območje od Sombora do Krašičev osvobojeno.

Prav v tem času pa je v sosednih hrvaških vaseh prišlo do politične pregrupacije prebivalstva. Eni so se priključili k ustašem, večina pa k partizanom. Ustaški propagandi, pri kateri je imel v tem predelu Žumberka svoje posebne zasluge dr. Janko Šimrak, duhovnik iz Zagreba, je uspelo pridobiti pretežni del vaščanov iz Novega sela. Tako so se nekdanji dobri prijatelji Planincev spremenili v smrtni sovražnike.

Ustaška komanda v Zagrebu, ki je bila divja zaradi porazov v Žumberku, je dodelila domačemu izdajalcu, partizanskemu dezerterju iz Novega sela, ustaško vojsko, ki je opravila pohod na obmejne slovenske vasi in dalje v Žumberk. Ta zločinec je pripeljal 14. septembra 1942. leta ustaše iz Zagreba preko Brežic v Šutno, od koder so šli v široki črti na Planino. Na svojem pohodu so prijeli vsakega moškega, kateremu ni uspelo pravočasno ubežati. Gorje vsakemu, ki ga je imel zločinec Pavle na piki ali kot simpatizerja NOV ali kot sovražnika iz prejšnjih časov! Sam je bil glavni sodnik, sam je odredil, katere zajete izpustiti in katere peljati naprej

na morišče. Zajete med potjo so peljali do Planine. Tu so zbrali vse vaščane, žene in otroke so oddvojili, moške pa odpeljali zvezane proti Novoselski gori, kjer so jih postrelili. Od 25 streljanih se je rešil le starček pri sedemdesetih letih, katerega sključenega na palico rafal ustaških krvnikov ni dosegel. Zgrudil se je na tla in preko njega so padali njegovi tovariši — vaščani. Vroča kri njegovih sosedov je prepojila obleko in telo, v katerem je čutil le še malo življenja. Šele ko so ustaši odšli, je zlezel izpod mrtvih. S tem pa ustaškega maščevanja nad Planino še ni bilo konec. 15. septembra 1942 so v jutranjih urah, ko se jih ni nihče več nadejal, ponovno pridivjali kot nekdanji Turki, pobrali še preostale moške, ki so se prejšnji dan rešili in tudi te nad vasjo v Novoselski gori ustrelili. Vas so do tal požgali, otroke in žene razgnali. Tako je bilo delo hlapcev, oznanjevalcev rimske pravičnosti.

V teh dneh je ta ustaška drhal pod vodstvom Pavla Herakoviča napravila še veliko gorja. 14. septembra 1942 so napadli slovensko partizansko bolnišnico na Priseki, kjer so pobili vse ranjence in zdravniško osebje, med njimi tudi partizanskega zdravnika dr. Černelča.

Od tu so se pomikali preko Budinjaka, Kalja in Železnega proti Jastrebarskemu. Med potjo — pohodom so požgali pet vasi in samo v vasi Dražce pobili 19 ljudi. Šele po enem tednu ropanja, požiganja in pobjanja so se vrnili v svoj brlog ter poročali Paveliču in Stepincu o svojih plemenitih in junaških podvigih.

Taka je bila usoda Planine. Kdo naj popiše žalost in trpljenje žena in otrok? Toda ti niso klonili, ljubezen do domovine in vera v pravično zmago partizanske vojske je bila močnejša od ustaških pušk in nožev. Vsi so po svojih močeh delali za NOV in delali so do končne osvoboditve.

(Franc Dragan)

SEZNAM

Planincev in ostalih talcev ubitih nad vasjo Planina dne 14. septembra in v Novoselski gori dne 15. septembra 1942.

Ubiti 14. 9. 1942:

1. MARTIN AJSTER, Brezovica 4, roj. 27. II. 1906,
2. FRANC DORNIK iz Vrhovske vasi, roj. 4. 9. 1908,
3. MILOŠ HERAKOVIČ iz Budinjaka,
4. JOŽE KODRIČ, Brezovica 14, roj. 6. 10. 1911,
5. JANEZ KODRIČ, Brezje 8, roj. 18. 3. 1896,
6. FRANC KODRIČ, Gradec 6, roj. 2. 7. 1916,
7. JOŽE PEŠEC, Vinji vrh 7, roj. 14. 4. 1902,
8. JOŽE PRAH, Brezovica 5, roj. 28. II. 1920,
9. ANTON PRAH, Brezovica 5, roj. 17. 6. 1897,
10. ANTON PRAH, Brezovica 5, roj. 17. 6. 1897,
11. ALOJZ COLARIČ, Planina 15, roj. 7. 4. 1903,
12. MIHA PINČULIČ, Planina, roj. 20. 12. 1901,
13. MIHA PINČULIČ, Planina, roj. 23. 9. 1905,
14. MIHA STIPIČ, Planina 2, roj. 3. 4. 1890,
15. MARTIN STIPIČ, Planina, roj. 26. 7. 1895,
16. MIHA STIPIČ, Planina 10, roj. 28. 9. 1914,
17. JANEZ STIPIČ, Brezovica, roj. 26. II. 1907,
18. ALOJZ SENIČAR, Černeča vas 35, roj. 25. 3. 1896,
19. JANEZ SINTIČ, Gradec 2, roj. 23. 8. 1899,
20. MIHA SINTIČ, Gradnje 4, roj. 2. 9. 1911,
21. MIHA SINTIČ, Planina 11, roj. 19. II. 1924,
22. MARTIN SINTIČ, Planina 11, roj. 27. II. 1898,
23. FRANC TOMŠE, Izvir 2, roj. 6. 8. 1909,
24. MIHA TURK, Planina 13, roj. 27. I. 1921,
25. JANEZ UNETIČ, Gradec 3, roj. 16. 7. 1913,
26. ANTON VINTAR, Planina 6, roj. 11. 5. 1911.

Ubiti v Novoselski gori 15. 9. 1942.

1. MIHA PINČULIČ, Planina, roj. 23. II. 1869,
 2. FRANC PINČULIČ, Planina 5, roj. 2. 3. 1909,
 3. MIHA PINČULIČ, Planina 16, roj. 5. 4. 1869,
 4. JANEZ PINČULIČ, Planina 14, roj. 8. 12. 1880,
 5. MATIJA SRPČIČ, Planina 8, roj. 12. 12. 1894,
 6. JANEZ SINTIČ, Planina 11, roj. 16. 5. 1896,
 7. ANTON VEGELJ, Planina 1, roj. 15. I. 1898,
 8. JANEZ VINTAR, Planina 7, roj. 12. 6. 1877,
- in ALOJZ KODRIČ, Brezje, roj. 3. 5. 1914, ubit 30. 9. 1942.

ALOJZ BANIC

je bil rojen 10. februarja 1910 v Selu pri Podbočju. Izučil se je čevljarске obrti. V domačem kraju se je povezal z osvobodilnim gibanjem že leta 1941. Nemci so ga ustrelili, ko je šel na delo v svoj vinograd, 12. oktobra 1943.

JUSTINA BURJA,

rojena Dolmovič, je bila rojena 3. avgusta 1918 v Dolu pri Šutni. Po poklicu je bila šivilja. Pred drugo svetovno vojno je z možem živela v Zagrebu. Po kapitulaciji se je preselila v Šutno. Mož je bil v tem času v vojnem ujetništvu, ona pa se je vključila v narodnoosvobodilno gibanje. V nemški ofenzivi 18. oktobra 1943. leta je bila smrtno zadeta, ko je delala na njivi. Z njo je bil usmrčen še nerojen otrok. Zapustila je leto dni staro hčerko.

FRANC COLARIČ

je bil rojen 12. februarja 1899 v Jablancah. Po poklicu je bil kmetovalec. V jeseni leta 1941 je pomagal beguncem iz izseljeniškega pasu na neizseljeno območje. Pri tem opraviu ga je dne 14. novembra 1941. leta ranila nemška patrulja in je 17. novembra 1941. leta umrl v novomeški bolnišnici.

OLGA HERAKOVIČ

je bila rojena 1. februarja 1908 v Brezovici v kmečki družini. Končala je osnovno in meščansko šolo. V vojnem času je živela v svojem rojstnem kraju in se vključila v narodnoosvobodilno gibanje. »Črna roka« jo je 15. junija 1944 ustrelila v rojstni hiši.

JOŽE HORVAT

je bil rojen 28. septembra 1890 v Podbočju. Kot sodni uslužbenec je služboval

v Ljubljani. Zaradi napredne usmerjenosti je bil tik pred drugo svetovno vojno kazensko premeščen v Kostanjevico. Takoj v začetku vstaje se je vključil v narodnoosvobodilno gibanje. Zaradi sodelovanja so ga belogardisti 29. januarja 1944. leta ubili na njegovem stanovanju v Globočicah.

MIHA-MAJK KASTREVC

je bil doma nekje pri Novem mestu. Po poklicu je bil soboslikar, stanoval je v Brezovicah. Zaradi aktivnega in organiziranega dela v narodnoosvobodilnem gibanju so ga belogardisti aretirali in 25. novembra 1943. leta v Brezovicah usmrtili.

STANE KERIN

je bil rojen 1. decembra 1922 v Podbočju. Gimnazijo je obiskoval v Ljubljani. Leta 1941. se je v Ljubljani vključil v narodnoosvobodilno gibanje. Italijani so ga aretirali 12. maja 1942. leta in so ga po sodbi italijanskega sodišča II. armade istega dne v Gramozni jami ustrelili.

JANEZ KUCHAR,

je bil rojen 30. junija 1914 v Mladju pri Kostanjevici. Delal je doma na posestvu. V narodnoosvobodilno gibanje se je vključil 1941. leta. Na poziv Italijanov se je javil v Kostanjevici, le-ti pa so ga zaprli in po mučenju ustrelili 24. februarja 1943. leta v Šmarju pri Sentiernju.

LEOPOLDINA LAJKOVIČ

je bila rojena 11. novembra 1897. Po poklicu je bila gospodinja iz Velikega Mraševega štev. 40. Kot begunka iz preseljeniškega pasu je med vojno živela v Dolu in sodelovala

v NOV. 10. julija 1942 jo je pri sliniviški kapelici, ko je šla po opravkih v Kostanjevico, sovražnikova krogla smrtno zadela.

BETKA LONGO

je bila rojena 1903. leta v Malem Mraševem. Po poklicu je bila poljska delavka, živela pa je pri bratu Longu Rudiju. Kot begunka je od 1941. leta živela v Kočevju.

Decembra leta 1944 je stopila na eno izmed min, katere so Nemci položili okrog Kočevja. Bila je na mestu mrtva. Pokopana je v Kočevju.

ALOJZ NEČEMER

je bil rojen 10. julija 1926 v kmečki družini na Brodu pri Podbočju. Bil je ključavničarski vajenec.

V času okupacije je kot begunec živel s starši na Starem gradu. Starejšo sestro je imel poročeno v Vokovi vasi. 5. julija 1942 je šel k njej na obisk. V hiši ga je sovražnikova krogla smrtno zadela. Pokopan je na pokopališču v Podbočju.

ANA PRAH

je bila rojena 31. decembra 1894. Po poklicu je bila gospodinja v Prušnji vasi št. 7. Ko je delala na polju, je bila med spopadom partizanov in Nemcev 9. oktobra 1943. leta smrtno zadeta.

MIHA SINTIČ

je bil rojen 2. septembra 1911 v Gradnju pri Kostanjevici. Izučen je bil za mizarja. Narodnoosvobodilnemu gibanju se je pridružil 1941. leta. Ko so ustaši 14. septembra 1942. leta požgali Planino, se je mudil Sintič prav tu in bil z ostalimi moškimi ustreljen.

JOŽE STANIČ,

sin Jožeta in Marije, roj. Strajnar, je bil rojen 1909. leta v Sentiernju. V svojem rojstnem kraju je obiskoval tudi osnovno šolo. Za knjigoveza se je izučil pri Zoriču v Krškem.

Zaposlil se je v Kragujevcu v tovarni pušk. Zaradi sodelovanja z NOV so ga Nemci zaprli in ga po nečloveškem mučenju ubili. Zapustil je ženo in dva otroka. Pokopan je v Kragujevcu.

MARIJA STOPAR

je bila rojena 9. oktobra 1902 v Brlogu. Živela je v vasi Mladje. Skrbela je za prehrano partizanov. Ko se je vračala 19. februarja 1943. leta iz Kostanjevice, kjer je obiskala moža, ki so ga zaprli Italijani, jo je smrtno zadela sovražnikova krogla.

FRANC STROJIN

se je rodil 19. novembra 1892 v Dobravi. Med prvo svetovno vojno je bil 1915. leta na ruski fronti ujet in odpeljan v Sibirijo. Iz ujetništva je prišel šele 1920.

leta prežet z naprednimi idejami. Zaradi aktivnega in organiziranega dela v NOV so ga Italijani in belogradisti večkrat zaprli. Iz internacije v Renicci, kjer je bila tudi njegova hčerka Dragica, rojena

16. novembra 1923, sta se vrnila po kapitulaciji Italije. Z aktivnim delom v NOV sta nadaljevala, zato ju je »črna roka« v noči od 13. na 14. maj 1944. leta zverinsko ubila.

ALOJZ TURK

je bil rojen 21. junija 1922. Doma je bil iz Kalce — Nakla in je med vojno kot begunec živel v Kostanjevici. Delal je pri usnjarju Glihi Ivanu. Nemci so ga aretirali in kot talca ustrelili 21. oktobra 1943. leta v Malencah.

FRANC UNETIČ

se je rodil 20. februarja 1909 v Brezovici. V Ljubljani je končal gimnazijo in se vpisal na medicinsko fakulteto. Za-

radi vojne je s študijem prenehal in se zaposlil na pošti. Aktivno je sodeloval v NOV, zato so ga Italijani 1942. leta aretirali in odpeljali v taborišče na otok Rab. Po vrnitvi z Raba, decembra 1943. leta, je moral v bolnišnico, kjer je za posledicami mučenja v taborišču dne 5. aprila 1945. leta umrl.

JANEZ UNETIČ

se je rodil 4. decembra 1924 v Brezovici, kjer je tudi živel. Ko je 2. oktobra 1943. leta delal na polju, ga je zadela bomba iz nemškega letala.

MIHAEL VEGELJ

se je rodil 14. septembra 1907 v Premagovcih. Bil je kmetovalec. Z narodnoosvobodilnim gibanjem se je povezal že leta 1941. Italijani so ga po izdajstvu aretirali in 19. avgusta 1942 ustrelili. Vegelj je bil prvi talec na gorjanskem območju.

ALOJZ ŽIBERT

se je rodil 12. avgusta 1900 v Velikem Mraševem. Bil je kmetovalec. Pred Nemci je pobegnil na italijansko okupacijsko

ozemlje. Italijani so v dneh 14. in 15. septembra 1942 požgali vas Planino in pobili 34 mož. Usodnega dne, 14. septembra 1942, so Žiberta in Gramca Martina iz Šutne zvezali za roki, ju odpeljali v Kobač pri šutenskem vrhu in ju ustrelili. Žibert Alojz je bil smrtno zadet, Gramc Martin pa se je v vodi osvestil, rešil vezi in še danes živi.

IVAN ŽNIDARSIC

je bil rojen 19. septembra 1906 v Smarjeti pri Novem mestu. Poročil se je s Karlino Čučnik s Pristave.

Na Pristavi se je po okupatorjevem prihodu vključil v narodnoosvobodilno gibanje. 24. decembra 1943. leta ga je »črna roka« s sedemnajstimi ubodi z bajonetom usmrtila.

OBMOČJE
SENOVEGA

ALOJZ AJDOVNIK

je bil rojen 25. aprila 1888 na Reštajnu kot sin malega kmeta. Ker je v številni družini primanjkovalo kruha za vse, je šel kot dorasel fant po svetu ter se preživljal nekaj časa tudi kot rudar v Nemčiji. Vrnil se je domov ter si visoko v hribih ustvaril svoj dom.

Zivečega visoko v hribih so obiskovali prvi borci za svobodo, katere je kot zaveden Slovenec podpiral. V začetku septembra 1944 so Nemci in njihove sluge Ajdovnika in njegovo gospodinjno aretirali, njegov dom s celotnim gospodarskim poslopjem pa do temeljev izropali in zažgali. Ajdovnika so odpeljali Nemci v Krško v preiskovalni zapor, od tam pa v zloglasno taborišče Dachau. Še pred aretacijo pa so ga zverinsko mučili in pretepali. V Dachauu je bil zverinsko ubit 6. februarja 1945. leta.

SLAVKA ARNŠEK

je bila rojena 30. septembra 1921 v Rožnem, štev. 11 kot hčerka Arnška Franca ter matere Jožefe, rojene Kadivnik. Njen oče je bil rudar, vendar ji je umrl že v zgodnji mladosti.

Ob okupaciji se je postavila odločno na stran narodnoosvobodilnega boja svojega ljudstva. Sodelovala je s partizani, hodila je na njihove sestanke, zbirala sanitetni material za ranjence ter ga pošiljala njihovim enotam. Pri letalskem napadu na rudniško lokomotivo na Senovem 29. februarja 1945 je bila Slavka, ki je bila takrat v službi pri rudniku, ubita.

MILAN BARAKSADIČ,

sin Pavla, rojen leta 1910 v Ljubljani, po poklicu čevljar, je pred drugo svetovno vojno in v času okupacije živel v Ljubljani.

1. marca 1942 so ga Italijani internirali. Tako je prebil več kot leto dni, to je do kapitulacije Italije, po raznih italijanskih taboriščih. Baraksadič je od začetka podpiral narodnoosvobodilno gibanje. Ubili so ga domobranci 8. maja 1945 v Kozarjih pri Ljubljani, prav ko jim je poskušal pobegniti.

MARIJA KOLMAN

je bila rojena leta 1907 kot hčerka kmečkih staršev, Martina in Ane Hlebec iz Senovega štev. 2. Pred vojno je živela s svojim možem Alojzem Kolmanom, mornariškim oficirjem, v Šibeniku. Med vojno se je preselila v Celje. Ko je okupator zaprl njenega moža, se je s sinom umaknila k svoji materi na Senovo.

Maja 1942 pa je odpeljal okupator v zapor v Celje tudi njo. Iz Celja so jo odvedli v koncentracijsko taborišče Auschwitz. Tam je 1. oktobra 1942 zaradi neznoznega življenja in strahovitega mučenja umrla.

ALOJZ KOLMAN

je bil rojen leta 1907 kot sin Alojza Kolmana, uslužbenca pri rudniku na Senovem. Pred vojno je bil mornariški oficir v Šibeniku. V času vojne pa se je

preselil v Celje. Tam se je takoj vključil v narodnoosvobodilno gibanje.

Bil je izdan in okupator ga je marca 1942 aretirali. Zaprt je bil v celjskih zaporih. Junija 1942 je bil v Mariboru ustreljen kot talec.

V Auschwitzu je zaradi mučenja umrla tudi njegova žena Marija.

KAREL KORNHER

je bil rojen 8. avgusta 1902 v Kapelah pri Brežicah kot sin Antona in Marije, rojene Stanič. Starši so delali kot dni-narji na kmetih. Za zaslužkom so romali iz kraja v kraj. Mladi Karel je moral takoj po končani šoli za zaslužkom. Živel je v Župelevcu pri Brežicah.

1941. leta je bil izseljen v Nemčijo. Leta 1942 se je vrnil ter nastopil službo pri rudniku na Senovem. 1943. leta so ga poklicali na nemško policijsko postojanko. Tam so ga zaprli in naslednjega dne odpeljali v mariborske zapore, kjer je ostal tri mesece. Iz Maribora so ga odpeljali v Oranienburg pri Berlinu. Tu je našel svojega nekdanjega prijatelja Škvarča Miho, doma iz Mihalovca pri Dobovi, s katerim sta morala pomagati kuriti krematorijske peči. V njiju je dozorel sklep, da bosta čimprej pobegnili iz taborišča. Kornher pa je bil zato pre-slab. Njegov prijatelj je videl prizor, kako so Kornherja, popolnoma onemoglega od glada in muk, pahnili nekega dne oktobra 1943 še na pol živega v krematorijsko peč.

MARICA KREJAN-MAROH

je bila rojena 10. septembra 1922 kot hčerka Jožeta in Jožefe Krejan s Senovega. Njen oče je bil krojač z majhnim posestvom. Rojena je bila v Brestanici.

Marica je bila vzgojiteljica. Med vojno pa je bila zaposlena na nekem uradu v Brežicah. 9. maja 1945 so jo ustaši z devetimi drugimi v Brežicah umorili.

IVAN SMODIČ

je bil rojen v Trbovljah 14. junija 1898 kot sin Ivana Smodiča, rudarja. Družina se je težko preživljala, saj je zaslužek rudarja že takrat komaj zadostoval za najskromnejše preživljanje.

Ivan se je moral zato že v zgodnji mladosti boriti za zaslužek. Ko je po težki poti dosegel strojevodski poklic, je bil iznenada leta 1931 pri splošni redukciji odpuščen in je moral za kruhom po svetu. Bil je zaveden delavec. Med okupacijo je bil zvest podpornik narodnoosvobodilnega gibanja. 28. februarja 1945 je bil pri letalskem napadu na rudniško lokomotivo med službenim časom ubit.

FRANC STRMAN

je bil rojen 1. marca 1893. leta v Litiji kot sin kočarja in priložnostnega dni-narja. Osnovno šolo je obiskoval v Litiji. Nato je bil zaposlen od 17. februarja 1912. leta do 4. aprila 1919 kot rudar — kopač pri rudniku Trbovlje.

4. apr. 1919 je bil odpuščen. Vrnil se je v Litijo k staršem in se je do 1924 preživljal s priložnostnim delom. Ponovno je dobil zaposlitev pri rudniku Trbovlje 29. januarja 1926. leta, in sicer kot pomožni kopač.

Kot borca za delavske pravice so ga leta 1928 osumili atentata na rudniškega ravnatelja. Odpustili so ga iz službe. Šest mesecev je bil zaprt v Celju. Po zaporu se je z družino preselil na Senovo, kjer je dobil 1. decembra 1928 službo kot rudar. Ob redukciji leta 1932 je bil med prvimi, ki so jih reducirali zaradi naprednega mišljenja. Pozneje je dobil službo v rudniku Laško, nato pa zopet v rudniku Senovo, kjer je ostal od 3. avgusta 1942, ko so ga izgnali v Auschwitz. Po 14-dnevnem trpinčenju v taborišču je podlegel in umrl.

ALEKSANDER WEISSBACHER,

sin Franca in Marije, roj. Perme, je bil rojen v Celju 15. januarja 1919. Njegov oče je bil zidarski predelavec, mati pa mu je umrla še kot otroku. Izhaja iz delavske družine. Aleksander se je izučil brivske obrti v Celju, kjer je tudi kasneje delal kot brivec.

Leta 1942 je bil vpoklican v nemško vojsko. Ker je bil ranjen, so ga leta 1943 odpustili iz vojske kot invalida, niso mu pa dovolili bivanja v svoji domovini. Zato je ostal v Brucku. Ob koncu leta 1944 so ga osumili političnega sodelovanja z narodnoosvobodilnim gibanjem, ga nato aretirali in zaprli v zapore v Kapfenbergu. Aprila 1945 je bil ustreljen kot talec.

MARIJA ZORKO

je bila rojena 29. januarja 1896 na Senovem. Pred vojno je bila doma na posestvu gospodinja. Bila je naprednega mišljenja in je takoj v začetku leta 1941 začela podpirati NOV.

3. avgusta 1942 so Nemci odpeljali vso Zorkovo družino v internacijo v Auschwitz, ker so bili politično sumljivi in ker so šli Marijini trije sinovi v partizane že leta 1942.

Marija je umrla v internaciji v Auschwitzu že ob koncu leta 1942.

ANICA ŽVEGLIČ

je bila rojena dne 29. junija 1933 na Senovem šte. 13 v mali kmečki hiši.

Bila je stara komaj enajst let, ko jo je 2. septembra 1944 na pašniku po nesrečnem naključju zadela partizanska krogla, ki je bila namenjena zloglasnemu nemškemu policistu Scheibenu. Čeprav ni v boju aktivno sodelovala, saj je bila še otrok, bo mlada Anica ohranjena v trajnem spominu kot žrtev okupatorskega nasilja na naši zemlji.

OBMOČJE STAREGA GRADU

MILAN GODLER,

sin Jožeta in Pavline, roj. Zabkar, je bil rojen 9. maja 1922 v družini malega kmeta in vaškega trgovca v Dolenji vasi. Po končani osnovni šoli, ki jo je obiskoval v Artičah, je nadaljeval šolanje v meščanski šoli v Krškem in se izučil trgovske obrti. Pozneje je odšel v tovarno Inteks Kranj, da bi postal tekstilni tehnik. Vojna mu je preprečila končati študij.

Član KP je postal leta 1941 in tako sledil očetovemu in bratovemu zgledu. Tudi Milan spada med prve organizatorje

osvobodilnega boja v svojem rojstnem kraju. Nemci so ga aretirali 20. februarja 1943 in odpeljali v krški zapor; pozneje je bil zaprt tudi v Mariboru, od koder so ga poslali v Dachau. Od tod je pobegnil, vendar so ga ponovno ujeli in znova vrnil v taborišče, kjer je proti koncu vojne umrl.

MARTIN GOBEC,

posestnik iz Dolenje vasi, je bil v jeseni leta 1941 s svojo družino izseljen v Templin v Nemčijo. Ob bombardiranju v jeseni, leta 1944, je umrl v starosti 70 let.

Ob istem zračnem napadu je umrla njegova hči Marija, stara 22 let.

Njegova žena Terezija pa je umrla že na poti v Nemčijo, stara 62 let.

FRANC SAVNIK,

doma iz Starega grada, je kot poročnik JA služboval v Sušaku. Kot vojni ujetnik je bil zaprt v Bayreutu do 20. aprila 1944. Nato je živel v Starem gradu. 9. maja 1945 pa so ga ustaši v bližini doma ustrelili.

NEŽA VODOPIVEC,

gospodinja iz Dolenje vasi je bila v jeseni 1941. izseljena v Nemčijo. Ob bombardiranju, 24. februarja 1945, je bila močno ranjena. Umrla je še istega meseca.

Ob istem bombardiranju je izginil njen vnuk Vodopivec Joško, star komaj 10 let.

OBMOČJE

Z D O L

KAREL BAHC

je bil rojen 16. oktobra 1919 v Pleterjah v kmečki družini. Po končani osnovni šoli, ki jo je obiskoval na Zdolah, je pomagal na domačem posestvu in pri okoliških kmetih.

Ob okupatorjevem vdoru je bil kot jugoslovanski vojak zajet pri Beli Palanki. Hotel je Nemcem pobegniti in preplavati reko. Pri tem je 20. aprila 1941 utonil.

MAGDALENA FAKIN

je bila rojena 30. novembra 1904 v Veleškovcu na Hrvaškem. Kot gospodinja je živela v Ravnah pri Zdolah.

25. novembra 1944 jo je izstrellek nemškega minometa na domačem pragu smrtno zadel.

JOŽE FIGAR

je bil rojen 4. junija 1876 v Čemehovacu na Hrvatskem. Po poklicu je bil krovec v Zgornji Pohanci.

Vojaki wehrmanschafta so ga 31. decembra 1944 blizu doma v Zg. Pohanci ubili.

VALENTINA ZUPAN

je bila rojena 26. februarja 1922 v Podkraju pri Zagorju. Zaposlena je bila kot kuharica v Zagorju.

Zaradi aktivnega in organiziranega dela v narodnoosvobodilnem gibanju je bila aretirana 10. septembra 1943 in odpeljana v mariborske zapore. Tam so jo mučili in so jo potem zaradi poškodb prepeljali 3. aprila 1944 v celjsko bolnišnico, kjer je 10. aprila 1944 za posledicami mučenja umrla.

KAZALO

	stran
Uvod	7
Stanko Škaler: Iz revolucionarne preteklosti krške pokrajine	9
Spominska obeležja v občini Krško	27
— Območje Brestanice	29
— Območje Kostanjevice	37
— Območje Krškega	47
— Območje Leskovca	59
— Območje Podbočja	65
— Območje Senovega	75
— Območje Starega gradu	87
— Območje Zdol	89
Padli borci NOV (1941—1945)	93
— Območje Brestanice	95
— Območje Kostanjevice	107
— Območje Krškega	121
— Območje Leskovca	135
— Območje Podbočja	143
— Območje Rake	155
— Območje Senovega	159
— Območje Starega gradu	185
— Območje Zdol	189
Žrtve fašističnega nasilja (1941—1945)	197
— Območje Brestanice	199
— Območje Kostanjevice	203
— Območje Krškega	219
— Območje Leskovca	225
— Območje Podbočja	233
— Območje Senovega	243
— Območje Starega gradu	247
— Območje Zdol	249

PADLI V OGNJU REVOLUCIJE
Uredila in izdala Zveza ZB NOV
občine Krško

Tisk: ČGP »Delo« Ljubljana

Naklada: 3000 izvodov